

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار با تبریک روز معلم به همه معلمان کشور، یاد آیت‌الله شهید مطهری را گرامی داشتند و گفتند: شهید مطهری عزیز به معنای واقعی، یک معلم دل‌سوز بود که با فکر و بیان قوی، رسوخ اندیشه‌های عمیق اسلامی را در ذهن جوانان دنبال می‌کرد و شهادت او در این راه، به‌منزله امضای قطعی خداوند متعال بر کارنامه آن بزرگوار بود.

رهبر انقلاب اسلامی، نقش معلم و آموزش و پرورش در جامعه را یک نقش اساسی برشمردند و خاطرنشان کردند: مهم‌ترین سرمایه برای یک ملت، سرمایه انسانی است؛ زیرا کشور بدون سرمایه انسانی مانند برخی از کشورهای پولداری است که ثروت آن‌ها به‌صورت سفاقت‌آمیز در اختیار دست‌های خائن به بشریت قرار می‌گیرد؛ هم‌چنان‌که در دوران طاغوت نیز ایران بر روی دریای نفت بود؛ اما بیگانگان بر این منابع مسلط شدند و با آن تمدن و کارخانه‌های خود را ساختند و از نفت ما برای پیروزی در جنگ‌های خود استفاده کردند.

ایشان احساس احترام خود به قشر شریف و محترم معلم را، یک باور حقیقی و برخاسته از نقش تمدن‌ساز معلمان خواندند و افزودند: معلمان، پایه‌ریزان تمدن نوین و جهادگران میدان کارزار با جهل و بی‌سوادی هستند که برای جامعه و نسل جوان آن، هویت‌سازی فرهنگی می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، هویت قوی، فرهنگ غنی و فکر و اندیشه صحیح را پایه‌های اصلی ساخت تمدن دانستند و از همین زاویه، در خصوص سند ۲۰۳۰ و علت اصرارهای آشکار و پنهان بیگانگان برای تحکیم آن بر مناسبات کشورها از جمله کشورهای اسلامی و ایران، نکات مهمی خطاب به مسئولان گوشزد کردند.

رهبر انقلاب اسلامی گفتند: جان کلام در سند ۲۰۳۰ که فصل مهمی از آن به آموزش و پرورش اختصاص دارد، این است که نظام آموزشی باید طوری تنظیم شود که فلسفه، سبک زندگی و مفهوم حیات، بر اساس مبانی غربی به کودکان و نوجوانان آموزش داده شود.

ایشان در تبیین این واقعیت افزودند: غربی‌ها انتظار دارند معلمان متدین ما که علاقه‌مند به آینده کشور هستند، در کلاس درس خود برای آن‌ها سرباز تربیت کنند تا دانش‌آموز ما سرباز و رعیت همان وحشی‌های کروات‌زده ظاهرسازی شود که به‌راحتی آدم می‌کشند و به آدم‌کش‌ها کمک می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ادامه، خدمات معلمان در طول سال‌های پس‌از انقلاب را خدماتی بزرگ و ثمربخش برشمردند و با انتقاد از کسانی که غیرمنصفانه و با اغراض سیاسی، درصدد بی‌قدری و قیمت‌کردن آموزش و پرورش هستند، گفتند: البته آموزش و پرورش با نقطه مطلوب فاصله دارد که باید با کار و تلاش، نواقص و معایب را برطرف کرد؛ اما وضعیت امروز آموزش و پرورش با وضع اسف‌بار آن در قبل از انقلاب قابل مقایسه نیست.

رهبر انقلاب اسلامی با بیان نمونه‌هایی از کارهای بزرگ آموزش و پرورش در سال‌های پس از انقلاب، خاطرنشان کردند: «دانشمندی که کشور را در شاخه‌های مختلف علمی هم‌چون فناوری نانو جزء زنبه‌های برتر دنیا قرار داده‌اند»، «جوانان فعال در اردوهای جهادی و دل‌دادگان به معنویات و اهل دعا، توسل و پیاده‌روی اربعین» و... در همین آموزش و پرورش تربیت شده‌اند؛ بنابراین نباید آموزش و پرورش دوره انقلاب را دست‌کم گرفت.

رهبر انقلاب در تبیین وضع مطلوب آموزش و پرورش تأکید کردند: آموزش و پرورش باید انسان‌هایی «دانا، توانا، خردمند، پرهیزگار، پاکدامن، کارآمد، شجاع، هوشیار و اهل اقدام» تربیت کند که اگر چنین شود، همان آرزویی که بارها بیان کرده‌ام، محقق می‌شود و ایران عزیز به جایگاهی می‌رسد که تا پنج دهه بعد، هرکسی در هر جای جهان بخواهد از مرزهای جدید علم آگاه شود، باید زبان فارسی یاد بگیرد.

ایشان رسیدن آموزش و پرورش به وضع مطلوب و تربیت جوانانی با ویژگی‌های یادشده را پایه اصلی «ایران سربلند فردا» و

امام خامنه‌ای در دیدار هزاران نفر از معلمان و فرهنگیان سراسر کشور

غربی‌ها با سند ۲۰۳۰ به دنبال تربیت سرباز از دانش‌آموزان ما برای خودشان هستند

رهبر معظم انقلاب اسلامی در آستانه روز معلم در دیدار هزاران نفر از معلمان و فرهنگیان سراسر کشور با تجلیل از معلمان، به بیان تذکرات و توصیه‌های مهمی درباره مسایل مختلف آموزش و پرورش از جمله تک‌ریم و معیشت معلمان پرداختند و با تأکید بر لزوم اجرای سند بسیار مهم تحول در آموزش و پرورش، گفتند: معلمان پرورش‌دهنده مهم‌ترین سرمایه یک ملت؛ یعنی سرمایه انسانی، پایه‌ریزان تمدن نوین، جهادگران میدان کارزار مبارزه با جهل و بی‌سوادی و سازندگان هویت و فرهنگ یک ملت هستند.

«اساس ایجاد تمدن نوین اسلامی» خواندند و «سند تحول آموزش و پرورش» را سندی بسیار خوب برشمردند و گفتند: این سند، نوعی ریل‌گذاری است و می‌تواند این بخش مهم از کشور را به سرمنزل مقصود برساند.

رهبر انقلاب ابلاغ این سند را لازم؛ اما ناکافی دانستند و با اشاره به ضرورت آشنایی و آگاهی‌بدنه آموزش و پرورش با این سند، تأکید کردند: باید با جدیت، تحقق سند تحول را پیگیری کرد که این امر، روحیه انقلابی می‌خواهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با انتقاد شدید از کسانی که با قلم یا بیان یا اشکال دیگر، در صدد تضعیف روحیه انقلابی در میان مردم و جوانان هستند، افزودند: روحیه انقلابی به‌منزله جان و روح این ملت است و خداوند از کسانی که در این مسئله تشکیک و آن را تضعیف کنند، نخواهد گذشت.

ایشان با یادآوری نجات ایران از زیر پای

خواندند و افزودند: باید بدون ترس و محافظه‌کاری، به تشخیص و تصمیم‌رسید و اقدام لازم را نه نمایشی و تشریفاتی، بلکه واقعی و حقیقی انجام داد.

ایشان در همین زمینه افزودند: البته تصمیم و اقدام انقلابی به‌معنای بی‌توجهی به نقد عالمانه نیست؛ چراکه استقبال از نقد عالمانه، جزء روحیه انقلابی است.

رهبر انقلاب در ادامه تذکرات در زمینه آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی را بسیار مهم و قلب این وزارتخانه دانستند و افزودند: متون آموزشی که این سازمان تولید می‌کند، باید منطبق با سند تحول باشند.

ایشان با انتقاد از در نظر گرفته شدن مهلتی ۱۲ ساله برای تطبیق متون درسی با سند تحول، گفتند: باید با سرعت و جدیت و در زمانی کوتاه این کار را انجام داد؛ چراکه امروزه هر «ساعت» در پیشرفت جامعه مهم است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «گنج‌چانده شدن مناسب، صحیح و ظریف پیام‌ها و معارف انقلاب در همه متون آموزشی و پرورشی» را ضروری خواندند و خاطرنشان کردند: سازمان پژوهشی و برنامه‌ریزی باید از لحاظ انسان‌های دانا، آگاه، خوش فکر، متدین و انقلابی، غنی شود.

رهبر انقلاب اسلامی «افزایش بیشتر دانشجویان و ارتقای کیفیت دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی» را خواستار شدند و خاطرنشان کردند: در این مراکز باید معلمانی تربیت شوند که به معنای حقیقی کلمه، معلم و تعلیم‌دهنده دین، تقوا و انقلاب باشند.

رهبر انقلاب، «مدارس استعداد‌های درخشان» و «نخچه‌پروری در کشور» را بسیار مهم برشمردند و با تأکید بر تقویت هرچه بیشتر این مدارس، گفتند: جایگاه ایران در المپیادهای جهانی باید حفظ شود و تنزل رتبه‌های کشور در برخی المپیادها از جمله ریاضی، فیزیک، شیمی و رایانه باید جبران شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به توصیه مکررشان درباره «نشاط و سرزندگی» در محیط‌های دانش‌آموزی، گفتند: البته برخی از این موضوع برداشت ناصحیح و سطحی می‌کنند؛ نشاط و سرزندگی، یعنی برنامه‌های ورزشی یا فوق برنامه‌های جذاب به‌گونه‌ای باشد که جوان، با انگیزه، پرانرژی و پرامید به درس و کار مشغول باشد.

ایشان با انتقاد از برخی برنامه‌ها در بعضی از مدارس به بهانه نشاط و سرزندگی، افزودند: گاهی اوقات فشارهای درسی در مدارس و در آموزشگاه‌هایی که به دنبال قبولی بیشتر در کنکور یا به دست آوردن رتبه‌های بالا هستند، جوان را پژمرده و افسرده می‌کند که باید برای حل این مسایل فکر، تدبیر و اقدام کرد.

رهبر انقلاب مسئولان آموزش و پرورش را به فکر و تصمیم دقیق کارشناسی درباره کنکور توصیه کردند و «معاونت پرورشی» را از بخش‌های بسیار مهم آموزش و پرورش برشمردند و با ابراز خرسندی از اقداماتی که در این زمینه انجام شده است، افزودند: البته در ساختار، نیروی انسانی پیرانگیزه و منابع مالی، نقص‌هایی وجود دارد که وزیر محترم باید دنبال کند تا معاونت پرورشی به معنای حقیقی آن محقق شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سپس به دو

نکته مهم درباره معیشت معلمان و وضع دانش‌آموزان سیل‌زده پرداختند و تأکید کردند: معلمان، محترم، شریف و آبرودار هستند و عزت نفس آنان در مسئله معیشت باید محفوظ بماند.

رهبر انقلاب با اشاره به سوءاستفاده برخی عناصر سیاسی یا بیگانگان از مسایل معیشتی معلمان، گفتند: آن‌ها می‌خواهند از این نقطه ضعف برای مقاصد خود بهره‌برداری کنند؛ اما قطع نظر از این سوءاستفاده، باید درباره درآمد معلمان به‌گونه‌ای عمل کرد که عزت نفس آنان حفظ شود.

ایشان درباره دانش‌آموزان مناطق سیل‌زده نیز گفتند: این دانش‌آموزان حتی تا هنگامی که مدارس آن‌ها با همت دولت و مردم و کمک‌های قابل تقدیر خیرین مدرسه‌ساز تعمیر و ساخته شوند، نباید از درس و تحصیل عقب بمانند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ادامه سخنانشان، باطل کردن معارضه دروغین «علم و دین» را از افتخارات دستگاه‌های علمی، آموزشی و پژوهشی کشور برشمردند و افزودند: قدرتمندان مادی دنیا چندین قرن برای القای تعارض دین با علم تلاش کردند؛ اما در جمهوری اسلامی پرچم دین از همه جای دنیا برافراشته‌تر است و کشور از لحاظ علمی نیز جزو کشورهای پیشرفته محسوب می‌شود.

رهبر انقلاب فعالیت هزاران محقق، متفکر و دانشمند عمدتاً جوان و غالباً متدین در کشور را یادآوری کردند و افزودند: این نخبگان عزیز با هویت «ایرانی سربلند» و هویت دینی و اسلامی، مشغول تحقیق، نوآوری، ابتکار و پیشرفت علمی هستند که این حرکت نشاط‌انگیز باید هم‌چنان با قدرت ادامه داشته باشد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برخورداری نوجوانان و جوانان ایرانی از مهارت تبدیل علم به عمل را بسیار مهم و پربرکت خواندند و گفتند: مهارت آموزشی باید از مدارس و دبیرستان‌ها شروع و پیگیری شود.

رهبر انقلاب در آخرین بخش سخنانشان به آرایش جنگی دشمن و تهاجم آنان در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی، نفوذ اطلاعاتی و ضربه زدن به وسیله فضای مجازی اشاره کردند و افزودند: آمریکا و صهیونیسم در همه ابعاد در حال برنامه‌ریزی و اقدام هستند؛ البته این مختص دولت فعلی آمریکا نیست؛ قبلی‌ها هم همین کارها را با دست‌کش مخملین انجام می‌دادند؛ اما کمکی که رئیس‌جمهور فعلی آمریکا به ما کرده، این است که این دست‌کش را درآورده و همه آن چندان پنهان را می‌بینند.

ایشان تأکید کردند: در مقابل آرایش جنگی دشمن علیه ملت ایران، ملت باید آرایش مناسب بگیرد و همه مسئولان، آحاد ملت و افراد توانا و نجیبه که در هر زمینه‌ای مشغول به‌کارند، با احساس مسئولیت و آمادگی وارد میدان شوند.

معمولاً افزودند: دشمن علی‌الظاهر در زمینه نظامی آرایش جنگی ندارد که البته نظامیان ما حواسشان جمع است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، حفظ وحدت را به‌ویژه در شرایط فعلی، بسیار لازم خواندند و تأکید کردند: همه مراقب باشند، به‌خاطر اختلاف سلیقه‌های کوچک مقابل هم قرار نگیرند؛ چراکه اقتدار ملت در گروی اتحاد آحاد مردم، گروه‌های اجتماعی، اقوام مختلف و وحدت متقابل مسئولان و مردم است.

رهبر انقلاب در پایان با بیان این‌که به‌فضل الهی توطئه‌ها و تدابیر دشمن با وجود همه تبلیغات وسیع برای مشغول کردن ذهن‌ها و مخلوط کردن صحنه، به ضرر خود او تمام خواهد شد، تأکید کردند: بدون تردید جوانان عزیز ایران سرفراز، شکست آمریکا و به زاندرآمدن صهیونیسم و عزت و عظمت نهایی ملت ایران را مشاهده خواهند کرد.

گفتنی است، پیش‌از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، آقای بطحایی وزیر آموزش و پرورش گزارشی از اقدامات و برنامه‌های این وزارتخانه در خصوص عملیاتی کردن سند تحول، تعمیق و معرفی سند تحول در بدنه آموزش و پرورش، توسعه عدالت آموزشی، اولویت دادن به افزایش کیفیت مدارس دولتی، جلوگیری از طبقاتی شدن آموزش و پرورش و تلاش برای توسعه کمی و کیفی دانشگاه‌های تربیت معلم بیان کرد.

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی

در دیدار مسئول مرکز رسیدگی به امور مساجد

مساجد و ائمه جماعات مردمی بمانند

ائمه جماعات ما وظیفه دارند که اولاً بر امور منطقه اطلاع و اشراف کامل داشته باشند و ثانیاً هرچا مشکل و منکر و خلاف شرعی دیدند، امر به معروف و نهی از منکر کنند تا نقایص برطرف شود و همه مردم بتوانند در یک فضای پاک و نورانی زیر سایه معارف نورانی قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام زندگی نمایند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی، ۱۰ اردیبهشت در دیدار حجت‌الاسلام نوری‌زاده مسئول مرکز رسیدگی به امور مساجد کشور گفتند: کار شما، کار بسیار مهم و البته دقیقی است که باید با اخلاص و همت بالا، ادای وظیفه شرعی نمایید. امیدوارم بتوانید در حفظ مقاصد اسلامی و امر به معروف و نهی از منکر و تجلیل از مقام الاهی مساجد، موفق باشید و موجبات جلب رضایت خاطر مبارک حضرت ولی‌عصر علیه‌السلام را فراهم آورید. هرچه بیشتر ائمه محترم جماعات، اهتمام داشته باشند که از این موقعیت استفاده کنند و معارف نورانی اهل بیت علیهم‌السلام و احکام شرع مقدس را بیان نمایند، به وظیفه‌شان بهتر عمل کرده‌اند.

این مرجع تقلید در بخش دیگری از بیانات خود، با اشاره به این‌که مسجد، محور جامعه پاک است، خاطرنشان ساختند: ائمه جماعات ما وظیفه دارند که اولاً بر امور منطقه اطلاع و اشراف کامل داشته باشند و ثانیاً هرچا مشکل و منکر و خلاف شرعی دیدند، امر به معروف و نهی از منکر کنند تا نقایص برطرف شود و همه مردم بتوانند در یک فضای پاک و نورانی زیر سایه معارف نورانی قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام زندگی نمایند. حضرت آیت‌الله صافی در بخش دیگری از توصیه‌های خود، مسئله مردمی بودن مساجد و ائمه جماعات را مورد توجه قرار داده و گفتند: طوری نشود که کسی بخواهد آن را به تشکیلاتی شدن تغییر دهد و از وضع مردمی بودن خارج کند و عزل و نصب را وارد مساجد کند، بلکه باید مردم متدین مساجد را اداره کنند و با میل و استقبال و همکاری و تعاون، برنامه‌های اسلامی اجرا شود.

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی در دیدار وزیر اطلاعات

وزارت اطلاعات

از تخلفات دستگاه‌ها جلوگیری کند

بخش قابل توجهی از این تخلفات درشت با هم‌دستی و زدو بند بعضی دستگاه‌ها صورت می‌گیرد و دستگاه‌های اطلاعاتی باید در این خصوص به وظایف ذاتی خود عمل کنند.

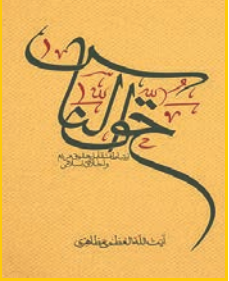
به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، ۱۲ اردیبهشت در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین علوی وزیر اطلاعات، با اشاره به وقوع برخی تخلفات کلان اقتصادی، بر لزوم هوشیاری و مراقبت جدی دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی در این خصوص تأکید کردند و گفتند: بخش قابل توجهی از این تخلفات درشت با هم‌دستی و زدو بند بعضی دستگاه‌ها صورت می‌گیرد و دستگاه‌های اطلاعاتی باید در این خصوص به وظایف ذاتی خود عمل کنند. ایشان با بیان این‌که وقوع تخلفات کلان سبب بدبینی مردم می‌شود، خواستار اتخاذ تدابیر لازم از سوی مسئولان و دستگاه‌ها در این خصوص شدند.

معمولاً به هم‌چنین بر لزوم مقابله با پدیده قاچاق در کشور تأکید کردند و اظهار داشتند: پدیده قاچاق آن هم به‌صورت کلان و گسترده خسارات و پیامدهای جبران‌ناپذیری برای کشور دارد و به‌جند در این خصوص باید فکری کرد و تا فکر اساسی در این زمینه نشود کمبود و گران‌ی اجناس غیر قابل اجتناب است.

در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین علوی وزیر اطلاعات گزارش مشروخی درباره وضعیت امنیتی کشور ارائه کرد.

جدیدترین کتاب آیت‌الله‌العظمی

مظاهری با عنوان «حق الناس» منتشر شد

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، جدیدترین اثر مکتوب حضرت آیت‌الله مظاهری با عنوان «حق الناس» که با هدف نگرش کلی، از منظر اخلاق، به موضوع «حق» پدید آمده، از حقوق گوناگون مانند

«حقوق نفس»، «حقوق خالق هستی»، «حقوق طبیعت و محیط‌زیست»، «حقوق حیوانات» و به‌ویژه «حقوق انسان»، سخن به میان آمده است و ارتباط متقابل «اخلاق» و «حقوق مردم» را بررسی و تبیین می‌کند.

این کتاب توسط مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا علیها‌السلام تنظیم و منتشر شده است.

علاقه‌مندان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر، به پایگاه اطلاع‌رسانی WWW.AL-ZAHRA.IR و در فضای مجازی به آدرس alzahra.isbn@ مراجعه یا با شماره تلفن ۳۴۴۹۳۶۷۱-۰۳۱ تماس حاصل نمایند.

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی در توصیه‌هایی به طلاب و مبلغان

خنتی‌سازی القائات دشمنان جزء برنامه تبلیغی باشد

توصیه شده که مبلغان باید با جوانان ارتباط بیشتری داشته باشند چراکه جوانان دل‌های آماده‌تری برای پذیرش حقایق دارند. زهد بکشاند. معظمله تقویت ارتباط روحانیت با جوانان را ضروری ارزیابی کردند و گفتند: در روایات

همه زمینه‌ها بود اما تبلیغات سوء دشمن به‌گونه‌ای دیگر القا می‌کنند.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی عنوان کردند: بارها به مسئولان تذکر دادیم و فریاد زدیم که مردم در مضیقه معیشتی و اقتصادی هستند و باید این مشکلات را حل کنند اما روند خود را ادامه می‌دهند؛ باید میان مردم رفت و دردها و مشکلات را فهمید.

ایشان اضافه کردند: توجه به مستضعفان و نیازمندان وظیفه دیگر روحانیت است و مردم نباید تصور کنند که روحانیت به مستضعفان پشت کرده و پشتیبان سرمایه‌داران و مرفهان است. معاذالله که اگر سیاست ما و سیاست مسئولین پشت‌کردن به مردم باشد و اغنیا از اعتبار و عنایت بیشتری برخوردار باشند، این‌ها با سیره و روش انبیا و ائمه طاهرين (علیهم‌السلام) منافات دارد.

این مرجع تقلید در ادامه با بیان توصیه‌هایی به طلاب خاطر نشان کردند: منابر روحانیت باید مستند به آیات و روایات باشد، یکی از موضوعاتی که باید مورد توجه قرار گیرد بیان احکام و مسائیل شرعی است و سخن حوزویان باید مبتنی بر آیات و روایات باشد؛ روحانیت وظیفه دارد که دستورات دینی و نحوه صحیح انجام آن‌ها را به مردم آموزش دهد.

ایشان افزودند: بر اساس روایات عالم تراز حضرت آیت‌الله نوری همدانی با تأکید بر اهتمام طلاب به تبلیغ، مبلغان و طلاب را به سخنرانی‌های مستند، ارتباط با جوانان، توجه به مستضعفان، ساده‌زیستی و خنتی‌سازی القائات دشمنان توصیه کردند.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی گفتند: جای تأسف است که نسبت به این موضوع مهم که آمارها نیز به صورت وحشتناک بالا رفتن جرایم فضای مجازی را خبر می‌دهند، بی‌تفاوتی وجود دارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، این مرجع تقلید، ۱۵ اردیبهشت در دیدار فرمانده نیروی انتظامی استان قم، به دنبال توضیحاتی که فرماندهان انتظامی درباره حجاب دادند، با بیان این‌که امروز مسئله حجاب از یک موضوع صرفاً مذهبی فراتر رفته و به مسئله سیاسی تبدیل شده است، تصریح کردند: دشمنان و معاندان تمام همت خود را برای شکستن این سد به‌کار گرفته‌اند و معتقدند اگر بتوانند مسئله حجاب را بشکنند به نظام ضربه وارد کرده‌اند.

هدشارت آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی در خصوص فضای مجازی

بی تفاوتی مسئولان مایه تأسف است

ایشان با بیان این‌که تنها در حد یک مسئله شرعی نمی‌توان با موضوع حجاب برخورد کرد، گفتند: با توجه به سرمایه‌گذاری همه‌جانبه دشمن در این زمینه، رفتار و واکنش ما نیز باید برای تقویت مقوله حجاب و عفاف در جامعه قوی باشد.

معظمله با انتقاد از برخی غفلت‌ها و تعافل‌ها و مقایسه نادرست ایران با برخی کشورهای دیگر در خصوص موضوع حجاب، اظهار داشتند: ما جمهوری اسلامی هستیم نه یک کشور سکولار که با کشورهای سکولار مقایسه شود. حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در بخش دیگری از سخنان خود به موضوع مهم فضای مجازی اشاره کردند و با انتقاد از اظهارات اخیر بعضی از مسئولان کشور در این خصوص، گفتند: جای تأسف است که نسبت به این موضوع مهم که آمارها نیز به صورت وحشتناک بالا رفتن جرایم فضای مجازی را خبر می‌دهد، بی‌تفاوتی وجود دارد.

ایشان ادامه دادند: در خیرها آمده بود که روسیه خود را به‌طور کلی از این شبکه‌ها جدا کرده است و فضای مجازی خاصی برای خود ایجاد کرده‌اند. اگر نمی‌شود چطور این‌ها توانسته‌اند؟!

معظمله ابراز داشتند: یکی از مهم‌ترین مسائلی کشور همین مسئله فضای مجازی است، باید در این خصوص ریشه‌های کار کنیم؛ این‌که گفته شود آب از سر گذشته و نمی‌شود کاری کرد، اشتباه بزرگی است.

این مرجع تقلید تأکید کردند: فضای مجازی از نخستین مسئله‌های کشور است که اگر حل نشود آینده تاریک خواهد بود؛ امیدواریم مسئولان این آمار و ارقام وحشتناک را ببینند و توجه کنند در فضای مجازی چه خبر است و چه اتفاقاتی رخ می‌دهد.

ایشان ادامه دادند: در خیرها آمده بود که روسیه خود را به‌طور کلی از این شبکه‌ها جدا کرده است و فضای مجازی خاصی برای خود ایجاد کرده‌اند. اگر نمی‌شود چطور این‌ها توانسته‌اند؟!

معظمله ابراز داشتند: یکی از مهم‌ترین مسائلی کشور همین مسئله فضای مجازی است، باید در این خصوص ریشه‌های کار کنیم؛ این‌که گفته شود آب از سر گذشته و نمی‌شود کاری کرد، اشتباه بزرگی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین حسن صافی، ۱۵ شهریور در بازدید از رسانه رسمی حوزه، خبرگزاری حوزه و نشریه افق حوزه، عنوان کرد: ما با بازدید از این مجموعه متوجه این نکته شدیم که کارهایی که انجام شده بیش از مقداری است که ما از قبل شنیده بودیم.

وی افزود: حوزه علمیه نیازمند چنین مجموعه‌ای است و نظر بزرگان و علما، تبلیغ و معرفی معارف نورانی قرآن بوده و خبرگزاری حوزه و نشریه افق حوزه با معرفی کارها و آثار ثبت شده در این زمینه اقدامات قابل توجهی انجام می‌دهند.

● **برخی‌ها مغرضانه به حوزه علمیه حمله می‌کنند**
استاد حوزه علمیه قم گفت: تاکنون قدم‌های مناسبی در بخش اطلاع‌رسانی حوزه برداشته شده، اما متأسفانه آن‌طور که باید حوزه به مردم معرفی نشده و عده‌ای با هجمه به حوزه علمیه، خدمات آن را زیر سؤال می‌برند و دلیل آن این است که خدمات به‌درستی به مردم معرفی نشده است. برخی از این نقدها نیز از سوی کسانی مطرح می‌شود که همه داشته‌هایشان از حوزه علمیه و انقلاب است و ما امیدواریم این سخنان آنان از سرجهل باشد، نه این‌که مغرضانه به بیان این سخنان بپردازند.

حجت‌الاسلام والمسلمین صافی بیان کرد: از ابتدای انقلاب دشمنان به حوزه هجمه‌هایی داشته‌اند و این مسلم است، اما این دلیل نمی‌شود که ما منفعلانه عمل کرده و کاری از پیش نبریم، بلکه وظیفه ما این است که کارها و خدمات حوزه را به مردم معرفی کنیم.

● **رسانه حوزه پیشینه حوزه را به مردم معرفی کند**
وی با بیان این‌که در کشورهایی مانند ژاپن بزرگان و نیاکان به عنوان الگو به مردم معرفی می‌شوند، تأکید کرد: رسانه حوزه باید پیشینه علمیه حوزه را نیز به مردم معرفی کرده و مردم را از خدعاتی که شیخ مفید، سید رضی و دیگر بزرگان حوزه، عرضه داشته‌اند مطلع کرده و حتی طلاب نیز باید از این مجاهدت‌ها اطلاع داشته باشند و در همین راستا آثار این بزرگان باید برای مردم معرفی شود.

استاد حوزه علمیه قم تصریح کرد: امروز تبلیغ و رسانه به‌عنوان یک صنعت مهم در دنیا مطرح بوده و ما اگر می‌خواهیم به مجامع بین‌المللی ورود پیدا کنیم باید خود را به صنعت رسانه مجهز کنیم و برای فتح سنگرهای اسلام در دیگر کشورها باید رسانه قوی داشته باشیم که متأسفانه این مهم هنوز محقق نشده است.

گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی تنظیم و نشر آثار آیت‌الله مصباح یزدی، ایشان ۱۱ اردیبهشت در مراسم تجلیل از اساتید این مؤسسه، عدم توجه به کمبودها و رضایت به وضع موجود را سبب رکود دانست و خاطر نشان کرد: البته باید دانست که پدیده‌های اجتماعی اهم از مطلوب و نامطلوب. تک‌عاملی نیستند و عوامل مختلفی در ایجاد آن‌ها نقش دارند. امروز احساس می‌کنیم که این آفت بزرگ در حوزه‌ها وجود دارد که انگیزه قوی و تحرک لازم برای تحصیل و تحقیق کم است، اما نمی‌توان یک عامل را منشأ این مشکل دانست؛ بلکه مجموعه‌ای از عوامل سبب پیدایش چنین آفتی شده است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تغییر شرایط ساده زندگی گذشته به شرایط زندگی در عصر حاضر را یکی دیگر از عوامل کم شدن میزان وقت مطالعه و تحقیق دانست، و افزود: در گذشته زندگی غالب مردم بسیار ساده

آیت‌الله مصباح یزدی

متخصص پروری در حوزه علمیه، تنها راه پاسخ‌گویی به نیازهای امروز

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: غالباً در برنامه‌ریزی‌ها از تجربه‌های موفق گذشته استفاده می‌شود، اما کم‌تر به آینده و شرایط متفاوت توجه می‌شود. امروز عده‌ای حتی در اصل وجود خدا تردید کرده‌اند، با این وجود نمی‌توان فقط به تجارب گذشته و رویه سنتی حوزه اکتفا کرد.

بود؛ اما امروز علی‌رغم وجود گرانی‌های آزادهنده، زندگی اغلب مردم نسبت به گذشته پرتزق و برتر شده است؛ البته شرایط کنونی جامعه چنین ايجاب می‌کند و نمی‌توان آن را عیب دانست. وی تأکید کرد: البته صرف کردن وقت برای کسب درآمد بیشتر جهت تأمین مخارج ضروری زندگی، نه تنها قابل سرزنش نیست، بلکه لازم است؛ اما اگر از حد متعارف بگذرد، تبدیل به آفت می‌شود.

استاد اخلاق حوزه علمیه قم ضعف انگیزه را از دیگر عوامل تنبلی و سستی برای تحصیل و تحقیق علوم دینی برشمرد، و افزود: اگر در کنار پیشرفت تکنولوژی، رشد اخلاقی نیز وجود داشته باشد، علاوه بر پیشرفت بهتر، تهدیدها نیز به فرصت تبدیل می‌شود؛ بنابراین باید برای ایجاد انگیزه در طلاب تلاش کرد.

وی با بیان این‌که به برکت انقلاب زمینه رشد بیشتر فراهم شده است، ادامه داد: در چنین شرایطی ما باید ببینیم چه وظیفه‌ای داریم و چه کاری می‌توانیم انجام دهیم که دین بهتر ترویج شده و زمینه سرزندگی در امتحانات الهی، و در نتیجه رشد بیشتر برای انسان‌ها فراهم شود.

بگیرد، بلکه باید به نخبگان گمنام بها داده شود. حجت‌الاسلام والمسلمین صافی عنوان کرد: مسائلی موجود در ازدواج و مباحث خانواده مانند طلاق و کاهش عواطف خانوادگی نیز مسائلی است که رسانه حوزه باید به آن ورود پیدا کند، متأسفانه امروز قبح طلاق ریخته شده و سن ازدواج بالا رفته است.

● **انتقاد از بیان و پخش برخی کرامات دم‌دستی در صدا و سیما**
استاد حوزه علمیه قم با انتقاد از بیان برخی کرامات دم‌دستی و استهزای آن توسط جوانان، خاطر نشان کرد: نباید ما به بیان این قبیل به اصطلاح کرامات دامن برزیم، کرامت واقعی مربوط به افرادی امثال مرحوم صاحب جواهر و علامه مجلسی است که در آن زمان و با آن سختی‌ها تألیفات گسترده داشته‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین صافی مطرح کرد: متأسفانه بعضاً دیده می‌شود که برخی از مردم به سمت مسیحیت متمایل می‌شوند و این به دلیل عملکرد برخی از مسئولان است، ما می‌توانستیم بهترین دین را به آنان معرفی کنیم که نتوانستیم، خبرگزاری و نشریه افق حوزه باید بتواند دین اصیل را به مردم معرفی کند.

● **فیلم‌های مسئله دار صدا و سیما کنترل شوند**
وی ابراز کرد: خبرگزاری و نشریه افق حوزه باید بتواند برخی از فیلم‌های مسئله‌دار صدا و سیما را کنترل کرده و در این زمینه ورود کند. فیلم‌هایی که درباره پلیس است از نیروی

انظامی مجوز می‌گیرند، اما فیلم‌های مربوط به روحانیون را از حوزه مجوزی دریافت نمی‌کنند که باید این اتفاق رخ دهد. ● **صاحب‌نظران حوزه جدیدترین آثار خود را در این رسانه منتشر می‌کنند**
حجت‌الاسلام والمسلمین برته نیز در جریان این بازدید عنوان کرد: به نظر می‌رسد یکی از آسیب‌هایی که متوجه طلاب جوان است، جذب این‌ها به فضاها و دیدگاه‌های خام و ناپخته‌ای است که یکی از دلایل این پدیده عدم توجه کافی مراکز حوزوی به آن‌ها بوده و در همین راستا قریب به ۱۴۰۰ طلبه جوان شناسایی شدند و از بین آن‌ها نخبگانی که عموماً برگزیدگان جشنواره‌ها، مسابقات علمی و همایش کتاب سال حوزه هستند در اولویت معرفی در فضای رسانه‌ای حوزه قرار گرفته‌اند.

مدیر اطلاع‌رسانی و رسانه حوزه‌های علمیه عنوان کرد: در دنیای معاصر مردم با آنچه هست زندگی نمی‌کنند، بلکه بر اساس آنچه می‌بینند زندگی می‌کنند و این رسانه‌ها هستند که علاقه‌ها، ذائقه‌ها و وزن ایده‌ها و مکاتب را جهت می‌دهند.

وی گفت: رسانه‌ها تاریخ را نیز می‌نویسند و گزارشی که درازدهان آنتیلگان می‌ماند، گزارشی است که توسط رسانه‌ها پرداخته می‌شود و ما تلاش کردیم که وقایع حوزه را همان‌طور که هست ثبت کنیم و خاطره موق حوزه مقدسه باشیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین برته بیان کرد: در بدو تأسیس یک نشریه اطلاع‌رسانی حساسیت‌ها بسیار بالا بوده و به لطف خدای تعالی پس از گذشت بیش از ۱۷ سال از آغاز فعالیت نشریه افق، آرام آرام چتر فراگیری مجموعه وسیع شده و امروز بسیاری از افراد صاحب نظر، مقاله‌ها، آراء و نقدهای خود را در این نشریه منتشر کرده و این مجموعه را خانه خود می‌دانند.

وی تأکید کرد: نکته دیگری که درباره فعالیت‌های نشریه افق مطرح است این است که جهت معرفی مراکز دینی و حوزوی به شهرستان‌ها عزیمت می‌شود که این کار به حوزویان شهرستانی انگیزه می‌دهد. مدیر اطلاع‌رسانی و رسانه حوزه مطرح کرد: ما سعی کردیم که در نشریه افق به مباحث روز و مسائل علمی وزن بیشتری دهیم، در مواردی مانند پرسش‌های نور درباره حقوق زنان و یا ارز مجازی و دیجیتال چشم‌اندازی طراحی شده و در یک فضای علمی و آزاد نظرات بزرگان در این زمینه منتشر می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین صافی گلپایگانی

حوزه علمیه برای فتح سنگرهای اسلام

باید به صنعت رسانه مجهز شود

استاد حوزه علمیه گفت: امروز تبلیغ و رسانه به‌عنوان یک صنعت مهم در دنیا مطرح بوده و ما اگر می‌خواهیم به مجامع بین‌المللی ورود پیدا کنیم باید خود را به آن مجهز کنیم و برای فتح سنگرهای اسلام در دیگر کشورها باید رسانه قوی داشته باشیم که متأسفانه این مهم هنوز محقق نشده است.

● **شناخت اساتید و دانشجویان نسبت به طلاب کم است**
وی در ادامه با اشاره به ورود تأثیرگذار رسانه حوزه در دانشگاه‌ها گفت: متأسفانه امروز شناخت اساتید و دانشجویان نسبت به طلاب کم بوده و کلاس‌های معارف دانشگاهی ما جذبه‌ای که در اوایل انقلاب داشت را ندارند و دلیل آن علاوه بر دشمنی دشمنان، می‌تواند این باشد که ما نتوانستیم آن‌طور که باید دین را به مردم عرضه کنیم و برخی سوءمدیریت‌ها، امروز مردم را از روحانیت جدا کرده است؛ بنابراین لازم است یک آسیب‌شناسی صورت بگیرد.

استاد حوزه علمیه قم یادآور شد: برخی از خبرگزاری‌های دنیا با استفاده از فنون خاص مخاطبان بسیاری برای خود جمع کرده‌اند که لازم است این روش‌ها و فنون در رسانه حوزه پیدا کرده‌اند و نیازی نیست به آن‌ها مراجعات بالا صورت

نیز مورد استفاده قرار گیرد. حجت‌الاسلام والمسلمین صافی با بیان این‌که طلاب باید با فن رسانه آشنا شوند، اظهار داشت: برنامه‌های آموزشی رسانه حوزه در مدارس نیز باید به‌صورت جدی دنبال شود، این کار باعث افزایش انگیزه مدیران مدارس و طلاب فعال در آن‌ها می‌شود؛ هم‌چنین باید جوانان را نیز در کارها مورد توجه قرار داده و سؤالات و شبهات آن‌ها را پاسخ دهیم.

● **باید به طلاب بها داده شود**
وی اضافه کرد: یکی از دلایلی که باعث شده انگیزه طلاب جوان کاهش پیدا کند، این است که به آن‌ها بها داده نشده و لازم است رسانه حوزه آثار آن‌ها را پیگیری و منتشر کرده و از آن‌ها به این نحو قدرتی کند؛ برخی از افراد شهرت بالایی پیدا کرده‌اند و نیازی نیست به آن‌ها مراجعات بالا صورت

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، ۱۰ اردیبهشت در همایش تبیین گام دوم انقلاب اسلامی که در مجتمع آموزش عالی فقه برگزار شد، در تبیین بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، با بیان این‌که دوگانه‌هایی در انقلاب اسلامی وجود دارند که قابل جمع هستند، اظهار داشت: با وجود برخی دوگانه‌ها مانند اسلام و استکبار که دو راه جمع‌ناپذیر به‌شمار می‌آیند، دوگانه‌هایی در اخلاق، سیاست و مسایل اجتماعی وجود دارد که ظرفیت بزرگ اخلاق انسانی می‌تواند محل جمع این امور به‌ظاهر ناسازگار و جامع‌اضداد باشد.

مدیر حوزه‌های علمیه، هنر بزرگ انقلاب اسلامی را جمع دوگانه‌های بزرگ در عالم فرهنگ و سیاست دانست و ابراز داشت: انقلاب اسلامی، به‌عنوان پدیده‌ای فراگیر، چندساحتی و ماندگار، جمع این دوگانه‌ها را در گفتمان خود محقق ساخته است.

رئیس هیئت امنای جامعه‌المصطفی‌العالمیه ادامه داد: در بیانیه گام دوم تأکید شده است که با پیروزی انقلاب اسلامی، ظرفیت بزرگ تمدنی در جهان پدید آمد. نخستین دوگانه در تئوری و اندیشه انقلاب اسلامی آن‌جاست که دین و دنیا را در کنار هم مطرح نمود و آغازگر عصر جدیدی در عالم گردید؛ در حالی که سال‌ها و قرن‌ها به‌ویژه پس از زنسانس، تقابل دین و دنیا و حذف دین در اندیشه‌های سکولار ترویج می‌شد. امام خمینی علیه السلام نهضتی آغاز کردند که در اندیشه معرفتی آن، جایگاه برجسته دین در دنیا به‌درستی تبیین شده بود. اسلام ناب از تئوری جامعی برخوردار است که می‌تواند این دوگانه را جمع نماید و این گام بزرگی بود که انقلاب اسلامی برداشت.

وی دوگانه جمهوریت و اسلامیت را مسئله جمع‌پذیر دوم در تفکر انقلاب اسلامی دانست و گفت: پیش‌از انقلاب، تبلیغ شده بود که در اسلام حکومت نداریم یا حکومت اسلامی در جامعه امروز تحقق‌نیافتنی است. در برابر این اندیشه، تفکراتی نیز وجود داشت که حضور مردم را در عرصه سیاسی و اجتماعی با حکومت اسلامی قابل جمع نمی‌دانست؛ ولی تئوری اندیشه امام خمینی علیه السلام که اکنون در قانون اساسی ما تجلی یافته است، نشان داد که جمهوریت و اسلامیت در کنار یکدیگر جمع می‌شود.

آیت‌الله اعرافی دوگانه‌های انعطاف و اصالت، ملیت و اسلامیت، توسعه و عدالت، استقلال و آزادی، استفاده از تجربیات گذشته و جوان‌گرایی و... را از دیگر مسائلی دانست که جمع میان آن‌ها، جزء دستاوردهای انقلاب

در همایش تبیین گام دوم انقلاب اسلامی تأکید شد

گفتمان‌سازی روح بیانیه گام دوم

در فضای بین‌الملل رسالت امروز حوزه و المصطفی

اسلامی است که در بیانیه گام دوم ذکر شده است و برای شناخت بهتر این ظرفیت‌ها باید کار پژوهشی و علمی مناسبی صورت پذیرد.

مدیرحوزه‌های علمیه، دوگانه رعایت قوانین بین‌الملل در کنار حرکت در مسیر انقلاب و مقاومت را، یکی از مسایل مهم انقلاب اسلامی دانست و گفت: هم‌زمان در قوانین بین‌الملل و کوتاه آمدن از آرمان‌ها یا پشت کردن به جامعه جهانی، یکی از دوگانه‌هایی است که انقلاب اسلامی با حکمت بر آن فائق آمده است. امروز حضور جمهوری اسلامی ایران در هر نقطه از عالم و تمام فعالیت‌های بین‌المللی آن، مبتنی بر حقوق مشروع بین‌المللی است؛ هرچند در دنیای امروز، درهم و دینار رژیم‌های سفاک موجب چشم‌پوشی جامعه جهانی از جنایات گسترده آنان و نقض مکرر و واضح قوانین بین‌المللی می‌گردد.

آیت‌الله اعرافی توصیه‌های هفت‌گانه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) را در بیانیه گام دوم انقلاب، حاصل ده‌ها سال اشرف حکیمانه معظم‌له بر تحولات

ایران و جهان و حاوی نکاتی کلیدی به‌منظور تحقق تمدن اسلامی دانست و اظهار داشت: این محورهای کلان در نگاه بین‌المللی و تمدن‌سازی، جایگاه در خور توجهی دارد و ترویج و گفتمان‌سازی روح این بیانیه در فضای بین‌المللی که برآمده از اندیشه دینی، فقهات حوزه و مطابق نیاز امروز است، وظیفه مهم بخش بین‌الملل حوزه علمیه و جامعه‌المصطفی‌العالمیه به‌شمار می‌آید.

عضوشورای عالی حوزه‌های علمیه، حرکت به سمت تحقق تمدن اسلامی را بدون برخورداری از پایه‌های محکم علمی و فناوری ناممکن دانست و افزود: در حوزه اقتصاد نیز، باید تئوری‌هایی ارائه شود تا اقتصاد مستحکم اسلامی شکل بگیرد. اگر کشورهای اسلامی کنار هم قرار گیرند، ظرفیت‌های عظیمی شکوفا می‌گردد. وی تحریم آمریکا ضد جمهوری اسلامی ایران را توهم بزرگی به کشورهایی که خود را مجبور و ملزم به رعایت این تحریم‌ها می‌دانند، دانست و تأکید کرد: ایران مقتدر راه اقتصاد خود را با وجود همه مشکلات به

پیش خواهد برد؛ ولی این لکه ننگ بزرگ برای کشورهایی است که خود را اسیر دریافت معافیت با عدم معافیت از آمریکا برای مبادلات مشروع اقتصادی می‌بینند. آیت‌الله اعرافی، در پایان سخنان خود، با تأکید بر لزوم کار علمی و پژوهشی گسترده درباره بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، خاطرنشان کرد: جامعه‌المصطفی علیه السلام و طلاب غیرایرانی می‌توانند برشی تمدنی و بین‌المللی براساس روح معارف اسلامی و اهل‌بیت علیهم السلام را، از این بیانیه استخراج نموده و برای تحقق اهداف خود، از آن بهره‌مند گردند.

● امید به آینده؛ روح اصلی بیانیه گام دوم انقلاب
حجت‌الاسلام والمسلمین تلخایی رئیس مجتمع آموزش عالی فقه هم در این همایش، با اشاره به ترجمه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی به دست طلاب غیرایرانی این مجتمع به زبان‌های مختلف، خاطرنشان کرد: در سال تحصیلی جدید، برنامه‌ریزی دقیقی در برنامه‌های آموزشی مجتمع، ویژه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی صورت خواهد گرفت.

قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه ابقا شد

حجت‌الاسلام والمسلمین حبیب‌الله غفوری با حکم آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه به مدت دو سال دیگر در سمت «قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه در امور حوزه‌های علمیه استانی» ابقا شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، در بخشی از حکم آیت‌الله اعرافی آمده است: با عنایت به مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه، جناب‌عالی را به‌عنوان «قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه در امور حوزه‌های علمیه استانی» مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به مدت دو سال منصوب می‌نمایم.

امید است با اعتماد بر حضرت حق و استمداد از اولیای الهی حضرت ولی عصر علیه السلام، با نهایت مسئولیت‌پذیری، خردورزی، وقت‌گذاری، هم‌گرایی، کارشناسی و اخلاق‌مداری در صیانت از این امانت الهی و ودیعه سازمانی، کامیاب و موفق باشید.

از معاونان، مدیران صفی و ستادی مدیریت حوزه‌های علمیه و شخصیت‌ها و نهادهای حوزوی انتظار دارم کمال هماهنگی، هم‌اندیشی و همکاری را به‌عمل آورند.

با حضور رؤسای دو دانشگاه صورت پذیرفت

انقداد تفاهم‌نامه همکاری

جامعه‌المصطفی و دانشگاه آزاد اسلامی

به گزارش خبرگزاری حوزه، تفاهم‌نامه همکاری آموزشی، پژوهشی و فرهنگی میان جامعه‌المصطفی‌العالمیه و دانشگاه آزاد اسلامی به امضای حجت‌الاسلام والمسلمین علی عباسی رئیس جامعه‌المصطفی علیه السلام و دکتر محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی رسید.

براساس این تفاهم‌نامه، همکاری در زمینه‌های آموزشی شامل تلاش برای تخصیص واحد آموزشی مشترک با کارگروه مشخص جامعه‌المصطفی علیه السلام در حوزه دانش علوم اسلامی - انسانی و دانشگاه آزاد با کارگروه علوم پایه و پزشکی، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی دانش‌افزایی کارکنان و استادان جامعه‌المصطفی علیه السلام و دانشگاه آزاد و تبادل اعضای هیئت علمی، استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی و دانش‌آموختگان هردو نهاد در رشته‌های مورد نیاز است.

تشریح جزئیات بیست و یکمین

همایش کتاب سال حوزه

در همایش بیست و یکم که امسال برگزار می‌شود، نویسندگان حوزوی ایرانی و غیر ایرانی می‌توانند آثار خود را که در سال ۹۷ یا سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ منتشر شده است به دبیرخانه همایش ارسال کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی، ۱۴ اردیبهشت در نشست خبری تشریح جزئیات فراخوان بیست و یکمین همایش کتاب سال حوزه گفت: طبق رسم هر ساله همایش کتاب سال حوزه برگزار می‌شود. تاکنون ۲۰ دوره آن به‌صورت مستمر با هدف شناسایی افراد و ارتقای سطح پژوهش و... برگزار شده است.

دبیر همایش کتاب سال حوزه با بیان این‌که در حال حاضر ۶۰ نشریه علمی پژوهشی در حوزه وجود دارد، گفت: همه تلاش این است تا پژوهش‌ها به سمت نیازهای جامعه و نظام اسلامی حرکت کنند که از جمله آن محورها، هنر، منابع طبیعی، آسیب‌های اجتماعی، فضای مجازی، زن و خانواده و... است که برای همایش اعلام شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی گفت: در همایش بیست و یکم همین محورها به همراه گام دوم انقلاب اعلام شده است. در همایش بیست و یکم که امسال برگزار می‌شود، نویسندگان حوزوی ایرانی و غیر ایرانی می‌توانند آثار خود را که در سال ۹۷ یا سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ منتشر شده است به دبیرخانه همایش ارسال کنند.

دبیر همایش کتاب سال حوزه افزود: پایان‌نامه‌های دکتری که در سال ۹۷ و جدید در حوزه علوم انسانی و حوزه دین دفاع شده باشد، قابل ارسال به دبیرخانه همایش خواهند بود.

دبیر همایش کتاب سال حوزه افزود: مهلت ارسال آثار به بیست و یکمین همایش کتاب سال حوزه، تا پایان خرداد خواهد بود و در همین رابطه تاکنون بیش از ۲۰۰ اثر در دبیرخانه ثبت شده است.

وی بیان داشت: این همایش در بهمن برگزار می‌شود و برای بررسی آثار ۹۰ گروه علمی فعالیت خواهند کرد.

در پیام مدیر حوزه‌های علمیه به مبلغان تشریح شد

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، ۱۵ اردیبهشت در پیامی از همه کسانی که با کمک‌های خود در حادثه سیل خلق حماسه کردند، صمیمانه تقدیر و تشکر کرده و در ادامه ۵ توصیه به مبلغان و مسئولان در این زمینه کرده است. متن پیام به این شرح است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

اکنون که از حادثه ناگوار سیل، گذر کردیم، وظیفه می‌دانم از یکایک هم‌وطنان عزیز و نهادها و دستگاه‌های مسئول و جوانان پرشور و به‌ویژه علما و روحانیان گرانقدر و استادان و طلاب ارجمند و گروه‌های تبلیغی و جهادی حوزوی و مدیران گرامی نهاد‌های حوزوی و مدیران محترم حوزه‌های استانی و مدارس و مراکز حوزوی و ستادهای مرکزی و استانی حوادث غیرمترقبه حوزه‌های علمیه صمیمانه و فروتنانه به‌دلیل خلق حماسه باری‌رسانی به هم‌وطنان عزیز سیل‌زده تقدیر و تشکر نمایم.

به یاری خداوند متعال، این حادثه، زمینه‌ای برای تجلی همبستگی ملی و ایمانی و انقلابی شد و در این میان روحانیت و حوزه‌های علمیه جلوه‌ای ماندگار از خدمت به ملت رقم زدند و حضور بیش‌از‌ده هزار نفر از طلاب و اساتید و روحانیون نشانی از این پیوند استوار روحانیت و ملت بود. اینک در آستانه ماه شریف رمضان نکاتی را یادآور می‌شوم:

۱. با توجه به دامنه و ابعاد گسترده زبان‌ها و رنج‌های هم‌وطنان عزیز سیل‌زده، جریان مردمی و صمیمی امداد و کمک‌ها باید استمرار یابد و روحانیون گرانقدر و حوزه‌های علمیه باید در ماه مبارک رمضان آن را تبلیغ و ترویج نمایند.
۲. استمرار حضور خالصانه روحانیت ارجمند و نهاد‌های حوزه‌ای و فرهنگی و تبلیغی و گروه‌های تبلیغی و جهادی حوزوی در کنار مردم عزیز استان‌های سیل‌زده به‌ویژه خوزستان قهرمان، با هماهنگی‌های لازم به‌منظور امداد و کمک‌های فرهنگی باید برنامه‌ریزی و در طول ماه

علی‌رضا اعرافی / مدیر حوزه‌های علمیه

۱ پنج اولویت مبلغان و مسئولان در ماه مبارک رمضان

۳. ستادهای مرکزی و استانی حوادث غیرمترقبه حوزه‌های علمیه به‌ویژه در استان‌های سیل‌زده باید در ماه مبارک رمضان و پس از آن به نقش هماهنگ‌سازی و برنامه‌ریزی خود استمرار بخشند و استان‌های معین نیز به مساعدت خود ادامه دهند.

۴. مدیران ارجمند حوزه علمیه و مدارس و مراکز حوزوی برای پیشرفت علمی و تحصیلی و تهذیبی طلاب و فضایی گرمی و جبران تعطیلات به‌خاطر امداد سیل‌زدگان برنامه‌ریزی نمایند.
۵. ضمن تقدیر و سپاس از همه مسئولان و دستگاه‌ها و نهادها، از مسئولان و دولت محترم انتظار می‌رود، در رسیدگی به مشکلات مردم هم‌وطنان آسیب‌دیده و بازسازی روستاها و شهرهای خسارت‌دیده به‌ویژه خوزستان قهرمان تسریع نمایند.

برخی رسانه‌ها و روزنامه‌ها ندارد؛ باید افقی برای افق حوزه ترسیم کنیم که کل کشور به این رسانه مراجعه کنند، زیرا اخبار سالم، سخن ناب اهل بیت علیهم السلام و مراجع عظام و حوزه و مسایل و مباحث مفید به فایده عام را به بهترین شکل عرضه می‌کند.

مدیر بنیاد خمس بیان کرد: در این بنیاد به‌دنبال آن هستیم که کارکردهای مسئله خمس را برای مردم بیان کنیم؛ هم‌چنین به بررسی دلایل کاهش پرداخت این امر مسلم شرعی و فقهی بپردازیم؛ البته پرداختن به این مسئله امری فراتر از یک نهاد است و باید در مراکز دیگری نیز به این امر پرداخته شود. این مسایل را باید در مراکز چون رسانه حوزه پاسخ داد.

● به‌دنبال راه‌اندازی مرکز تخصصی هنر و رسانه هستیم

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا برته نیز در نشستی با آیت‌الله نعیم‌آبادی در حاشیه بازدید از رسانه حوزه، گفت: شاید امری در کشور و نظام اسلامی وجود ندارد که از حوزه انتظاری نداشته باشند. به تبع آن، همین انتظارات از رسانه حوزه نیز وجود دارد که در همه عرصه‌ها بتواند حضوری مشمّر، قوی و جریان‌ساز داشته باشد.

مدیر اطلاع‌رسانی و رسانه حوزه‌های علمیه ضمن اشاره به پیچیدگی‌های رسانه‌ای امروز و سختی کار رسانه‌ای در دوره معاصر، افزود: مشکلات و تکنیک‌های مالی و بودجه‌ای و گسترده‌تر شدن فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی نیز بر سختی این رقابت رسانه‌ای افزوده است؛ در حقیقت اگر امروز یک طلبه در عرصه رسانه مجاهدت کند، قطعاً پاداشی عظیم نزد خداوند خواهد داشت.

وی با اشاره به راه‌اندازی مرکز تخصصی هنر و رسانه بیان کرد: در این مرکز به‌دنبال آن هستیم که طلاب در حین تحصیل در سطح سه رسانه نیز در بدنه حوزه تحصیل کنند؛ زیرا قطعاً اگر طلاب به‌دلیل تحصیل در رشته رسانه به دانشگاه‌های دیگر بروند از فضای طلبگی خارج شده و صبغه رسانه‌ای صرف به خود خواهند گرفت، ولی تحصیل در رشته رسانه در حین تحصیل در بدنه حوزه قطعاً بر توانمندی‌های آن‌ها خواهد افزود.

آیت‌الله نعیم‌آبادی در بازدید از خبرگزاری حوزه

شیعه حرف‌های خود را به دنیا معرفی نکرده است

نماینده ولی‌فقیه در استان هرمزگان گفت: خبررسانی از غنی‌ترین مباحث مکتب جعفری بوده است؛ شیعه حرف‌های خود را به دنیا معرفی نکرده است؛ همین بحث ولایت فقیه متأسفانه در حوزه مباحث روایی و متنی باقی مانده و به دنیا عرضه نشده است؛ مسئله ولایت فقیه به حدی عقلانی است که این مسئله را در فضای عقلانی مطرح کنیم قطعاً، دنیا آن را خواهد پذیرفت.

جولایی داشته باشد، ولی قطعاً بدون ریشه است؛ اگر مردم بدانند که افق حوزه و خبرگزاری حوزه چگونه این همه سالم و مفید و کارا عمل می‌کنند، این نشریه و این خبرگزاری به انتخاب اول مردم ایران مبدل می‌شوند؛ مشکل اصلی در معرفی این ظرفیت‌هاست.

● مردم از دعواها در رسانه‌ها خسته‌اند

وی گفت: مردم از دعواها و... در رسانه‌ها خسته‌اند و دیگر اعتباری به

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله غلامعلی نعیم‌آبادی، ۱۲ اردیبهشت ضمن بازدید از بخش‌های مختلف رسانه حوزه، با اشاره به اهمیت فعالیت رسانه‌ای در حوزه‌های علمیه گفت: کار خبرگزاری حوزه کاری با ارزش است که متأسفانه دیر شروع شده است.

نماینده ولی‌فقیه در استان هرمزگان یادآور شد: قطعاً در اوایل هر حرکتی ممکن است، پختگی لازم حاصل نشود، ولی کارهای خوبی در این خبرگزاری و رسانه حوزه انجام شده است و روز به روز بر غنای کار شما افزوده خواهد شد؛ خرسند شدیم که غیر از فعالیت خبری، فعالیت‌های جنبی زیبایی نیز در این خبرگزاری انجام شده است.

وی گفت: خبررسانی از غنی‌ترین مباحث مکتب جعفری بوده است؛ شیعه حرف‌های خود را به دنیا معرفی نکرده است؛ همین بحث ولایت فقیه متأسفانه در حوزه مباحث روایی و متنی باقی مانده و به دنیا عرضه نشده است؛ مسئله ولایت فقیه به حدی عقلانی است که این مسئله را در فضای عقلانی مطرح کنیم قطعاً، دنیا آن را خواهد پذیرفت.

وی گفت: مردم از خبری که دیگران را تخریب می‌کند، بیزار هستند؛ خبرهای بدون دقت و بی‌پایه و اساس مورد انتزاع مردم است؛ باید خبرهای شیرین و امیدوارکننده به مردم بدهیم که بهترین خبر به عالم، معرفی مکتب و معارف و روایات ائمه اطهار علیهم السلام است.

آیت‌الله نعیم‌آبادی یادآور شد: ممکن است خبر رسانه‌ای صرف برای مردم

کانال هفته‌نامه افق حوزه

در پیام‌رسان‌های

سروش و ایتا

@ofogh_howzah

نکاتی در باب تبلیغ

آیت‌الله مظاهری

این تبلیغ ما، در حقیقت ادامه کار رسول الله و ائمه طاهرین علیهم‌السلام و ادامه خط سرخ اباعبدالله و کارهای پرمشقت آن بزرگواران است. شکی نیست که تبلیغ ما روحانیون از نیکوترین اعمال به حساب می‌آید و ثواب اخروی بسیاری هم دارد.

نکته مهم مواظبت ما از تبلیغ و رعایت شرایطی است که انصافاً بسیار مشکلی است.

- باسواد بودن مبلغ**

حضرت امام خمینی علیه‌السلام بارها نصیحت می‌فرمودند که شرط اول منبر رفتن ملا و باسواد بودن طلبه است. یک امام جماعت و یک روحانی وجودش مفید است، به شرط آن‌که علم داشته باشد اگر چنین نباشد، به دین‌داری مردم آسیب می‌زند وقتی اطراف خودمان را هم بررسی می‌کنیم، چنین می‌یابیم.

باید فکر کنیم که اگر مثلاً صد نفر پای منبر باشند و من یک ساعت منبر برم، در واقع صد ساعت عمر اجتماع را گرفته‌م و لذا باید حرف ما به اندازه صد ساعت برای جامعه ثمر داشته باشد.

در روز قیامت، علاوه بر این‌که از عمر خودت سؤال می‌شود که در چه راهی مصرف شد، راجع به عمر مردم که پای منبر نشستند هم سؤال می‌شود. صد ساعت که عمر اجتماع را گرفتی، چه گفتی؟ بنابراین بدون مطالعه منبر رفتن نمی‌شود. اگر هم منبرمان معروف شد، باید بیشتر درس بخوانیم. آقای فلسفی که منبر رفتن برای او کاری نداشت، می‌گفت: دو ساعت قبل از منبر رفتن باید مطالعه کنم، گویا می‌خواهد یک درس بدهد!

حضرت آیت‌الله مشکینی می‌فرمودند که من علاوه بر این‌که درسم را مطالعه می‌کنم، نیم ساعت هم فکر می‌کنم که به چه نحوی درس را شروع و تمام کنم.

به هر حال آدم باید ملا بشود و إلا شیطان ما را می‌برد. اگر ملا نباشیم، بعضی اوقات به شیطان جنی و انسی سواری می‌دهیم.

- نگفتن مطالب حاشیه‌ساز**

چنان‌چه امیرالمؤمنین علیه‌السلام در نهج‌البلاغه فرمودند: «... لا تقل کل ما تعلم؛ مبلغ باید مراقب سخنان خودش باشد و خیلی چیزها را نباید میان عموم مردم بگوید.

در روایات، از یک سری از حرف‌ها، به «راست دروغ‌نما» تعبیر شده که منظور حرف‌های درستی است که گفتن آن تبعات دارد و گوینده و شاید دیگران را به دردسر بیاندازد.

منبرها طوری باید باشد که طبق حدیث «کَلِمَ النَّاسِ عَلٰی قَدَرِ عَقُولِهِمْ؛ مردم فهم باشد. یک حرفی نزدیکه احتیاج به زحمت افتادن داشته باشد و بخواهید آن حرف را توجیه و با چسب درستش کنید. راست گفتن مسلماً واجب است، اما حرفی که قبول کردنش دشوار است، نباید میان مردم گفته شود که گاهی سر از معرکه‌گیری در می‌آورد. شما عزیزان باید قبل از منبر، کمی فکر کنید که چطور صحبت بکنید. اول چه بگویید، وسط چه بگویید و آخر چه گفته شود. آیا فلان مطلب گفته شود یا ضرر دارد؟ آیا باید بازی و طرفداری از یک جناحی می‌شود یا نمی‌شود؟

- رعایت شأن نظام اسلامی**

باید اصل نظام و ولایت فقیه را قبول داشته باشیم و تقاضا دارم در منبرهایتان راجع به اصل نظام و ولایت فقیه صحبت کنید. مواظب باشید که بی‌تفاوت نباشید. درست نیست که ما چند روز در یک‌جایی منبر برویم، ولی برای تقویت نظام سخنی نگوییم و فقط مسئله بگوییم. بله مسئله خیلی خوب است، اما مسئله منهای ولایت فقیه و نظام که فایده ندارد. بی‌تفاوتی راجع به نظام جمهوری اسلامی برای یک طلبه جایز نیست.

درست است که مفاسد اجتماعی در کشور وجود دارد و ما باید تذکر بدهیم، باید درباره چادر، درباره موسیقی مبتدل و شهوت‌انگیز، درباره ربا و رشوه صحبت شود، اما باید در یک چارچوبی تذکر داده شود که تضعیف نظام نشود. اگر آن ترزه نظام و ولایت فقیه، با حرف‌های نابجای ما، از دل مردم برود یا کم‌رنگ بشود، این گناه خیلی بزرگ است. بالاخره این نظام اسلامی را باید باقی نگه داریم، اگر شما روحانیون العیاذبالله بی‌تفاوت باشید یا علیه نظام صحبت کنید ولو به‌خاطر یک امر درست، اولین نیش آن به خود ما روحانیت می‌رسد.

- نکات دیگر برای اهل منبر**

یک وظیفه‌ای مردم دارند و آن این‌که به یک منبری پول بدهند، اما وظیفه ما چیست؟ این‌جا یک مشکلی است. ما نباید اهل طی کردن و چونه زدن و امثال این‌ها باشیم، حتی نباید چشم داشت هم داشته باشیم. کسب این روحیه اگر چه دشوار است، ولی باید به سمتی برویم که فقط پروردگار عالم بر دل ما حکومت کند. این چشم‌داشت به مردم، بعضی اوقات منجر به این می‌شود که آن‌چه دل او می‌خواهد را مبلغ بگوید و این خیلی ضرر دارد. مبلغ باید روی منبر ببیند که امام زمان علیه‌السلام چه می‌خواهد.

مردم روی حرف‌های ما حساب می‌کنند، روی نحوه نشستن

ما حساب می‌کنند، روی دست دراز کردن‌مان بر سرفسره حساب می‌کنند، روی خانه و ماشین ما حساب می‌کنند. در مقام شامخ روحانیت، باید با عصای احتیاط راه رفت، حتی در خانه و پیش زن و بچه‌ها باید مواظب سلوک طلبگی بود، حالا چه رسد پیش هممان‌ها و مردم اجتماع.

خدایا! توفیق عطا فرما تا منبرهایمان عالمانه و همراه با خلوص و فایده باشد.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

فقه مبانی تاریخی دارد و فقیه باید از این مبانی آگاه باشد.

تاریخ دو معنا دارد:

الف) یک وقت می‌خواهیم تکامل فقه بعداز پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را قرن به قرن مطالعه کنیم که نام این علم، «ادوار فقه» است. ادوار جمع دوره است و اهل‌سنت می‌گویند: فقه شش دوره دارد، اما شیعه معتقد به هفت دوره است.^(۱)

دوره اول فقه مقدمه دوره دوم و دوره دوم مقدمه دوره سوم و همین‌طور هر دوره‌ای، مقدمه برای دوره بعد است. با توجه به این دوره‌ها، معلوم می‌شود که فقه مانند یک هسته، تکامل پیدا کرده و به یک درخت تنومند تبدیل شده است و (البته منظور از تکامل این است که فهم ما نسبت به کتاب و سنت این سیر را ادامه داده است.) این معنا از تاریخ مورد بحث ما نیست.

ب) موضوع و معنایی که مورد بحث ما می‌باشد این است که تاریخ صدر اسلام، چقدر در استنباط فقیه مؤثر است؟ اگر نسبت به شأن نزول آیه، حدیث و واقعه تاریخی آگاه نباشیم در استنباط احکام دچار اشتباه خواهیم شد و چه بسا به خاطر عدم اطلاع یا عدم توجه به این موضوع، اشتباهاتی در استنباط احکام رخ داده که به نمونه‌هایی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

- ۱. حج یا عمره مفرده؟**

حج بر سه قسم است: حج افراد، حج قران، حج تمتع.^(۲)

بحث ما فعلاً در مورد حج تمتع است که نسبت به مکلفین دو صورت دارد که فرد یا اصلاً مکه نرفته است یا یک بار مکه رفته و بار دیگر هم می‌خواهد مشرف شود.

در صورت نخست بین علما اختلاف است که آیا حلق برای فرد، متعین است تا از احرام بیرون آید یا بین «حلق» و «تقصیر» مخیر است؟ مشهور علما می‌فرمایند: حتماً باید در منی «حلق» کند و «تقصیر» کافی نیست.

اما مرحوم اردبیلی در شرح ارشاد و بعد از ایشان مرحوم آیت‌الله خویی می‌گویند: «این فرد مخیر است بین حلق و تقصیر که البته حلق افضل است.»^(۳)

دلایلشان هم این‌آیه شریفه می‌باشد:

﴿لَقَدْ سَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنِ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُخْلِقِينَ رِزْوَسِكُمْ وَمَقْصِرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا﴾^(۴)
خداوند آن‌چه را به پیامبرش صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در عالم خواب نشان داد راست گفت. به‌طور قطع همه شما به خواست خدا وارد مسجدالحرام می‌شوید در نهایت امنیت و در حالی که سرهای خود را تراشیده یا کوتاه کرده‌اید و از هیچ کس ترس و وحشتی ندارید، پس خداوند چیزهایی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید (و در این تأخیر حکمتی بود)؛ و قبل از آن، فتح نزدیکی (برای شما) قرار داده است.»

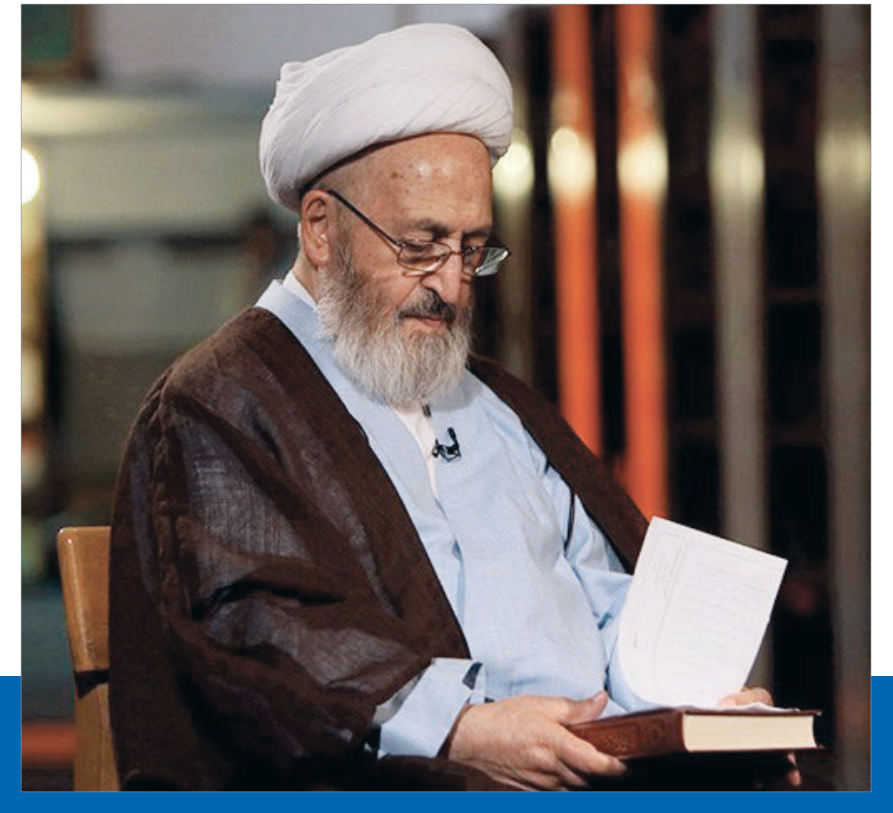
این آیه مربوط به حج است، نه عمره مفرده؛ زیرا «مُخْلِقِينَ رِزْوَسِكُمْ وَمَقْصِرِينَ» حال برای فاعل لَتَدْخُلُنَّ است؛ یعنی وارد می‌شوید به مسجدالحرام، در حالی که سرها را تراشیده‌اید یا موها را کوتاه کرده‌اید.

این حالت در حج است نه در عمره مفرده، در حج سر را می‌تراشند یا مو را کوتاه می‌کنند که این کارها در منی انجام شده، بعد اعمال حج شروع می‌شود. اما اگر بگوییم این حالت در عمره مفرده است، اشکالی پیش می‌آید؛ چون در عمره مفرده، انسان در حالی وارد مسجد می‌شود که هیچ کدام از این دو عمل را انجام نداده است؛ یعنی ابتدا وارد مسجدالحرام می‌شود و اول طواف بعد صلاۀ، سپس سعی می‌کند و بعد باید یا سر را بتراشد و ربطی مو را کوتاه کند.

پس این دو حالت «رِزْوَسِكُمْ» در حج است؛ یعنی در منی این کارها را انجام می‌دهد: اول به عرفات می‌رود بعد به مشعر و سپس به منی می‌رود، بعد از آن سر را می‌تراشد و در مکه اعمال حج را انجام می‌دهد و وقتی وارد مسجدالحرام می‌شود سر را تراشیده یا مو را کوتاه کرده است. پس «لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنِ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ» مربوط به حج است.^(۵)

نقد:

با وجود این‌که به همه بزرگان و به‌طور خاص، به این دو فقیه بزرگوار، احترام می‌گذاریم، اما این فتوا اشتباه است؛ چون از تاریخ پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم آگاه نبوده‌اند. بدین‌گونه‌که اگر نگاهی به کتاب‌های تاریخ مثل «سیره ابن‌هشام» و «ابن‌اسحاق» یا «فروع ابدیت» داشته باشیم، متوجه می‌شویم که این آیه در سال ششم هجری نازل شده و پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در این سال در عالم رؤیا دید که خود و یارانش وارد مسجدالحرام شدند و سرها را تراشیده یا موها را کوتاه کرده‌اند. حضرت از خواب بیدار شد و فرمود: یاران من! چنین خوابی دیدم. قرآن می‌فرماید: «این

آیا تاریخ در استنباط

احکام نقش دارد؟

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

اگر آگاهی داشتند هرگز به آیه، این‌گونه استدلال نمی‌کردند.

- ۲. حج بر نعلین**

مورد دوم، مسئله مسح بر نعلین (خفین) است که بین شیعه و سنی اختلافی است. شیعه مسح بر نعلین و خفین را جایز نمی‌داند.^(۶) ولی اهل‌سنت در حال اختیار نیز مسح بر خفین را جایز می‌دانند. برای این حکم از تاریخ استدلال آورده می‌گویند: «جریربن عبدالله بجلی» که از صحابه پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بود، وضو گرفت و بعد از وضو بر نعلینش مسح کرد. یارانش به او گفتند: «چرا این‌گونه مسح کردی؟» جریر برای توجیه عملش به رفتار پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم استدلال کرد و گفت: «خودم دیدم پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم این‌گونه مسح می‌کرد»^(۷)

نقد:

ما در مقام درستی یا نادرستی حدیث نیستیم. شما فرض کنید که سند این حدیث صحیح است، ولی این استدلال، نادرست است. برای روشن شدن نادرستی این استدلال باید دو مطلب را در نظر بگیریم:

۱. سوره مائده آخرین سوره‌ای است که در سال دهم بر پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نازل شده است و آیه وضو «فَاعْسُواْ وَجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ»^(۸) در این سوره است. همه فقها می‌گویند که آن‌چه در سوره مائده است، هیچ ناسخی ندارد، یعنی آیه‌ای بعد از آن نازل نشده است تا حکم آن را از بین ببرد.
۲. جناب «جریربن عبدالله» در سال نهم هجرت درگذشت و پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بر وی نماز خواند، جریر هم در این نماز شرکت داشته است.
با توجه به این دو مطلب، استدلال فوق صحیح نیست، چون احتمال می‌رود این که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بر نعلین خود مسح کرده در سال نهم هجرت بوده؛ در حالی که آیه وضو در سال دهم نازل شده است. بنابراین باید بگوییم که آیه وضو ناسخ عمل پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در سال‌های قبل از آن بوده است.

بنابراین هم جریر درست می‌گوید و هم عمل پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم درست است و هم قرآن صحت دارد، اما با توجه به دو دوره زمانی در این بحث، قرآن عمل پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را نسخ می‌کند. پس متوجه می‌شویم که عدم توجه به تاریخ یا آگاهی نداشتن از تاریخ، فقیه را دچار چنین اشتباهی می‌کند.

- ۳. توهم نسخ متعده**

«فَمَا اسْتَفْتَيْكُمْ بِهِ مُنْهَرًا فَآتَوْهُمْ أَجْزَءَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَیْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ»^(۹)
ولی فکر نکنید که به شما لطمه‌ای می‌زنند شما در امنیت خواهید بود. سرها را بتراشید و موها را کوتاه کنید. بنابراین دو واژه محلقین و مقصرین حال است از ضمیر در آئین‌های جمع است.

نتیجه این می‌شود که یک اشتباه فقهی، از عدم آگاهی نسبت به تاریخ پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ناشی شده است و

این آیه توسط پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نسخ شده است؛ بدین‌گونه که پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در جنگ اوطاس بعد از فتح مکه سه روز اجازه داد تا اصحابش با زنان عقد موقت ببندند، ولی بعد از سه روز آن را تحریم و نسخ کرد. یعنی در واقع می‌خواهند بگویند پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم این آیه را در جنگ خاصی به نام اوطاس عملی کرد و بعد نسخ کرد. جنگ اوطاس هم مربوط به سال هشتم هجری است.

نقد:

اولاً: چطور می‌گویید که این آیه در سال هشتم نازل شده؛ در حالی که این آیه شریفه در سوره نساء است و آیات سوره نساء از آیاتی است که اول هجرت بر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نازل شده است. بنابراین آیه استمناع در اوایل هجرت نازل شده، نه در جنگ اوطاس. لازمه حرف شما این است که آیه شریفه در سال هشتم و در واقعه اوطاس نازل شده و در همان سال و در همان واقعه نسخ شده باشد.

ثانیاً: می‌گویند: نکاح متعه با فحشا فرق نمی‌کند و شما (شیعه) فقط اسمش را عوض کرده‌اید. این سخن اشتباه است؛ چون لازمه‌اش این است که قرآن فحشا را ترویج کند؛ در حالی که قرآن می‌فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾^(۱۰)
خداوند به عدل و احسان و بخشش به نزدیکان فرمان می‌دهد و از فحشا و منکر و ستم نهی می‌کند. خداوند به شما اندرز می‌دهد شاید متذکر شوید.»

فحشا کجا و عقد موقت کجا؟! عقد موقت اسلامی این‌گونه است که وقتی زن و مردی عقد موقت بستند، مردان دیگر، بر این زن حرام می‌شوند، اگر بچه داشت متعلق به هر دو نفر است، اگر وقتش تمام شد، زن باید عده نگه دارد و بعد از عده، می‌تواند با دیگران ازدواج کند. اگر این عقد موقت درست اجرا شود، جلوی فحشا گرفته خواهد شد. به همین خاطر است که امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرماید: «لَوْلَا أَنْ عَمَرَ نَهَىٰ عَنِ الْمُتَعَةِ مَا زُنِيَ إِلَّا شَقِيًّا»^(۱۱)

الآن می‌بینید کشورهای غربی و حتی کشورهای مسلمان عرب، با معضل فحشا روبه‌رو شده‌اند، چون جوان‌ها توان ازدواج ندارند.

بنابراین یکی از افتخارات اسلامی و شیعی ما این است که اسلام در فکر این مشکل هم بوده که بر فرض، جوان دانشجویی ما که مثلاً در لندن زندگی می‌کند و توانایی ازدواج دائم را ندارد، خویشتن‌داری هم برایش ممکن نیست، چه کند؟ نعوذ بالله به خانه‌های فحشا برود و یا ازدواج موقت کند که سالش، وقتش و تمام شرایط آن معین باشد؟

- ۴. جهر به (بسم‌الله) در صلوات اخفاتیه**

فقیهان شیعه فتوا می‌دهند که جهر به (بسم‌الله) در صلوات اخفاتیه نیز مستحب است. چرا؟ چون در حدیث آمده است: «علائم الایمان خمس منها الجهر ببسم الله الرحمن الرحیم»^(۱۲)

نقد:

اگر به تاریخ مراجعه کنیم ظاهرش این است که اختلاف امیرمؤمنان با امویان در صلوات جهریه بوده، نه اخفاتیه، زیرا امویان یا بسم‌الله را نمی‌گفتند و اگر می‌گفتند، آهسته می‌گفتند، ولی علی علیه‌السلام آشکارا می‌گفت؛ و از این‌جا اموی از علوی بازشناخته می‌شد، ولذا حضرت به عامل خود در مصر نوشت: (او امرت الناس بالجهر ببسم الله الرحمن الرحیم»^(۱۳)

وگرنه عدم جهر در صلوات اخفاتیه طبق قاعده است و این نمی‌تواند شعار اموی باشد. این‌جاست که تاریخ می‌تواند در استنباط مؤثر باشد.

ولی در عین حال در برخی از روایات ما جهر و عدم جهر مطلق و برخی در مورد صلوات اخفاتیه است. شاید همین امور سبب افتاء به جهر شده است و اگر از این‌ها صرف نظر کنیم آن اطلاعات ناظر به صلوات جهریه است.

- پی‌نوشت‌ها**

۱. ادوار الفقه الاسلامی، آیت‌الله‌العظمی سبحانی؛

۲. آیت‌الله‌العظمی سبحانی، الحج فی الشریعه الاسلامیه/ج۲/ ۲۸۵؛

۳. المعتمد فی شرح المناسک، آیت‌الله‌العظمی خویی/ج۲۹/ ص۳۲۵ (مناسک حج حلق و تقصیر)؛

۴. فتح/۲۷؛

۵. فتح/۲۷؛

۶. آیت‌الله‌العظمی سبحانی، فروع ابدیت/ص/۶۶؛

۷. همان/ص/۶۸۰ به نقل از سیره حلبی/ج/۳/ص/۲۴؛

۸. بقره/۱۵۸؛

۹. عروۀ‌الوقتئ، سیدمحمد کاظم طباطبایی یزدی/ج/۱/ص/۲۹ تا ۳۲ (باب افعال وضو)؛

۱۰. بدائع الصناعت فی ترتیب الشرایع، علاءالدین ابی‌بکرین مسعود کاسانی، حنفی/ج/۱/ص/ ۱۷- ۱۶؛

۱۱. مائده/۶؛

۱۲. نساء/۲۴؛

۱۳. المیزان، علامه طباطبایی/ج/۴/ص/۴۳۱ تا ۴۳۴؛

۱۴. نحل/۹۰؛

۱۵. تفسیر طبری/ج/۵/ص/۹؛

۱۶. العروۀ‌الوقتئ/ص/۶۴۹، فی الجهر والاخفات، المسألهٔ ۲۰؛

۱۷. کافی/ج/۷.

رواق شهیدان

روحانی مدافع حرم شهید صالح حسن زاده

شیخ صالح حسن‌زاده از شهدای مدافع حرم در عراق که در وصیت‌نامه‌اش نوشت: آرزوی شهادت در راه اهل‌بیت علیهم‌السلام را اگر قابل باشم، دارم که آن‌شاءالله در رجعت با اهل‌بیت علیهم‌السلام رجعت کنم.»

از رزمندگان و مجروحان دفاع مقدس بود که شهادت، رنج و درد آن جراحات‌ها را از او گرفت و مقامی بس عظیم به او بخشید. دفتر حیات این روحانی شهید سال ۱۳۴۵ش در یک خانواده مذهبی در شهرستان خرمشهر گشوده شد. زمانی که به سن بلوغ رسید، به خواندن درس‌های حوزوی روی آورد. مقدمات را در حوزه رضویه زادگاهش خواند و پس از آن جهت ادامه تحصیل روانه شهر قم شد. در حوزه مقدس قم دوره سطح را تمام کرد و در درس خارج بزرگان حوزه به‌ویژه آیت‌الله میرزا جواد تبریزی شرکت می‌نمود. شیخ صالح از سال ۱۳۸۷ برای تحصیل و بدون خانواده به نجف اشرف رفت.

● روحیه انقلابی

روحیه انقلابی این شیخ مجاهد در دفاع مقدس اوج گرفته بود. در چند نقطه از بدنش آثار جراحی باقی‌مانده بود، ولی به گفته فرزند برومندش هیچ‌گاه برای پیگیری پرونده جانبازی‌اش اقدام نکرد و حتی به غیر از خانواده کسی از موضوع جانبازی‌اش اطلاع نداشت.

در نجف که درس می‌خواند، از حدود سال ۱۳۹۱ش به صف نیروهای مقاومت و بسیج مردمی حشدالشعبی پیوست و مدافع حرم و حریم اهل‌بیت علیهم‌السلام شد، البته این مسئله را به خانواده‌اش که در ایران زندگی می‌کردند، اطلاع نداد.

● روحیات اخلاقی

فرزند شهید می‌گوید: پدرم نسبت به رعایت حدود شرعی حساسیت زیادی داشت. روزی چند ساعت از وقت خود را صرف نماز و عبادت می‌کرد. حدود یکی دو ساعت قبل از اذان صبح بیدار می‌شد و به نماز شب و قرائت زیارت عاشورا می‌پرداخت. به گفته دوستانش در مدت اقامتش در نجف، نماز شب خود را در حرم مطهر امام امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌خواند.

ساده‌زیستی، مهربانی، خوش اخلاقی و حب به اهل‌بیت علیهم‌السلام از ویژگی‌هایی است که از پدرم به یاد دارم. هر هفته به زیارت امام حسین مشرف می‌شد و هر سال در اربعین، مسیر نجف تا کربلا را پیاده می‌رفت.

● شهادت عشاق

عاقبت این روحانی شیدای شهادت در ایام اربعین سال ۹۴ش در شمال غرب سامراء و در شهر بیجی به آرزوی خود رسید تا آن‌شاءالله در رجعت با اهل‌بیت علیهم‌السلام رجعت کند.

پیکر پاک شهید در جوار بارگاه حضرت علی علیه‌السلام تشییع و به خاک سپرده شد.

● تجلیل فرمانده از شیخ

یکی از فرماندهان حشدالشعبی بعد از شهادت شیخ صالح بسیار می‌گریست و می‌گفت: «شیخ صالح مرا تحت تأثیر رفتار متواضعانه‌اش قرار داد. او حتی در زمان عملیات‌هایی که ممکن بود، هر لحظه شهید شود، باز نمازش را اول وقت می‌خواند. در بیشتر عملیات‌ها در صف اول بود. هنگام استراحت در مقر نیروها، لحظه‌ای از تلاوت قرآن و دعا غافل نمی‌شد. در شب آخر عملیات، به نیروها معنویت عجیبی القا کرد.»

● وصیت شهید به فرزند

علی جان! شما نیز به عراق عزیمت کن و کنار شیعیان در راه دفاع از اسلام مبارزه کن…

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

اشتراک افق حوزه

۰۲۵-۳۲۹۰۰۵۳۶

۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

نگاهی اجمالی به فعالیت علمی و آموزشی دانشکده هدی

دانشکده بین‌المللی هدی که اختصاصی برای بانوان است، در سال ۱۳۷۳ شمسی با توصیه مقام معظم رهبری مدظله‌العالی و مجوز رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تأسیس شد. این مرکز که وابسته به جامعه‌الزهرائ علیهم‌السلام است، دارای دانشجویانی از ۱۷ کشور می‌باشد که تقریباً ۴۰ درصد از کل دانشجویان را تشکیل می‌دهند و مابقی دانشجویان ایرانی هستند. با گسترش برنامه‌هایی که در حال حاضر به‌خصوص در زمینه‌های علوم انسانی ارائه می‌شود، این دانشکده در حال تبدیل شدن به یک مرکز مؤثر بین‌المللی دانشگاهی است.

● چشم‌انداز

دانشکده هدی در افق ۱۴۰۴ دارای جایگاه ممتاز به‌عنوان دانشگاه جامع خاص بانوان در فضای ملی و بین‌المللی و ارائه‌دهنده الگوی زن مسلمان فرهیخته و پایبند به ارزش‌های اسلامی است که در محیطی دینی، انقلابی، پویا، پانشاط از جایگاهی تأثیرگذار در منطقه برخوردار است. این دانشگاه در اولویت نخست بانوان ایرانی و غیرایرانی جهت کسب علم و مهارت پژوهشی و درک دینی و انقلابی قرار دارد و دارای جایگاهی ویژه برای فهم آموزه‌های شیعی و مطالعات خاص زن و خانواده است.

● مأموریت‌ها

دانشکده هدی نماد دانشگاه اسلامی و انقلابی خاص بانوان است. این دانشکده با تکیه بر آموزه‌های دین اسلام و مذهب تشیع و با تکیه بر اندیشه‌های بنیان‌گذار انقلاب امام خمینی علیه‌السلام و رهنمودهای مقام معظم رهبری در صدد تولید علم، تعمیق فهم دینی، بصیرت‌افزایی و تأمین نیازهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی جامعه اسلام به‌ویژه جامعه بانوان است.

این دانشکده مأموریت دارد با تربیت بانوان متعهد و کارآمد در ساحت‌های علمی، اعتقادی، سیاسی و اجتماعی، بانوانی عالم، دین‌مدار و عقیف با بعد تأثیرگذاری ملی و بین‌المللی تربیت نموده و سهم مهمی در اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایفا نماید و با معرفی

دانشکده هدی در افق ۱۴۰۴ دارای جایگاه ممتاز به‌عنوان دانشگاه جامع خاص بانوان در فضای ملی و بین‌المللی و ارائه‌دهنده الگوی زن مسلمان فرهیخته و پایبند به ارزش‌های اسلامی است که در محیطی دینی، انقلابی، پویا، پانشاط از جایگاهی تأثیرگذار در منطقه برخوردار است. این دانشگاه در اولویت نخست بانوان ایرانی و غیرایرانی جهت کسب علم و مهارت پژوهشی و درک دینی و انقلابی قرار دارد و دارای جایگاهی ویژه برای فهم آموزه‌های شیعی و مطالعات خاص زن و خانواده است.

این دانشکده مأموریت دارد با تربیت بانوان متعهد و کارآمد در ساحت‌های علمی، اعتقادی، سیاسی و اجتماعی، بانوانی عالم، دین‌مدار و عقیف با بعد تأثیرگذاری ملی و بین‌المللی تربیت نموده و سهم مهمی در اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایفا نماید و با معرفی

در افتتاح مرکز مطالعات تخصصی نهج‌البلاغه در تهران عنوان شد

تأسیس مراکز پژوهشی در مدارس علمیه ادامه می‌یابد

مراسم افتتاحیه مرکز پژوهشی و مطالعات تخصصی نهج‌البلاغه وابسته به مدرسه علمیه حضرت خدیجه علیها‌السلام تهران با حضور حجج‌اسلام حصاری معاون پژوهش حوزه‌های علمیه خوارهان و کبیریان مدیر حوزه علمیه خوارهان استان تهران، ۹ اردیبهشت در محل این مدرسه برگزار شد.

● تأسیس مراکز پژوهشی در مدارس علمیه ادامه می‌یابد

به گزارش خبرگزاری حوزه در تهران، معاون پژوهش حوزه علمیه خوارهان در افتتاحیه مرکز پژوهشی و مطالعات تخصصی نهج‌البلاغه گفت: راه‌اندازی مراکز علمی پژوهشی در مدارس علمیه که از سال‌های گذشته آغاز شده است ادامه خواهد داشت و امروز حوزه‌های خوارهان وارد کار کرده‌ای خود در جامعه شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین حصاری در خصوص انتقادهایی که در مورد شکل‌گیری و تأسیس حوزه‌های علمیه خوارهان می‌شود، گفت: در یک برهه‌ای از زمان حوزه بعضی از ابواب فقه تدریس نمی‌شد به بهانه این‌که در حال حاضر حکومت درست مان نیست و دیگر لازم نیست این ابواب خوانده شود ولی بعداز پیروزی انقلاب دیدیم که به چه اندازه به این ابواب احتیاج پیدا کردیم و در حال حاضر چنانچه دوباره کوتاهی صورت بگیرد در بخش‌های دیگر به مشکل خواهیم خورد.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه خوارهان، افزود: ما باید در مسایل مختلف اعم از ساختارسازی و بین‌الملل و تعلیم تربیت همت کنیم. به‌خصوص در جهت سبک زندگی که این خود یک آبر پروژه است که ما باید در جهت نظام‌مند کردن رفتار انسان در این جهانی که درگیر مکاتب مختلف

نگاهی اجمالی به فعالیت علمی و آموزشی دانشکده هدی

دانشکده بین‌المللی هدی که اختصاصی برای بانوان است، در سال ۱۳۷۳ شمسی با توصیه مقام معظم رهبری مدظله‌العالی و مجوز رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تأسیس شد. این مرکز که وابسته به جامعه‌الزهرائ علیهم‌السلام است، دارای دانشجویانی از ۱۷ کشور می‌باشد که تقریباً ۴۰ درصد از کل دانشجویان را تشکیل می‌دهند و مابقی دانشجویان ایرانی هستند. با گسترش برنامه‌هایی که در حال حاضر به‌خصوص در زمینه‌های علوم انسانی ارائه می‌شود، این دانشکده در حال تبدیل شدن به یک مرکز مؤثر بین‌المللی دانشگاهی است.

۲. امکانات خوابگاهی؛

۳. فضای فرهنگی چندملیتی؛

۴. مرکز آموزش زبان فارسی؛

۵. محیطی همراه با آرامش و امنیت.

از ویژگی‌های منحصربه فرد دانشکده هدی، استفاده از امکانات رفاهی و فضای

مدیرحوزه علمیه خوارهان استان تهران ادامه داد: مسئله بعدی که آسیب برای علم و دانش است، بحث تخصصی نشدن در این مسیر است که مقام معظم رهبری هم در رهنمودهای خود به این مسئله تأکید داشتند.

● کارگاه‌های تخصصی نهج‌البلاغه‌پژوهی در تهران برگزار می‌شود

مدیرحوزه علمیه خوارهان استان تهران ادامه داد: مسئله بعدی که آسیب برای علم و دانش است، بحث تخصصی نشدن در این مسیر است که مقام معظم رهبری هم در رهنمودهای خود به این مسئله تأکید داشتند.

● کارگاه‌های تخصصی نهج‌البلاغه‌پژوهی در تهران برگزار می‌شود

مدیر مدرسه علمیه حضرت خدیجه علیها‌السلام تهران در افتتاحیه این مراسم، با اشاره به مهجوریت نهج‌البلاغه و ضرورت اهتمام بیشتر طلاب به این کتاب شریف، تصریح کرد: جهت بهره‌مندی از این دریای بی‌کران ادبی و در راستای آشنایی با مراکز پژوهشی و تخصصی مرتبط با نهج‌البلاغه، از اساتیدی چون آیت‌الله دین‌پرور، آیت‌الله خزعلی علیه‌السلام، دکتر ارشاد تهرانی و سرکار خانم احمدی استفاده کردیم و با برگزاری کارگاه‌های پژوهشی با موضوع نهج‌البلاغه و تشکیل گروه‌های علمی متشکل از اساتید، طلاب و هم‌چنین برگزاری جلسات درس هفتگی نهج‌البلاغه سعی کردیم تا زمینه‌های کسب معرفت از نهج‌البلاغه را ایجاد کنیم.

خانم نیره فضائی افزود: برنامه‌های متن‌خوانی و ختم تدریجی نهج‌البلاغه، برگزاری مسابقات حفظ حکمت‌های نهج‌البلاغه از جمله گام‌هایی است که در جهت ارج نهادن به این کتاب ارزنده برداشته‌ایم. مدیر مدرسه علمیه حضرت خدیجه علیها‌السلام، در پایان خاطرنشان کرد: راه‌اندازی رشته تخصصی نهج‌البلاغه و پذیرش کارشناسان نهج‌البلاغه پژوهش در مقطع سطح سه از دیگر اهداف مهم در راه‌اندازی این مرکز می‌باشد که تاکنون در حوزه‌های علمیه به این موضوع پرداخته نشده است.

● فرزنانگان

آیت‌الله سیدعبدالوهاب موسوی قافله‌باشی

- تولد:** ۱۳۱۰ش
- وفات:** ۱۳۸۱ش
- عمر:** ۷۱ سال
- مدفن:** قم، باغ بهشت
- اساتید:** حضرات آیات بروجردی، گلپایگانی، امام خمینی،

اراکی، علامه طباطبایی و…

● **ولادت:** عالم متقی، آیت‌الله سیدعبدالوهاب موسوی قافله‌باشی به سال ۱۳۱۰ شمسی در شهرستان قزوین دیده به جهان گشود. وی فرزند روحانی وارسته آقا سیدعبدالجواد (متوفای ۱۳۲۰ شمسی) از عالمان پارسی منطقه بود.

● **تحصیلات:** خواندن و نوشتن را از مکتب‌خانه آغاز کرد و سپس راهی حوزه علمیه قزوین گردید و به تحصیل علوم دینی پرداخت. وی مقدمات و سطوح را در نزد اساتید برجسته آن روز قزوین از جمله حضرات آیات سیدابوالحسن رفیعی قزوینی، شیخ هاشم مدرس قلعه‌ای و مدنی تبریزی فراگرفت.

● **مهاجرت به قم:** در سال ۱۳۳۰ شمسی برای ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم مهاجرت کرد و در شمار شاگردان دروس خارج حضرات آیات حاج آقا حسین بروجردی، حضرت امام خمینی، گلپایگانی، اراکی و مرعشی نجفی درآمد. ایشان چندی نیز از محضر علامه طباطبایی بهره‌مند گردید. مرحوم قافله‌باشی تقریرات اساتید خود را به قلم در آورد و از برخی از آنان اجازه علمی و نقل حدیث دریافت نمود.

● **فعالیت‌های تبلیغی:** ایشان در امر تبلیغ، خطابه و وعظ قوی و بسیار موفق بود. در فرصت‌هایی که پیش می‌آمد از قم به «اسفرورین» در قزوین می‌رفت و در مساجد محل به ارشاد و تبلیغ می‌پرداختند. در ایامی هم که در قم بودند در مسجد امام سجاد علیه‌السلام در دو وعده به اقامه نماز جماعت و بیان احکام می‌پرداخت. مسجد فوق به همت ایشان و کمک اهالی در خیابان توحید قم ساخته شد.

● **فعالیت‌های سیاسی:** آیت‌الله قافله‌باشی به امام خمینی و اندیشه‌های انقلابی‌اش اعتقاد داشت و تلاش می‌کرد تا افکار سیاسی و انقلابی امام را در حد توان خود به مردم انتقال بدهد. در دوران تبعید حضرت امام، ایشان در تهیه و توزیع رساله عملیه و تبیین خط فکری معظم‌له به شهرهای مختلف سفر کرد و بارها نیز تحت تعقیب نیروهای رژیم طاغوت قرار گرفت. ایشان و پسر عمویش مرحوم آقا سیدمحمود قافله‌باشی بیشترین سهم را در تبلیغ و انتقال اندیشه‌های سیاسی امام خمینی علیه‌السلام به هموطنان خود در شهر «اسفرورین» داشتند.

مدیریت مدرسه علمیه ابوالصدق: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ریاست و مدیریت مدرسه علمیه ابوالصدق به ایشان واگذار گردید و ایشان امور مدرسه را با درایت و تیزبینی خاصی که داشت، پیش برد. ایشان خود از مدرسین مدرسه بودند و بسیاری از شاگردانشان در نهادهای مختلف علمی، فرهنگی و سیاسی مشغول به خدمت گردیدند.

● **ویژگی‌های اخلاقی:** مرحوم قافله‌باشی انسانی وارسته و از سجایای اخلاقی والایی برخوردار بود. از همان دوران طلبگی‌اش از مناعت طبع و عزت نفس برخوردار بود. در سختی‌ها و مشکلات صبور و بردبار بود و نزد کسی اظهار حاجت نمی‌کرد، اما برای حل مشکلات طلب و نیازمندان گاه از آبروی خود مایه می‌گذاشت و بعضاً با مراجعه به بیوت مراجع مشکل طلاب را حل می‌کرد. زهد و پارسایی از دیگر ویژگی‌های آن روحانی فرهیخته بود و از این رو دامن خود را به تجملات زندگی نیالود. او هم‌چنین از فصاحت و بلاغت برخوردار بود و در امر خطابه و وعظ بسیار موفق بود.

عشق به اهل‌بیت علیهم‌السلام: به ساحت مقدس اهل‌بیت علیهم‌السلام عشق و ارادت خاصی داشت و با شنیدن نام و مظلومیت صدیقه اطهر فاطمه زهرا علیها‌السلام شدیداً متأثر و اشک از چشمانش جاری می‌شد. بنا به گفته یکی از نزدیکانش، بارها از عنایات خاصه حضرت حجت علیه‌السلام بهره‌مند شده بود.

آخرین باری که به عمره مشرف شده بود به نیابت از حضرت زینب علیها‌السلام طواف خانه خدا انجام می‌دهد. خودش نقل کرده: «در دور آخر طواف بودم، شخصی خوش سیما و نورانی که معلوم بود شخصی بزرگواری است، خطاب به من فرمود: مایلی به زیارت حضرت زینب علیها‌السلام برویم؟ عرض کردم: برویم. من قدری تعلل کردم و دیگر او را نیافتم!»

● **رحلت:** این روحانی وارسته پس از سال‌ها تلاش علمی و خدمت به مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام در سال ۱۳۸۱ شمسی مصادف به ایام عزاداری حضرت فاطمه علیها‌السلام، در یک سانحه دلخراش رانندگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. پیکر پاکش پس از تشییع در جوار کربمه اهل‌بیت در مقبرة‌العلما باغ بهشت و در مجاورت برادر شهیدش سیدابوالحسن قافله‌باشی به خاک سپرده شد.

● **وصیت‌نامه:** مرحوم آیت‌الله قافله‌باشی وصیت‌نامه‌ای تدوین کردند که در این‌جا به فرازهایی از آن اشاره می‌شود: «… سفارش می‌کنم به نماز اول وقت و اجتناب از محرّمات و خواندن قرآن و زیارت عاشورا. سفارش می‌کنم از جوانی به اندازه‌ای که باقی است استفاده کنید که در پیری همه چیز از دست می‌رود، حتی توجه به آخرت و توجه به خدای تبارک و تعالی. از مکاید شیطان و نفس اماره، آن است که جوانان را وعده صلاح و اصلاح در زمان پیری می‌دهد تا جوانی با غفلت از دست برود و به پیران وعده طول عمر می‌دهد تا لحظه آخر، با وعده پوچ، انسان را از خدا و اخلاص باز می‌دارد تا مرگ برسد. راه بس دور است و بسیار خطرناک و محتاج به زاد و راحله فراوان است. بالئه به شما توصیه می‌کنم، هیچ گاه به خود و عمل خود به چشم رضا منگربید. تا می‌توانید خدمت به خلق را فراموش نکرده و کوتاهی نکنید.»

منبع: ستارگان حرم /ج۲/ت۲۲- تهیه و تنظیم: علی‌علیزاده ثانی

چه شد که به‌دنبال ایجاد چنین سامانه‌ای در بدنه دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم افتادید؟

■ محتوای علمی دفتر تبلیغات اسلامی در حوزه کتاب مهم‌ترین دلیل برای شکل‌گیری پروژه نشر الکترونیک پژوهان بوده است. چراکه مؤسسه بوستان کتاب به‌عنوان بزرگترین ناشر و بزرگ‌بده کشور، آمار ۵ هزار جلدی را برای نشر دفتر تبلیغات اسلامی در زمینه کتاب رقم زده است.

بنابراین دغدغه مهم ما آن بود که چه کنیم که با این وضعیت دسترسی به کتاب‌های پژوهشگاه برای پژوهشگران و طلاب، به‌شکل آسان‌تر و سهول‌تری انجام شود.

دومین هدف ما آن بود که ارزش افزوده‌ای نیز در این مسیر ایجاد شود و علاوه بر مطالعه، بتوان سامانه پژوهشی و جستجوی علمی را ایجاد و هزینه کم‌تر و برد بیشتر و سریع‌تری را رقم زد؛ در ادامه اهداف بین‌المللی نیز در این مسیر به‌وجود آمد.

اهداف اولیه شما چه بود و آیا توانستید به آن‌ها برسید؟

■ هدف اول، ارائه کتب پژوهشگاه و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم در این فروشگاه بود که به‌سرعت از این هدف گذر کردیم و با به‌عرصه‌های دیگر گذاشتیم؛ بیش از ۱۲۰۰ اثر در پژوهشگاه تولید شده است که همه این کتب در نشر الکترونیک پژوهان عرضه شده است؛ اولین هدف ما انتشار این کتب بود و در حال حاضر به نشر هم‌زمان رسیده‌ایم؛ یعنی پس از رونمایی کتاب، نسخه الکترونیک آن نیز به‌شکل هم‌زمان عرضه می‌شود و حتی نسخه پژوهان، زودتر از نشر چاپی انجام می‌شود و اگر به آثار جدید پژوهشگاه نظری بیندازیم، می‌بینیم که بارکد پژوهان روی کتاب‌ها درج شده است؛ یعنی نسخه پژوهان، زودتر از نسخه چاپی منتشر شده است.

در عرصه کودک و نوجوان چه فعالیت‌هایی انجام شده است؟

■ مرکز فرهنگی و هنری دفتر تبلیغات اسلامی دارای چهار مجله در حوزه کودکان و نوجوانان است؛ سه مجله تخصصی پوپک، سنجاقک و سلام بچه‌ها و مجله پیام زن در اختیار کاربران قرار می‌گیرد. در این سیستم، هم‌چنین شماره قبل هر شماره‌ای از مجلات پژوهشگاه و دفتر که منتشر می‌شود، به‌صورت رایگان عرضه می‌شود. خوشبختانه استقبال خوبی نیز از این مسئله می‌شود.

شگفتانه پژوهان برای پژوهشگران چیست؟

■ اتصال پژوهان به بانک‌های اطلاعاتی بیرون از پژوهان را می‌توان یک شگفتانه برای کاربران آن ذکر کرد؛ در اپلیکیشن‌های کتابخوان یک سری امکانات پایه وجود دارد که توسعه‌یافته این امکانات پایه، در پژوهان هم وجود دارد؛ مثلاً این‌که بخشی از متن رنگی شود یا بخشی از متن یادداشت‌گذاری شود و یا این‌که صفحه‌ای به‌عنوان یک صفحه مورد علاقه نشان‌گذاری شود؛ لیکن امکان ویژه‌ای که پژوهان روی این عناصر فرار داده است، تولید فهرست و جستجوی یادداشت‌های پژوهشگر، نمایش صفحات ویژه روی نور پیمایش است؛ البته این امکانات، پایه هستند و امکان و عنصر متمیز پژوهان به‌شمار نمی‌روند.

جست‌وجو در پژوهان به‌شکل توسعه یافته و برای کل کتابخانه است؛ یعنی می‌توانید در کل کتابخانه به جست‌وجوی یک متن بپردازید؛ جست‌وجوی پژوهان نیز کامل و شامل تمام متن است؛ حتی پیش از آن‌که جست‌وجو انجام شود، بخشی از متن به‌عنوان پایه جست‌وجو نمایش داده می‌شود؛ اما زمانی که در داخل سیستم پژوهان مطالعه می‌کنید، می‌توانید کلمه‌ای را انتخاب کنید، سپس یک سری امکانات اضافه در اختیار شما قرار می‌گیرد؛ اگر در همان لحظه، کاربر به اینترنت متصل باشد، می‌توان ترجمه آن عبارت را نیز به کاربر ارائه داد؛ امکان متصل شدن متن به فرهنگ لغت عمید و دهخدا و معین نیز در این سامانه فراهم است.

امتیازی که به‌شکل انحصاری در اختیار پژوهان است، آن است که پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشکده‌های به‌عنوان مدیریت اطلاعات و مدارک اسلامی دارد که اگر در حال حاضر در ۱۰ حوزه دینی روی بحث تزاروس و اصطلاح‌نامه‌ها فعالیت دارد، اصطلاح‌نامه‌ها نیز در محیط پژوهان قرار دارد و جایگاه یک کلمه در حوزه خاص دانشی مشخص می‌شود و اعم و اخص و وابسته‌های واژگان را به کاربر ارائه می‌دهد؛ این کار سنگین اصطلاح‌شناسی حاصل کار بیست ساله پژوهشگران دفتر تبلیغات است؛ ولی به‌سادگی و با ارزش افزوده در اختیار کاربران پژوهان قرار گرفته است.

برای فعالیت آینده خود چه برنامه‌ای دارید؟ رویکرد بین‌المللی شما چه خواهد بود؟

■ آن‌چه بیش از هر نکته دیگری به همکاران خود در این سامانه تأکید داریم، آن است که باید در عرصه توسعه و بین‌المللی‌کردن کار به بالاترین جایگاه‌ها برسیم؛ کاری که آزمون در زمینه فروش کتاب انجام می‌دهد و دارای یک سخت‌افزار نیز می‌باشد، باید الگوی توسعه ما باشد. ما می‌توانیم یک آزمون، بلکه بهتر از آزمون باشیم و این ضعفی را که در این عرصه وجود دارد، پوشش دهیم. زیرساخت‌های حضور ما در عرصه بین‌الملل فراهم است و می‌توانیم در عرصه زبان‌هایی که هم‌اکنون در این سامانه وجود دارد، حضوری قوی در عرصه بین‌الملل داشته باشیم.

دفتر تبلیغات در زمینه سخت‌افزاری و تأسیس دفاتر در مراکز مختلف بین‌المللی دارای مجوز نیست و نمی‌تواند چنین کاری انجام دهد؛ ولی در عرصه نرم‌افزار توانایی‌های بسیاری دارد.

رئیس دفتر تبلیغات نیز به نقل قولی از مقام معظم رهبری پرداخت که ایشان فرموده‌اند: «فعالیت‌های دفتر تبلیغات در حوزه نرم‌افزاری تقویت شود و با تربیت مبلغ و ارائه ابزار و محتوا، زمینه بهره‌مندی مردم را از این گنجینه‌های علمی فراهم کنید.» نگاه ما نیز در این عرصه مبتنی بر همین امر مقام معظم رهبری است؛ برای این کار نیز سعی شده، از ظرفیت‌های موجود و بالنده حوزه استفاده کنیم و از همین روی نیز از المصطفی علیه السلام دعوت کرده‌ایم که در این سامانه حضور یابد؛ چون المصطفی علیه السلام و مؤسسات دیگر با توجه به حضور سخت‌افزاری خود، می‌توانند زمینه تحقق امر رهبری در حوزه سخت‌افزاری و محیطی را فراهم کنند.

در سامانه پژوهان روی «پلت فرم» تمرکز داریم که در این زمینه پلت فرمی طراحی کنیم و آن را در اختیار مؤسسه‌ای که در عرصه بین‌الملل فعالیت می‌کند و ابزارهای لازم را دارند، قرار دهیم؛ مثلاً مؤسسه‌ای که در برخی از کشورها قرار دارند، اعلام آمادگی کرده‌اند که این پلت فرم را تحویل گرفته و مابقی امور را که متناسب با محیط کشورها و زبان‌های تحت پوشش آن‌هاست، به انجام دهند.

به همین دلیل حضور ما در این عرصه، حمایتی است و قرار نیست که به قول معروف بالای سر آن‌ها باشیم و بخوایم مسئولیت کار را هم در مورد فعالیت‌های آن‌جا به عهده بگیریم.

در گفت‌وگو با مسئول نشر الکترونیک پژوهان تصریح کرد

سامانه نشر الکترونیک پژوهان

گامی در جهانی‌سازی کتابخانه‌های حوزه

مدیر نشر الکترونیک پژوهان، این سامانه را راهی آسان و پیشرو در زمینه جهانی کردن مفاهیم و اندیشه‌های تولیدشده در حوزه و نهادهای علمی و حوزوی دانست. مهندس مهدی پهلوانی مدیر فناوری اطلاعات پژوهشگاه و مدیر علوم و فرهنگ اسلامی نشر الکترونیک پژوهان در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه به تشریح فعالیت‌های این سامانه پیشروی پژوهشی که در عرصه‌های مختلف به موفقیت‌هایی رسیده و توسط دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم اداره می‌شود، پرداخت که تقدیم خوانندگان محترم هفته‌نامه افق حوزه می‌شود.

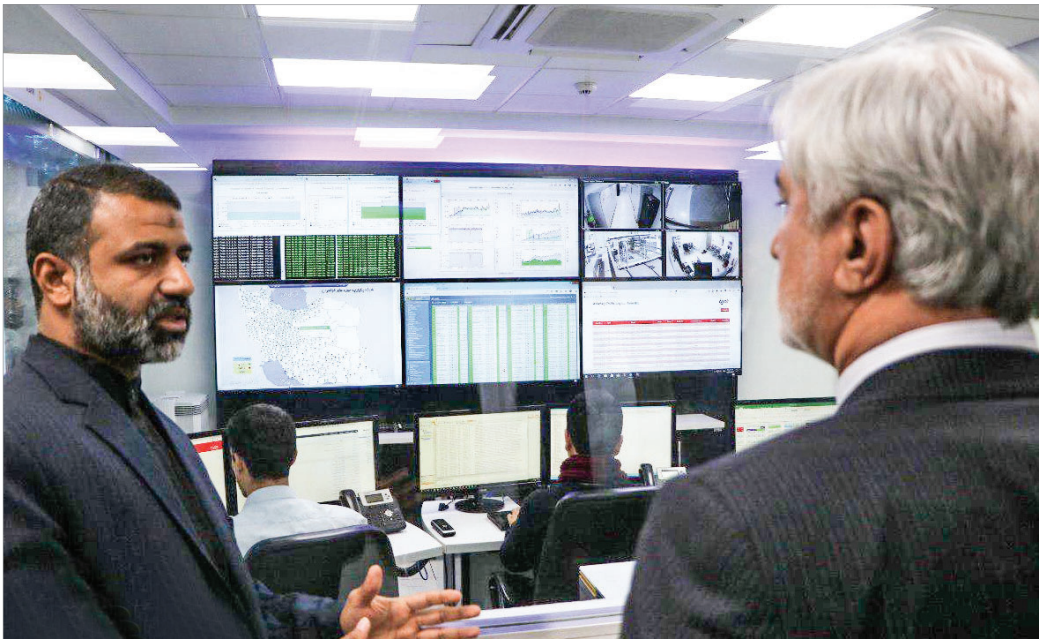
شاید در دو سال اولیه فعالیت پژوهان در حد انتظار کاربر نباشد؛ ولی باید به‌شکلی کار کنیم که اگر کاربران ما نیز افزایش چشم‌گیر داشتند، به هیچ عنوان شکست‌زده نشویم و با ابزارهای مان پاسخی در خور به این نیاز بدهیم؛ به‌همین منظور، ظرفیت‌های فنی پژوهان توسعه یافته است تا در زمان اقبال بیشتر مخاطبان به‌دنبال ابزارهای پاسخ‌گویی به این نیازها نباشیم.

آیا آثار ناشران به‌صورت دست‌چین شده در سامانه عرضه می‌شود یا همه کتب‌های آن‌ها در سامانه عرضه شده است؟

■ اگر منظور شما آن است که آثار قدیمی و کم‌فروش آن‌ها عرضه می‌شود، خیر؛ به این شکل نیست و سعی کرده‌ایم که کتاب‌های مناسب و پر فروش آن‌ها در سامانه قرار گیرد؛ ولی به‌طور کلی امروزه به ظرفیت نشر هم‌زمان رسیده‌ایم و ناشران هم سوی ما، با ظرفیت کامل کتب خود را به‌شکل دیجیتال در اختیار ما قرار می‌دهند؛ مثلاً تمام کتب بوستان کتاب به‌همین شکل عرضه می‌شود. سوره مهر هم آثار خوب و پر فروش خود را در اختیار ما قرار داده است؛ در زمینه نشر «سمت» نیز باید گفت که ارتباطی انجام شد؛ ولی آن‌ها پلت فرم و سیستمی برای خود طراحی کرده‌اند و به‌شکل انحصاری فروش دارند.

چالش‌هایی که در عرصه کتاب الکترونیک با آن مواجه هستید، چیست؟

■ عدم استقبال و عدم استفاده از این ظرفیت‌ها، یکی از چالش‌های اصلی در این زمینه است؛ به‌همین دلیل است که امروز شاید فروش کتاب الکترونیک، ۲ تا ۳ درصد باشد؛ ولی اگر همان اتفاقی که برای پیام‌رسان‌ها رخ داد و به یک‌باره هجوم گسترده‌ای به سمت پیام‌رسانان داخلی انجام شد و برخی از آن‌ها در آن مقطع مشکلاتی از نظر تجمیع و پوشش همه آن‌ها را نداشتند، بتوانیم شرایط را در آن زمان مدیریت کنیم؛ زیرا قطعاً دیر یا زود شاهد رویکرد بیشتر مردم به سمت کتاب الکترونیک خواهیم بود.

مقام معظم رهبری همواره به استفاده از ظرفیت‌های نرم‌افزاری و فضای مجازی تأکید دارند؛ متأسفانه هنوز در حوزه نیز این بحث به‌شکلی که باید و شاید جدی گرفته نشده است.

در عرصه فضای مجازی به‌شکلی که باید و شاید، جریان‌ساز و قدرت‌مند عمل نکرده‌ایم؛ در عرصه کتاب الکترونیک نیز به همین شکل است؛ البته ما در این زمینه ورود جدی داشته‌ایم و آثار در دریافت و ساماندهی می‌کنیم؛ ولی آن‌گونه که باید و شاید این دغدغه ایجاد نشده است که چه نیازی به حضور جدی در این عرصه وجود دارد.

متأسفانه هنوز این ضرورت جدی گرفته نشده است که وقتی یک کتاب به نسخه دیجیتال تبدیل می‌شود، بال‌هایی پیدا می‌کند که می‌تواند از دریچه قفسه خارج شده و به دورترین نقاط عالم و به ساده‌ترین شکل ممکن و بدون هیچ زحمت و هزینه و فشارهای سخت‌افزاری بیرون برود و تشنگان معارف ناب اهل بیت علیهم السلام را سیراب کند؛ امروز برای برگزاری یک نمایشگاه کتاب در کشورهای مختلف جهان با مشکلات عدیده روبه‌رو هستیم و شاید با فشارهای خارجی نتوانیم برای بسیاری از مردم و طالبان این معارف، نمایشگاه‌های کتاب دایر کنیم؛ ولی با این روش به‌سادگی می‌توانیم، کتب معرفی و علوم انسانی و اسلامی را که تولید مراکز معتبر علمی شیعی است عرضه کنیم.

امروز با نفوذهایی که انجام شده، اجازه ورود کتب شیعی به نمایشگاه‌های کتاب‌های اسلامی در برخی کشورهای شیعی می‌شود؛ ولی تمام اطلاعات توسط همان نهاد در سیستم بارگذاری شود که کار پرهزمت و طول و درازی است؛ ولی در سامانه‌های جدید به این سمت پیش می‌رویم که کارها به‌شکل تکه تکه برون‌سپاری شود و این مجموعه توسط واحدهای مختلف به‌روزرسانی شود. مثلاً اگر قرار بود که ویکی‌پدیا تمام اطلاعات خود را پیرامون همه موضوعات و همه اشخاص به‌صورت لحظه‌ای به‌روزرسانی کند، چگونه می‌توانست در همان مرکز اصلی این کار را انجام دهد؟

اطلاعات نقشه‌خوان‌های آنلاین نیز از سرور اصلی انجام نمی‌شود؛ بلکه از روی اطلاعات مرکزی نقشه‌های ترافیکی برای سرور اصلی ارسال می‌شود و داده‌کاوی و هوش مصنوعی مابقی امور را انجام می‌دهد؛ در این زمینه راستی‌آزمایی‌ها نیز باید در مراحل مختلف انجام شود تا اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

آثار ماندگار

الفوز الاصرغر

احمدبن محمدبن یعقوب ابن‌مسکویه از دانشمندان بلندپایه شیعه در قرن چهارم هجری و متولد اطراف شهری بود. او دو دهه نخستین عمرش را در زادگاهش سپری کرد و پس از آن جهت کسب علم و کمال، سوی شهرهای بزرگ چون بغداد، شیراز و اصفهان هجرت نمود. او نزد ابن‌خمار، ابن‌کامل و ابوالفضل بن عمید شاگردی کرد و خود به بالاترین درجات علم و معرفت نائل آمد و کرسی تدریس بر پا داشت.

ابن‌مسکویه با وزیران و امیران آل‌بویه مصاحبت و آمد و شدی بسیار داشته است. از قلم آن فرزانه ذوفنون آثار فراوانی در علوم فلسفه و حکمت، اخلاق، طب و کیمیا به رشته تحریر درآمد که تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق، جواوید خرد و الهوامل و الشوامل نمونه‌ای از آن‌هاست. او عاقبت در حدود سال ۴۰ قمری در اصفهان درگذشت و در قبرستان تخت فولاد آن شهر دفن شد.

الفوز الاصرغر

کتاب «الفوز الاصرغر» اثری خواندنی در موضوع کلام، با روش فلسفی است که ابن‌مسکویه آن را به زبان فارسی نوشته است. اکثر مباحث مطروحه در کتاب به شیوه فلسفی بیان شده و به همین خاطر قلم نویسنده بسیار سنگین و کلماتش پیچیده به‌نظر می‌رسد.

در این اثر نویسنده از کتاب دیگری با نام «الفوز الکبیر» یاد می‌کند که البته امروز اثری از آن نیست. ابوسلیمان دو فوز «کبیر و صغیر» را در فهرست آثار ابن‌مسکویه آورده است. اقبال الاهوری در سیر مباحث تاریخ فلسفه، به جای جایگاه ابن‌سینا، از خدمت مسکویه به فلسفه کشورش برپایه همین کتاب الفوز الاصرغر سخن گفته است.

محتوا و ساختار کتاب

نویسنده، کتابش را در سه مسئله و هر مسئله را در ده فصل تنظیم نموده است که مسئله اول در اثبات صانع یا خداشناسی نوشته شد و موضوعات فصول دهگانه آن این است: در فصل اول مؤلف اثبات صانع را آسان، اما دشوار می‌داند و می‌گوید: آسانی آن به دلیل خفایت و روشن بودن است و دشواری اثبات صانع به‌خاطر ضعف و عجز عقل آدمی است. در فصل دوم مؤلف با نقل کلمات حکما اثبات می‌کند که وجود صانع مورد اتفاق قدماء بوده است.

در فصل سوم حرکت اجسام طبیعی، دلیل بر وجود صانع دانسته شد. در فصل چهارم مؤلف پس از اثبات این‌که حرکت هر محرکی به‌واسطه تحرک غیر است، نتیجه می‌گیرد که محرک اشیاء، خود موجودی غیرمحرک است.

در فصل پنجم مؤلف برای واحد بودن صانع دلیل اقامه می‌نماید. در فصول ششم تا هشتم به ترتیب جسم نبودن صانع، ازلی بودن او و وجود او به روش سلبی اثبات می‌شود. در فصل نهم مؤلف وجود اشیاء را طفیلی وجود خداوند معرفی می‌کند و در فصل آخر برای مبدع بودن خداوند استدلال شده است.

مسئله دوم کتاب در خصوص نفس و احوال آن است که هم‌چنین در ده فصل است.

در فصل اول جسم و عرض نبودن نفس اثبات می‌شود و مؤلف معتقد است که سخن از نفس میزان سواد و سطح فرهنگی یک منطقه را

ارائه می‌دهد و مبلغان خاص نیز برای این منطقه پیشنهاد می‌دهد. هم‌چنین در این زمینه «جمع‌سپاری» را رونق گرفته است؛ یعنی قرار نیست که اطلاعات هر منطقه توسط یک نهاد انجام شود؛ در این راستا بیشتر به‌منظور امنیت بیشتر سعی می‌شد که تمام اطلاعات توسط همان نهاد در سیستم بارگذاری شود که کار پرهزمت و طول و درازی است؛ ولی در سامانه‌های جدید به این سمت پیش می‌رویم که کارها به‌شکل تکه تکه برون‌سپاری شود و این مجموعه توسط واحدهای مختلف به‌روزرسانی شود.

مثلاً اگر قرار بود که ویکی‌پدیا تمام اطلاعات خود را پیرامون همه موضوعات و همه اشخاص به‌صورت لحظه‌ای به‌روزرسانی کند، چگونه می‌توانست در همان مرکز اصلی این کار را انجام دهد؟

اطلاعات نقشه‌خوان‌های آنلاین نیز از سرور اصلی انجام نمی‌شود؛ بلکه از روی اطلاعات مرکزی نقشه‌های ترافیکی برای سرور اصلی ارسال می‌شود و داده‌کاوی و هوش مصنوعی مابقی امور را انجام می‌دهد؛ در این زمینه راستی‌آزمایی‌ها نیز باید در مراحل مختلف انجام شود تا اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

اطلاعات غلط در دسترس قرار نگیرد.

● سنخ‌شناسی احکام حمایت از کالای ایرانی

در مورد احکام فقهی حمایت از کالای ایرانی؛ احکام سه نوع کالا باید به تفکیک مشخص شود:

- حکم کالاهای ایرانی؛
- حکم کالاهای خارجی مشتمل بر کالاهای قاچاق؛
- حکم کالاهای وارداتی از دشمنان جامعه اسلامی.

لازم به ذکر است که ورود کالای قاچاق به کشور غیرقانونی است؛ در حالی که ورود کالای وارداتی قانونی است. در بین کالاهای وارداتی نیز تفاوتی بین حکم کالاهای ساخته شده توسط دشمنان جامعه اسلامی و سایرین وجود دارد.

● حرمت مصرف کالای قاچاق

بنا به فتوای مقام معظم رهبری آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای که فرمودند: «پدیده قاچاق و قاچاق‌فروشی، ضربه به اقتصاد و هویت ملی کشور است و از لحاظ شرعی، حرام است»^(۱) خرید و فروش و استفاده از کالای قاچاق (آن‌چه قانون آن را قاچاق بداند) از نظر شرعی حرام است. کالای قاچاق ممکن است با ممنوعیت قانونی، ممنوعیت شرعی و یا با هر دو روبه‌رو باشد. خرید کالایی که بدانیم قاچاق است و کار ما کمک به قاچاقچی و قانون‌شکن می‌شود، اشکال دار. اما اگر این کار کمک به او نباشد و اصل این کالا هم ممنوع شرعی یا قانونی نباشد، خرید و فروشش اشکالی ندارد. در صورتی که شک داریم کالایی را که می‌فروشند قاچاق است یا نه، خریدش مشکلی ندارد؛ ولی در این‌گونه موارد احتیاط خوب است. اگر لباسی به صورت قاچاق وارد کشور شده و فرد نادانسته خریده است، حال اگر ببوشند و با آن نماز بخواند، نماز خواندن با آن اشکال ندارد، با این شرط که تبلیغ کالای قاچاق نباشد.^(۲) در این‌جا به چند نمونه از فتاوی مراجع بزرگوار اشاره می‌شود:

بنا به فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، «اگر دست‌فروش غیرقانونی کار می‌کند، به قانون‌شکن نباید کمک کرد و از او نباید خرید کنیم. همین کار خودش نهی از منکر است. در مرحله اول امر به معروف و نهی از منکر، گفته شده ترک مراده کنید. ترک مراده یک مصداقش هم نخریدن از افراد متخلف است، حالا متخلف یا گران‌فروش است یا اهل ربا و احتکار است یا اهل خدعه و فریب و قسم دروغ است، یا این‌که غیرقانونی کار می‌کند... اما اگر کالایی که از نظر قانون کشور فروشش ممنوع نیست، ولی در جایی به فروش رسیده که غیرقانونی است و الآن خریده شده است، استفاده از آن اشکالی ندارد»^(۳).

بنا به فتوای آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، «قاچاق کالا... بر خلاف دستور شرع می‌باشد و باید از آن به شدت پرهیز کرد؛ مخصوصاً هنگامی که موجب ضرر و زیان جامعه شود.... و درآمد حاصل از این‌گونه کارها نیز اشکال دارد»^(۴) البته، خریداری کالای قاچاق «در صورتی که دولت از خرید و فروش این اجناس در بازار داخلی ممانعتی به عمل نمی‌آورد، مانعی ندارد»^(۵) ایشان در پاسخ استفتاء دیگری عنوان داشته‌اند: «قاچاق کالا (یعنی ورود غیرقانونی آن از مرزها) برخلاف دستور شرع است و باید از آن به شدت پرهیز کرد... و کمک کردن به قاچاقچیان در امر قاچاق جایز نیست و گرفتن رشوه در این زمینه گناه مضاعف دارد و برهمگان لازم است امر به معروف و نهی از منکر را فراموش نکنند»^(۶).

بنا به جواب استفتا از آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی در مورد حکم مصرف کالاهای وارداتی و قاچاق عنوان شده است که «در تمام موارد سؤال شده اگر خلاف مقررات و قوانین نباشد، اشکالی ندارد»^(۷).

● حرمت مصرف کالاهای ساخت دشمنان کشور

در فتاوی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مصرف کالاهای تولید رژیم صهیونیستی حرام اعلام شده است: «اگر کسانی از دشمنان ما باشند، مانند رژیم غاصب صهیونیستی یا گروه‌های تکفیری که الآن در حال جنگ با مسلمین هستند، و از بابت خرید کالای آن‌ها توسط ما سود می‌برند یا کمکی به آن‌ها می‌شود، خریدن آن کالا حرام است»^(۸)، اما اگر مطمئن نیستیم که آن سود می‌برند یا نه، اشکالی ندارد»^(۹).

بنا به فتوای مقام معظم رهبری، اگر شخص کالایی را خریده است، و الآن متوجه شده است که کالا، ساخت دشمنان ما بوده، اگر استفاده‌ی او تبلیغ و ترویج کالای آن‌ها باشد یا به‌نحوی کمک به آن‌ها باشد، این استفاده جایز نیست. اما اگر استفاده از آن؛ باعث تبلیغ و ترویج نیست، پولش هم دیگر از دست رفته، در این‌جا استفاده اشکالی ندارد؛ مگر این‌که مفسده‌ای بر آن مترتب شود، مثلاً... این کار موجب تضعیف کالای ایرانی شود و ضرر به اقتصاد اسلام و مسلمین بخورد...^(۱۰)

● حکم مصرف کالای خارجی به‌عنوان هدیه

همین حکم در مورد مصرف کالای خارجی که برای فرد هدیه آورده شده نیز صادق است. اگر کالای خارجی که فرد هدیه گرفته؛ ساخت صهیونیست‌ها یا دشمنانی است که در حال جنگ با مسلمین یا نظام اسلامی هستند، این استفاده اگر به نحوی تبلیغ یا ترویج آن کالا باشد که دیگران هم تشویق شوند و خریداری کنند، این کار حرام است. اگر دیگران آن کالا را هدیه آورده‌اند و پس دادنش هم ممکن نیست، در این‌گونه موارد اگر بتوانید کالا را نگیرید و اگر بدانیم که آن شخص هدیه‌دهنده باز هم از این کلامی می‌خرد، باید او را نهی کنیم؛ این صورت اول. صورت دوم زمانی است که دیگر از این مرحله گذشته و شخص کالا را هدیه آورده و شما متوجه شدید که این کالا مربوط به دشمنان است و برگرداندن آن یا ممکن نیست و یا اثر و ثمری ندارد، در این صورت استفاده از آن کالا، اگر تبلیغ و ترویج آن نشود اشکال ندارد.^(۱۱)

بر اساس فتوای آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، «خرید کالاهای آمریکایی و انگلیسی که کمک به این ظالمان است، از نظر شرع حرام است. خرید و فروش کالاهایی که منافع آن به صهیونیست‌ها می‌رسد، جایز نیست. خرید محصولات شرکت‌های وابسته به صهیونیست‌ها جایز نیست»^(۱۲).

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی هم فتوای مشابهی دارند. از نظر ایشان، «در صورتی که چنین شرکت یا نهاد یا مؤسسه‌ای وجود داشته باشد، چه در داخل و یا خارج، هیچ‌یک از سؤالات جایز نیست و تفاوتی بین کالاهای نیست»^(۱۳).

از نظر آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی «هر شرکت و مؤسسه‌ای که در راه تقویت دشمنان اسلام اقدام می‌نماید و سود به‌دست آمده [را] در مسیر تضعیف اسلام و نظام اسلامی به کار می‌گیرند، فعالیت آنان جایز نیست و هرگونه همکاری با آن‌ها حرام است».

آیت‌الله‌العظمی مظاهری نیز مصرف محصولات شرکت‌های آمریکایی و اسرائیلی را مجاز نمی‌داند.^(۱۴)

لازم به ذکر است که بر اساس قانون مصوب مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۹ شهریور ۱۳۷۱ که در تاریخ ۵ مهر ۱۳۷۱ به تأیید شورای نگهبان هم رسیده است، مصرف کالاهای رژیم صهیونیستی ممنوع است.

● منع از مصرف کالای خارجی

«اگر این کار (خرید، فروش یا استفاده از کالای خارجی) موجب تضعیف کالای ایرانی و ضرر به اقتصاد نظام اسلامی شود، جایز نیست»^(۱۵) به نظر مقام معظم رهبری، تبلیغ کالای خارجی، «در صورتی که موجب تضعیف و ضرر به اقتصاد نظام اسلامی شود، جایز نیست»^(۱۶).

به نظر آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، حتی‌الامکان باید از مصرف کالاهای خارجی که مشابه آن در داخل پیدا می‌شود، پرهیز کرد. خرید، فروش و استفاده از کالاهایی که با اجازه دولت وارد می‌شود، مانعی ندارد...^(۱۷) ایشان در استفتایی فرمودند: «بدون شک هرگاه ورود تولیدات خارجی سبب تضعیف بنیه اقتصادی کشور شود و تولیدکنندگان داخلی گرفتار ضرر و زیان شوند، هم دولت وظیفه دارد جلوی چنین وارداتی را بگیرد و هم بازرگانان باید از ورود آن خودداری کنند. تولیدکنندگان داخلی نیز باید دقت کنند که تولیدات آن‌ها طوری باشد که مردم را از خرید کالاهای بیگانه بی‌نیاز کند؛ هم‌چنین جایز نیست تولیدات داخلی را با نشان خارجی بفروشند؛ حتی در صورتی که مردم از آن آگاهی داشته باشند»^(۱۸).

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی در پاسخ می‌نویسند:

حکم شرعی این است که اگر واردات هرگونه کالا از کشورهای بیگانه، موجب ضرر و زیان بر اقتصاد کشور اسلامی گردد، مثل این‌که سبب تعطیل یا رکود کارخانه‌ها و صنایع و بیکاری افراد شود، باید ورود آن ممنوع شود و نیز بازرگانیانی که از این پیامد اطلاع دارند، شخصاً موظفند که این کالاها را وارد نکنند. باید صنعت و کار در کشور، ترویج و تشویق شود و حتی اگر کالای خارجی را ارزان عرضه می‌دارند برای این‌که تولید آن در کشور گران‌تر تمام می‌شود، باید منافع اصلی و دراز مدت را در نظر بگیرند... (لطف‌الله صافی/جمادی‌الثانی۱۳۳۳ه.ق.)^(۱۹).

● استحباب مصرف کالای ایرانی

بنا به فتوای آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، اگر قصد فرد از خرید کالای ایرانی عمل به نظر مراجع، تقویت اقتصاد کشور اسلامی... و حفظ استقلال باشد، این کار قطعاً ثواب خواهد داشت.^(۲۰)

فتوای آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی^(۲۱) و آیت‌الله نوری همدانی در مورد استحباب مصرف کالای ایرانی این است: «به‌صورت کلی هر عملی که موجب تقویت بنیه نظام اسلامی شود مطلوب و پسندیده است و اگر به قصد قربت انجام شود ثواب نیز دارد»^(۲۲).

آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی نیز در مورد ثواب داشتن خرید کالای ایرانی، می‌فرماید: «تقویت سوق‌المؤمنین که نتیجه آن، اعتلای نام اهل بیت علیهم‌السلام و خدمت به مؤمنین است، مطلوب شرع انور است و فرقی بین کالاها نیست»^(۲۳).

● ملاک کالای ایرانی

۱. کالاهای مونتاژ

مقام معظم رهبری می‌فرماید: «هر چند این سؤال را باید از اهل فن، بازار و تولیدکنندگان پرسید که چه کالایی را ایرانی و چه کالایی را غیرایرانی می‌دانند، اما اجمالاً بسیاری از کالاها در داخل تولید می‌شوند که مواد اولیه یا اجزایش خارجی است و در این‌جا طبق مقررات با مجوز قانونی مونتاژ و عرضه می‌شوند، نمی‌توان گفت که این کالاها خارجی هستند، اگرچه در این موارد هم خرید کالایی که صد درصد داخلی است، یعنی متخصصان داخلی آن را طراحی کرده‌اند و می‌سازند، بهتر است و این کار به اقتصاد کشور کمک بیشتری می‌کند»^(۲۴).

۲. کالاهای تولیدی تحت لیسانس خارجی

در مورد اطلاق ایرانی بودن بر کالاهای تولیدی تحت لیسانس خارجی نیز از نظر آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای این‌گونه اظهارنظر شده است:

«ممکن است یکسری از اجناس، برندش خارجی باشد، ولی در داخل تولید بشوند، یا بشوه تولید خارجی است یا کارخانه‌اش را آن‌ها ساخته‌اند یا تحت لیسانس کشور دیگری باشد، این کالا خارجی محسوب نمی‌شود و خریدش جایز است، مگر این‌که منع قانونی داشته باشد یا بدانیم مطمئن باشیم که خریداری این کالا موجب کمک به دشمنان می‌شود که در این صورت جایز نیست»^(۲۵).

● مسئله کیفیت کالای ایرانی

این سؤال که اگر برخی از کالاهای تولید داخل کیفیت خوبی نداشته باشند و در صورت خرید، باید بعد از مدتی آن را تعویض کنیم، از سوی دفتر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای این‌گونه پاسخ داده شده است:

«... اگر کیفیت کالای ایرانی مقدار کمی پایین‌تر بود و کالای داخلی در حد کالای خارجی نبود، در آن صورت اگر افراد کالای داخلی را خریداری کنند، بهتر و شایسته‌تر است»^(۲۶)

سؤال بالا این‌گونه نیز مطرح شده است: خرید برخی محصولات تولید داخل، به دلیل پایین بودن کیفیت‌شان، باعث خسارت خریدار می‌گردد؛ این در حالی است که خرید نمونه‌های خارجی آن‌ها باعث ایجاد امنیت بیشتر مصرف‌کنندگان می‌شود. آیا در این صورت خرید کالای خارجی جایز است؟

مقام معظم رهبری به این سؤال این‌گونه پاسخ داد:

به تولیدکنندگان داخلی توصیه می‌شود که کیفیت کالاها را بالاتر ببرند، ولی بخشی از این حرف‌ها تبلیغات سوء است، یعنی این‌گونه نیست که کیفیت کالاهای ایرانی همیشه پایین‌تر باشد،... اما بر فرض این‌که کالای داخلی واقعا کیفیت نداشت و خرید آن موجب خسارت خریدار شود، در این‌جا تولیدکننده ضامن است و مسئولیت شرعی دارد. در این‌جا کسی نمی‌گوید که شما حتماً بروید کالایی را که کیفیت ندارد خریداری کنید، بلکه اگر مشابه داخلی خوبی دارد، شما آن مشابه داخلی بهتر را خریداری کنید تا آن کسی که تولیدکننده کالای کم‌کیفیت است بفهمد و سعی کند کیفیت کالای خود را ارتقا دهد. این کار یک نمونه نهی از منکر است.^(۲۷)

● نتیجه‌گیری

در فتاوی مراجع محترم تقلید تأکید زیادی بر لزوم تقویت اقتصاد جامعه اسلامی شده است. در این میان برخی از مراجع از جمله مقام معظم رهبری مصرف کالای خارجی را در صورتی که موجب تضعیف کالای ایرانی و ضرر به اقتصاد نظام اسلامی شود، جایز نمی‌دانند. خرید و فروش و مصرف کالای قاچاق را نیز ایشان و برخی مراجع ممنوع اعلام کرده‌اند. ممنوعیت مصرف کالاهای تولیدی دشمنان کشور، از جمله رژیم صهیونیستی در فتاوی بسیاری از مراجع تقلید منعکس شده است. در فتاوی مراجع، بر استحباب مصرف کالای داخلی در صورت داشتن قصد حمایت از اقتصاد جامعه اسلامی نیز تأکید شده است.

یکی از نکات مهمی که در بررسی فتاوی باید مورد توجه قرار گیرد، ملاک‌هایی است که فقها مطرح کرده‌اند. در فتاوی به این نکته توجه شده است که خرید و فروش و مصرف ما نباید باعث ضررزدن به اقتصاد جامعه اسلامی شود. در مواردی که دولت اسلامی نیز ورود و مصرف کالای خارجی را ممنوع می‌کند، رعایت این قانون الزامی است.

کالای ایرانی

و احکام شرعی

مصرف کلای تولید داخل می‌تواند از گسترش بیکاری جلوگیری

کرده و بسیاری از مشکلات اقتصادی را حل کند، لذا شایسته است که نهادها و سازمان‌های تبلیغی از ظرفیت شبکه تبلیغی خود برای حمایت از کالاهای ایرانی استفاده کنند؛ چون نقش تبلیغات در بازاریابی و جهت‌دهی افکار عمومی به یک محصول و کالای خاص، غیر قابل انکار است. این مؤلفه‌ای است که با اندکی دقت، به روشنی می‌توان به تأثیر آن در فرد فرد آحاد جامعه پی بُرد و حتی تبلیغات در همه جای این کره خاکی و به نوعی در تمامی بازارهای اقتصادی جهان، عنصری تعیین‌کننده در جذب مشتری به شمار می‌رود.

هفته‌نامه افق حوزه که تاکنون با چاپ ویژه‌نامه‌ها، گفت‌وگوها و مقالات متعددی از کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه‌ی و دانشگاهی، قدم‌های مؤثری را در این راستا برداشته است و در این شماره نیز به مناسبت ماه مبارک رمضان، احکام حمایت از کلای ایرانی را که از سوی مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه علمیه قم تهیه و تنظیم شده است را تقدیم خوانندگان ارجمند می‌نماید.

● پی‌نوشت‌ها

۱. پاسخ استفتانات جدید (بهم‌ماه) پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری ۲ بهمن ۱۳۹۵.

۲. محمد حسین فلاح‌زاده، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام خرید، مصرف، تولید و فروش کالا مطابق با فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۳/۱۲/۲۱

۳. همان

۴. پاسخ استفتانات در مورد کالای قاچاق، وبگاه آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، . . . www.makarem.ir

۵. همان

۶. پاسخ استفتاء از آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، وبگاه شفقنا، کد خبر ۱۳۹۷۸۲۲۰، تیر ۱۳۹۶ www.fa.shafaqna.com

۷. پاسخ استفتاء از وبگاه آیت‌الله شبیری زنجانی، کد پیگیری: ۵۳۳۲۱ www.zanjani.ir

۸. محمد حسین فلاح‌زاده، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام خرید، مصرف، تولید و فروش کالا مطابق با فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۳/۱۲/۲۱

۹. وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای، احکام روزانه، ۱۳۹۶/۴/۲، www.leader.ir

۱۰. محمد حسین فلاح‌زاده، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام خرید، مصرف، تولید و فروش کالا مطابق با فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۳/۱۲/۲۱

۱۱. همان

۱۲. فتاوی آیت‌الله مکارم شیرازی در مورد خرید کالاهای آمریکایی، انگلیسی و اسرائیلی، پورتال انهار جمع‌وبین وپ سایت در زمینه احکام و مسائل شرعی از کلیه مراجع تقلید، www.portal.anhar.ir

۱۳. تحریر خرید کالاهای رژیم صهیونیستی، پایگاه تحلیلی قم فردا، شناسه خبر ۹۳۴۰۸.

در فتاوی مراجع محترم تقلید

تأکید زیادی بر لزوم تقویت اقتصاد جامعه اسلامی شده است.

در این میان برخی از مراجع از جمله مقام معظم رهبری

مصرف کالای خارجی را

در صورتی که موجب تضعیف کالای ایرانی

و ضرر به اقتصاد نظام اسلامی شود، جایز نمی‌دانند.

خرید و فروش و مصرف کالای قاچاق را نیز

ایشان و برخی مراجع ممنوع اعلام کرده‌اند.

ممنوعیت مصرف کالاهای تولیدی دشمنان کشور

از جمله رژیم صهیونیستی در فتاوی

بسیاری از مراجع تقلید منعکس شده است.

در فتاوی مراجع، بر استحباب مصرف کالای داخلی

در صورت داشتن قصد حمایت از

اقتصاد جامعه اسلامی نیز تأکید شده است.

۲۷ مرداد ۱۳۹۳، www.gomefarda.ir

۱۴. وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای، استفتانات جدید، ۱۳۹۵/۱۲/۱، www.leader.ir

۱۵. همان

۱۶. پاسخ استفتاء از وبگاه آیت‌الله مکارم شیرازی، کد رهگیری: ۹۷۰۲۳۰۱۱۵

www.makarem.ir

۱۷. پاسخ استفتانات در مورد واردات کالاهای خارجی، وبگاه آیت‌الله مکارم شیرازی، www.makarem.ir

۱۸. پاسخ استفتاء از آیت‌الله صافی گلپایگانی در مورد مصرف کالاهای خارجی، پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه، ۱۳۹۶/۶/۲۱، www.hawzah.net

۱۹. سیدحسین عابدیان ومحمدرضا مالک، بررسی احکام فقهی خرید و فروش کالای قاچاق از منظر ایجاد اختلال نظام، حکومت اسلامی، ش ۸۳، ۱۳۹۶، ص ۸۷-۱۱۶

۱۹. محمدحسین فلاح‌زاده، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام خرید، مصرف، تولید و فروش کالا مطابق با فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، وبگاه آیت‌الله خامنه‌ای،

۲۰. استفتاء از دفتر آیت‌الله مکارم شیرازی، استفتاء از سایت، کد رهگیری: ۹۴۰۶۰۴۰۱۷

۲۱. پاسخ استفتاء از وبگاه آیت‌الله نوری همدانی، کد سؤال، ۲۱۵۳۶، www.noorhamedani.com

۲۲. استفتاء از دفتر آیت‌الله شبیری زنجانی، کد پیگیری: ۰۲۶۱۱، www.zanjani.net

۲۳. محمدحسین فلاح‌زاده، پاسخ به سؤالات شرعی مخاطبان درباره احکام خرید، مصرف، تولید و فروش کالا مطابق با فتوای آیت‌الله خامنه‌ای، وبگاه دفتر

۲۴. همان

۲۵. همان

۲۶. همان

فراخوان ثبت‌نام مدرسه علمیه کوثر

سومین فراخوان دوره گزایشی مدرسه علمیه کوثر در رشته‌های «فقه و اصول» و «فلسفه و کلام» اعلام و ثبت‌نام در این دوره از ۱۰ اردیبهشت آغاز شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم مریم اسماعیلی اظهار کرد: مدرسه علمیه کوثر ویژه استعدادهای برتر جامعه‌الزهرا ^{علیها} در راستای پرورش استعداد‌های برتر و ایجاد زمینه عمیق‌خوانی دروس حوزوی، از میان طلاب سطح ۲ متقاضی گرایش «فقه و اصول» و «فلسفه و کلام» به‌صورت محدود طلبه می‌پذیرد.

وی افزود: پرورش استعداد نویسن‌دگی و عضویت در باشگاه نویسندگان مدرسه علمیه کوثر(طلاب علاقه‌مند)، امکان چاپ مقالات با همراهی استاد راهنما و مشاور، پذیرش در سطح ۳ بدون آزمون و برگزاری اردوهای علمی از مزایای حضور در این مدرسه است. مدیرمدرسه علمیه کوثر، مهلت ثبت‌نام در این فراخوان را تا ۲۰ اردیبهشت اعلام کرد و گفت: زمان مصاحبه علمی و عمومی از ۲۸ اردیبهشت تا ۴ خرداد خواهد بود.

علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام در این دوره می‌توانند به‌صورت حضوری به دفترمدرسه علمیه کوثرواقع درآموزشگاه امام رضا ^{علیه}، طبقه چهارم ساختمان شهید بهشتی ^{علیه} اتاق ۲ مراجعه کنند. گفتنی است، جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۰۲۵. ۳۲۱۱۵۵۹ و یا ۰۲۵. ۳۲۱۱۴۱۸ تماس گرفته شود.

ثبت‌نام از طلاب

در دوره تخصصی فرهنگ و زبان روسی

به گزارش خبرگزاری حوزه، مؤسسه حکمت اویس فرنی از میان طلاب و فضایی حوزه‌های علمیه جهت فراگیری دوره تخصصی فرهنگ و زبان روسی برای مقطع کارشناسی ارشد، زبان‌آموز می‌پذیرد.

طلایی که با حداکثرسن ۳۰ سال موفق به اتمام سطح ۲ حوزه شده و درمصاحبه علمی قبول شوند، می‌توانند با ارائه برگه ارزیابی سطح دو حوزه در این دوره تخصصی شرکت کنند.

شرکت‌کنندگان در این دوره تخصصی ضمن دریافت مدرک رسمی ازآموزش عالی کشور، از فرصت تبلیغ در مناطق روس‌زبان بهره‌مند و با برگزاری دوره تکمیلی زبان و فرهنگ شناسی در کشورهای هدف، از امکان ادامه تحصیل در روسیه استفاده خواهند کرد.
طلاب علاقه‌مند به شرکت در دوره آموزشی زبان روسی می‌توانند تا ۱۳ خرداد جهت نام‌نویسی همه روزه از ساعت ۱۰ تا ۱۴ تا به مؤسسه حکمت اویس فرنی واقع در قم، خیابان اراک مقابل باب الجواد حرم مطهر، کوچه بوعلی فرعی ۲۱ پلاک ۲۱ و یا به نشانی اینترنتی: ۱۴www.oveis.ir مراجعه و با شماره ۰۳۳۶۱۹۰۳۳ – ۰۲۵ تماس حاصل نمایند.

گفتنی است، این دوره عصرهای شنبه تا چهارشنبه در دانشگاه ادیان و مذاهب واقع در پردیسان بزرگار می‌شود و دوره تکمیلی با ارزیابی اساتید و قبولی در امتحان در یکی از کشورهای روسی‌زبان برگزار خواهد شد.

ثبت‌نام دوره طرح ولایت طلاب اصفهان

معاون تہذیب و تبلیغ حوزه علمیه اصفهان گفت: ثبت‌نام چهارمین دوره طرح ولایت طلاب اصفهان در تابستان ۹۸ با همکاری معاونت تہذیب و تبلیغ مرکزمدیریت حوزه علمیه اصفهان ویژه طلاب نخبه پایه ۳ وبالاتر وفضایی جوان انجام می‌شود.

حجت‌الاسلام سیدحسین مؤمنی در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری حوزه در اصفهان، اظهار کرد: طرح ولایت، دوره‌ای آموزشی است که اسمال با آرزوی خداوند متعال وارد بیست وچهارمین سال برگزاری خود می‌شود.

وی افزود: در طول این طرح، فراگیران با مباحثی اساسی پیرامون معرفت‌شناسی، خداشناسی، انسان‌شناسی، فلسفه اخلاق، فلسفه حقوق و فلسفه سیاست که پایه‌های مکتب الهی و انسان‌ساز اسلام ناب را تشکیل می‌دهند آشنا می‌شوند.

حجت‌الاسلام مؤمنی با بیان این‌که آشنایی با اسلام با شکل متفن، مظلومی‌های و مہنمایی روز به روز بیشتر شی می‌نمایاند گفت: نه فقط برای مواجهه با هجمه‌های پیش رو، بلکه برای حرکت مستمر، عمیق و آگاهانه به سمت اهداف متعالی اسلام در تمدن جهانی آن است. معاون تہذیب و تبلیغ حوزه علمیه اصفهان خاطرنشان کرد: در همین راستا، چهارمین دوره طرح ولایت طلاب اصفهان در تابستان ۹۸ با همکاری معاونت تہذیب و تبلیغ مرکز مدیریت حوزه علمیه اصفهان و برای جمعی از طلاب نخبه پایه ۳ وبالاتر وفضایی جوان برگزار می‌شود.

گفتنی است، متقاضیان شرکت در این دوره، می‌توانند در سایت www.esfv.ir ثبت‌نام اولیه خود را انجام داده تا پس از مصاحبه و احراز شرایط لازم، در طرح شرکت کنند. برای کسب اطلاعات بیشتر نیز به کانال @esfv.ir در پیام‌رسان‌های بله، ایتا و سروش مراجعه کنند.

فراخوان پذیرش

رشته تخصصی تبلیغ در تهران

مرکز تخصصی تبلیغ تهران از بین طلاب برادر در رشته تخصصی تبلیغ ثبت‌نام می‌نماید.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، مرکز تخصصی تبلیغ تهران با مسئولیت حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا پناہیان، در رشته تخصصی تبلیغ از بین طلاب برادر(ویژه طلاب سطح ۲)، پذیرش می‌نماید.

گفتنی است، دارا بودن حداقل سطح یک حوزه از شرایط پذیرش می‌باشد و این دوره آزمون کتبی ندارد و طلاب فقط براساس شرط معدل، مصاحبه و نخبگی تبلیغی پذیرش خواهند شد.

اعطای مدرک رسمی مراکز تخصصی حوزه‌های علمیه، امکان ادامه تحصیل دانش‌آموختگان در سطوح بالاتر و پرداخت کمک هزینه تحصیلی، از مزایای دوره می‌باشد.

علاقه‌مندان، جهت ثبت‌نام تا ۱۶ خرداد با مراجعه به سایت مرکز تخصصی تبلیغ تهران (mttt.ir) نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند.

■ **با تشکر از حضرت‌عالی لطفاً برای شروع گفت‌وگو جایگاه سند الگو و معنای آن را در جهان امروز تحلیل بفرمایید. اساساً چنین سندی در جهان امروز چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟**

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت حقیقتی شبیه به افسانه‌ها

■ الگو، از نظر من در جهان امروز یک افسانه است. بدین معنا که جهان امروز واقعاً براساس فکر و نرم‌افزار مادی دارد معماری می‌شود و اصلاً کسی جرأت ندارد حرف خدا را بزند، البته فعلاً این مسئله ممکن است که من و شما با همدیگر یک گروه سه نفره بزیم و حرف از خدا بزیم، اما در ساخت‌های جدی معماری اجتماعی ممکن نیست بتوانیم به راحتی حرف از خدا بزیم. ممکن نیست و کسی جرأت آن را ندارد و حالا که کسی این جرأت را کرده است، این شبیه افسانه است. اگر این را ندانیم «العالمُ برمانه نیستیم. فکر مادی‌گرا یک تسلطی دارد که اصلاً اجازه نمی‌دهد، یک طوری برخورد می‌کنند که خودت را می‌بازی، اگر جدی بگویی خدا، با تحقیر و تمسخر فضای آکادمیک مرسوم مواجه می‌شوی. در ایران هم تازه دارند این آهنگ را ساز می‌کنند.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، کانون درگیری ما با علوم انسانی غربی ذاتاً مسموم

همین‌که یک هم چنین سندی در کشوری در یک نقطه حاکمیتی در سطح کلان ملی دارد نوشته می‌شود به معنای دقیق کلمه محصول خون شهداست. به معنای دقیق کلمه مداد العلما افضل من دماء الشهداءست. الگو، صحنه اصلی جنگ با علوم انسانی است، این‌جا خون ریخته و هیچ بعید نیست این‌جا خون بریزند. قانون اساسی از دستشان در رفت. این را معلوم نیست بگذازند به ثمر برسد یا ثمربخش باشد. بدانید از چی باید خراست کرد. دقیقاً صحنه جنگ است.

اولین برزات بچه‌های علوم انسانی این بود: این انشاجیست که نوشتید!!!!؟ سخن‌شان بدین مضمون بود که باید این‌ها (دست‌اندرکاران الگو) را بگیرند و زندانی‌شان بکنند!!! واقعاً با این مواجه می‌شوید. نمی‌دانید درد این آدم چیست. صحنه جنگ با علوم انسانی است ولوآن فرد درگیر، نمازخوان باشد، لکن به‌عنوان هویت علمی‌اش در جنگ با خداست. این که در آخر الزمان حفظ دین کار دشواری است یعنی همین. می‌توانی نماز و قرآن و ادعیه بخوانی ولی حقیقت دین و شریعت از زندگی توو دیگران رخت برمی‌بندد.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ثمره وادی ایمن ایران اسلامی

ما هیچ کس را در دنیا نداریم که بتواند مثل این سند را بنویسد. لذا می‌گوییم افسانه است. ما در یک جای این هستیم و این امنیت را متوجه نمی‌شویم. در یک جایی هستیم که می‌توانیم حرف از خدا بزیم. واقعاً انسان این سند را می‌خواند اشک در چشمانش جمع می‌شود. این سند صحنه جنگ آرمان، جنگ ارزش و جنگ شریعت است.

فراמוש نکنیم این بیانات رهبری را:

«جوهر اصلی در مکتب امام بزرگوار ما، رابطه دین و دنیاست؛ یعنی همان چیزی که از آن به مسئله نداریم که سیاست و دین و زندگی هم تعبیر می‌کنند. امام در بیان ارتباط دین و دنیا، نظر اسلام و سخن اسلام را به‌عنوان مبنا و روح و اساس کار خود قرار داده بود.

دنیا چیست؟ در این نگاه و با این تعبیر، دنیا عبارت است از انسان و جهان. زندگی انسان‌ها، تلاش انسان‌ها، خرد و دانایی انسان‌ها، حقوق انسان‌ها، وظایف و تکالیف انسان‌ها، صحنه سیاست انسان‌ها، اقتصاد جوامع انسانی، صحنه تربیت، صحنه عدالت؛ این‌ها همه میدان‌های زندگی است.

اسلام، دنیا را وسیله‌ای در دست انسان برای رسیدن به کمال می‌داند. از نظر

اسلام، دنیا مزرعه آخرت است.

به این معنا، دنیا میدان اساسی وظیفه و مسئولیت و رسالت دین است. دین آمده است تا در این صحنه عظیم و در این عرصه متنوع، به مجموعه تلاش انسان شکل و جهت بدهد و آن را هدایت کند.

لذا دین و دنیا در منطق امام بزرگوار ما مکمل و آمیخته و درهم‌تنیده با یکدیگر است و قابل تفکیک نیست. این، درست همان نقطه‌امبی است که از آغاز حرکت امام تا امروز، بیشترین مقاومت و خصومت و عناد را از سوی دنیاداران و مستکبران برانگیخته است؛ کسانی که زندگی و حکومت و تلاش و ثروت آن‌ها مبتنی بر حذف دین و اخلاق و معنویت از جامعه است.

راهی که ملت ایران در پیش دارد، راه آباد کردن دنیاست. علم را، دانایی را، اقتصاد را، سیاست را، زندگی فردی را، روابط اجتماعی را، برنامه‌های کلان جامعه را. که اجزاء گوناگون دنیاست. باید آباد کرد، پیش برد، رونق داد و آن‌ها را به شکوفایی رساند؛ و همه این‌ها در سایه دین تحقق پیدا خواهد کرد. امام این را به ما آموخت؛ و همین عامل دشمنی آشنی‌ناپذیر و خصومت کور ابرقدرت‌ها با نظام جمهوری اسلامی بود، و امروز هم هست. امروز هم یکی از آماج‌های تهاجم دشمنان ما در سطح تبلیغات جهانی، همین یگانگی دین و دنیاست؛ می‌گویند چرا دین را پیشوا و مهندس دنیا می‌دانید.» (آیت‌الله‌خامنه‌ای، بیانات در مراسم شانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی ۱۴/۳/۸۴)

■ **از این منظر الگو در تداوم مسیر انقلاب اسلامی در چه جایگاهی است؟**

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، نقطه بروز عقلایت انقلابی و رویکرد نوین انقلاب اسلامی

الگو، نقطه بروز رویکرد نوین انقلاب است. اگر چنین رویکردی دارید بایستی

در گفت‌وگو با مدیر مؤسسه فرهنگ و تمدن توحیدی تبیین شد

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تبلور مهندسی و پیشوایی دین برای حیات دنیایی بشریت

اشاره: با توجه به اهمیت سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و نیز اخذ دیدگاه محققان و متفکران حوزوی، هفته‌نامه افق حوزه در گفت‌وگوهایی مجزا نظرات برخی از اساتید و اندیشمندان حوزوی را جویا شده است. گفت‌وگو کوتاه ذیل حاصل همراهی جناب حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا فلاح شیروانی مدیر مؤسسه فرهنگ و تمدن توحیدی و عضو شورای عالی سازمان تبلیغات اسلامی است که در ادامه می‌خوانید.

در الگو متبلور شود. اگر ندارید که جمع کنید بروید مثل همان غربی‌ها باشید.

اگر رویکرد نوین و حرف دارید الگوجایش است.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ثمره نظام ولایی (نظام امت- امامت)

الگو، ثمره نظام ولایی است. آدم گاهی احساس می‌کند لشگر پیروان علوم مادی انسانی همه جا رافع‌خبر کرده‌اند، هر جایی را به‌صورتی. فقط همین یک‌جا مانده، این منفذ است، تنها راه نفوذ به نرم‌افزار این کشور است و اطمینان داشته باشید کسانی هستند که می‌خواهند این منفذ را ببینند. منتظر باشید ببینید اگر الگو جدی شد چه بلایی سر آن می‌آورد. آن‌ها هوشیار و کاملاً جدی هستند.

در تمام زمینه‌ها وا دادیم، تنها یک‌جا مانده و همین یک دانه است، و این هم ثمره نظام ولایی است، با فشارهای مستقیم حضرت آقا دارد می‌آید وسط، با سر و صدا و تشکیل مرکز و از این دست کارهای ایشان.

الگو، بعد از قانون اساسی و در سطح قانون اساسی جزو کارهای ویژه ماست. این الگو، ثمره نظام ولایی است. یک کار فاخر این‌طوری و به‌واسطه و پشت گرمی آقا دارد صورت می‌گیرد و جایگاه محکمی دارد و باید جایگاهش را محکم کنیم. نسبت به الگو، برخی انتقادات تند هم مطرح شد که با این جایگاهی که شما می‌فرمایید ظاهراً فاصله دارد، حتی شاید بسیاری از سردلسوزی حتی ایراداتی وارد هم مطرح کرده‌اند.

طبعاً محل بحث ایرادات وارد و دلسوزانه نیست. اینکه شروع کنیم مسخره کردن مرکز و از این دست کارها نتایج خوبی ندارد. متوجه صفا آرایی که نشاید اشتباه می‌کنید. نمی‌فهمی و آن میدانی که آقا برایت درست کرده را خراب می‌کنی. گاهی به نظر می‌رسد ما اصلاً نمی‌دانیم کی قهر کنیم، سر چی قهر کنیم؟

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، یک سؤال خوب است. عصاره دانایی حوزه را به‌خاطر این سؤال می‌شود کشید. هرچقدر می‌فهمیم باید وسط بیآوریم. الگو کارش این است که تمام حکمت حوزه را بمکد، آن‌جا ثبت کند و بشود فردا. این فردای ماست. اگر فرداها بیشتر از این فهمیدیم پنجاه سال دیگر ویرایش می‌کنیم.

■ **با این تقاضیل نقش و وظیفه حوزه نسبت به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت چیست؟**

حوزه نسبت به الگو دو کار سرنوشته‌سازی می‌تواند انجام بدهد:

اول، این‌که در تدوین الگوبیشترین مشارکت را داشته باشد.

دوم، این‌که در تبدیل الگو به گفت‌مان سنگ تمام بگذارد. چون سنگی نخواهد بود که جلوی الگویندازند.

کاری که ما باید بکنیم این است که یک لشکر آگاه تمدن‌خواه اسلامی راه بیندازیم.

اما نقش و وظیفه خاص جمع‌های طلبگی به نظر:

اول، آشنایی کامل است، سند را به‌طور کامل خوانده و مسلط شویم، مستنداتش را بخوانیم، تاریخچه‌اش را بخوانیم، افراد اصلی دست‌اندرکار را آشنا بشویم، آشنایی کامل با الگو اولین گام است.

■ **نقطه بروز رویکرد نوین انقلاب است.**

اگر چنین رویکردی دارید بایستی در الگو متبلور شود.

اگر ندارید که جمع کنید بروید مثل همان غربی‌ها باشید.

اگر رویکرد نوین و حرف دارید الگو جایش است.

ما هیچ کس را در دنیا نداریم که بتواند مثل این سند را بنویسد.

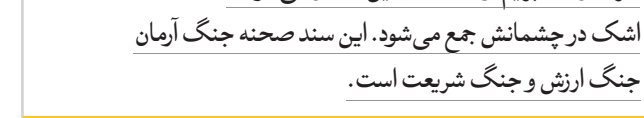
لذا می‌گوییم افسانه است. ما در یک جای امن هستیم

و این امنیت را متوجه نمی‌شویم. در یک جایی هستیم که می‌توانیم

حرف از خدا بزیم. واقعاً انسان این سند را می‌خواند

اشک در چشمانش جمع می‌شود. این سند صحنه جنگ آرمان

جنگ ارزش و جنگ شریعت است.

در گفت‌وگو با مدیر مؤسسه فرهنگ و تمدن توحیدی تبیین شد

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تبلور مهندسی و پیشوایی دین برای حیات دنیایی بشریت

اشاره: با توجه به اهمیت سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و نیز اخذ دیدگاه محققان و متفکران حوزوی، هفته‌نامه افق حوزه در گفت‌وگوهایی مجزا نظرات برخی از اساتید و اندیشمندان حوزوی را جویا شده است. گفت‌وگو کوتاه ذیل حاصل همراهی جناب حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا فلاح شیروانی مدیر مؤسسه فرهنگ و تمدن توحیدی و عضو شورای عالی سازمان تبلیغات اسلامی است که در ادامه می‌خوانید.

در الگو متبلور شود. اگر ندارید که جمع کنید بروید مثل همان غربی‌ها باشید.

اگر رویکرد نوین و حرف دارید الگوجایش است.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ثمره نظام ولایی (نظام امت- امامت)

کار دوم ما قطعاً معرفی است. الگورا معرفی کنیم. اگر خودمان مسلط بشویم، می‌تراود، هرچه که بکنی ربطش را با الگو می‌فهمی، و حتی کارهای سازمان یافته برای معرفی الگورا می‌توان دومین گام برای الگودانست. کار سوم مشارکت علمی برای همین ویرایشی که حضرت آقا مطالبه دارند و به‌طور کل اتفاقی که باید بیفتد فهمیدن نحوهٔ اداره کشور است. یعنی الگو بهانه بشود بیابیم در تراز بحث‌های این‌طور که مثلاً این پول‌ها از کجا می‌آید، بودجه‌ریزی در کشور چگونه است. گروه‌های راهبردی نظام چیست و مواردی از این دست. . . .

■ **آیا احتمال می‌دهید دشمن هم نسبت به الگو اقداماتی داشته باشد؟**

بله قطعاً!

۱. یکی از کارهایی که احتمال می‌رود که بکنند این است که بگویند حالا بنویسید می‌گذاریم در حوزه آتش را می‌خوریم. ضمانت اجرایی ندارد، کمی ضمانت اجرایی دارد که آن را هم آب می‌بندیم زیرش. اگر بشود مورد بی‌اعتنایی قرار بگیرد خیلی خوب است. خیلی از اسناد را کنار گذاشتند و اجرا نمی‌کنند، درباره الگو هیچ دولتی حق ندارد یک هم چنین غلطی بکند. کی می‌تواند این را تضمین بکند؟ به خود دولت‌ها بسپاریم؟ اصلاً، حوزه باید وظیفه خودش را این‌جا بلداند، حوزه باید بگوید که اگر من هیچ کار درخور و اساسی برای این انقلاب خونین نکردم، این یک‌دانه کار را انجام می‌دهم؛ من نمی‌گذارم الگوزمین بماند.

۲. اگر بتوانند دخالت کنند یک چیز دیگر بشود این‌گو. ما باید با چشم‌های خودمان ببینیم که دارد سالم پیش می‌رود. این‌که بگوییم نه آقا حواسش هست رانگویید، همه چیز را گردن آقا نیندازیم.

۳. یکی دیگر از حمله‌ها مسخره کردن الگوست. سندنویسی را مسخره کنند. بگویند مدل درست اداره جامعه این‌گونه نیست.

۴. یا بگویند اسناد بین‌المللی هست بروید مشارکت کنید؛ شما هم یک عقل هستید در این دنیا، یک عقلایت عمومی هست و اسناد بین‌المللی هست دیگر، چه مرگتان است؟! این چهارمین هجمه است.

۵. قرار دادن الگو در مقابل قانون اساسی. بگویند سند، دیگر چیست؟ قانون اساسی داریم دیگر.

۶. در هر شرایطی روایی سند را ببرند زیر سؤال: مثلاً می‌گویند اصلاً این سند علمی نیست. یا اسلامی بودنش را خدشه کنند، که اصلاً اسلامی نیست و فلسفی است. جمعی از بزرگان حوزه را برانگیزاند که اصالت اسلامی الگورا زیر سؤال ببرند.

۷. از لحاظ حقوقی نگذارند جایگاه پیدا کند. اصلاً یعنی چی که از الآن یک تصمیم پنجاه ساله بگیرید؟ مگر شما حق داری؟ کلا ده بیست سال حق داری؟ اگر واقعاً دموکراسی است باید بعد از بیست سال دوباره سند نوشته شود. نسل عوض می‌شود و شما حق نداری به جای دیگران تصمیم بگیرید. حوزه و جمع‌های حوزوی باید برای این‌گونه خدش‌ها و بیش از این‌ها هم آماده باشد.

مدیر جامعه‌الزهرا ^{علیها} در نشست مبلغان بین‌الملل خبر داد

اعزام ۲ هزار و ۳۰۰ مبلغ جامعه‌الزهرا ^{علیها} در سال گذشته

امام راحل ^{علیه} هیچ قصدی جز خدا نبود.

مدیر جامعه‌الزهرا ^{علیها} در ادامه گفت: اگر کودکان، مخاطبان ما هستند، باید با زبان کودکانه با آنان ارتباط برقرار کنیم و به قول شاعر: «چون که با کودک سروکارست فناد *** پس زبان کودکی باید گشاد»؛ بنابراین اگر می‌خواهیم با کودکان ارتباط مؤثر داشته باشیم باید با مهارت‌های ارتباط با کودکان آشنا شویم.

مدیر جامعه‌الزهرا ^{علیها} با اشاره به آیه «وکفی بالله حسیبًا» ابراز کرد: حساب تبلیغ با خداوند متعال است، اگر مردم از شما تقدیر کردند فکر نکنید که مزد تبلیغ شما داده شد، مزد تبلیغ شما جای دیگری محاسبه می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی با اشاره به حساسیت‌های تبلیغ در عرصه بین‌الملل، عنوان کرد: امروز گوش دنیا برای شنیدن مظلومیت اهل بیت ^{علیهم} باز شده و نسبت به گذشته شرایط مساعدتری وجود دارد.

مدیر جامعه‌الزهرا ^{علیها} با بیان این‌که در عرصه تبلیغ بین‌الملل باید فضای آرامی حاکم باشد، گفت: مبلغان بین‌الملل باید پیام‌رسان محبت باشند و از مسایل اختلافی برحذر باشند و به وجه اشتراکات بپردازند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی با بیان این‌که در عرصه تبلیغ بین‌الملل باید فضای آرامی حاکم باشد، گفت: مبلغان بین‌الملل باید پیام‌رسان محبت باشند و از مسایل اختلافی حذر کنند و به اشتراکات بپردازند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمود مدنی، ۱۰ اردیبهشت در نشست مبلغان بین‌الملل جامعه‌الزهرا ^{علیها} که در سالن جلسات ساختمان شهید بهشتی ^{علیه} برگزار شد، گفت: خدا را شاکریم تحولی در تبلیغ جامعه‌الزهرا ^{علیها} صورت گرفته است و براساس آماری که وجود دارد، سال گذشته دو هزار و ۳۰۰ نفر از مبلغان برای تبلیغ اعزام شدند که دو هزار نفر به

دبیرکل حزب‌الله لبنان

نظامیان صهیونیست

در صورت حمله به لبنان نابود می‌شوند

دبیرکل حزب الله لبنان در بخش دیگری از سخنان

خود به حضور شهید بدرالدین در سوریه پرداخت و گفت: هر روز که می‌گذرد، درست بودن تصمیم ما برای حضور در سوریه [برای مبارزه با تروریسم] روشن‌تر می‌شود. هرچه بیشتر زمان می‌گذرد و نقاب‌ها بیشتر می‌افتد و اسناد بیشتری و اعتراف‌ها بیان می‌شود، روشن می‌شود که صد درصد، مقاومت در زمان و مکان صحیح قرار گرفته و تصمیم گرفته است.

وی افزود: حوادث سوریه یک توطئه آمریکایی-اسرائیلی- سعودی بود و هیچ ربطی به دموکراسی و انتخابات در سوریه نداشت، آنان چه کسانی را برای حکمرانی برسوریه و گسترش دموکراسی در آن انتخاب کردند؟ داعش.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله با تأکید براین‌که رهبری سوریه ثابت کرد که می‌تواند در مقابل آمریکا بایستد و استوار بماند؛ در حالی که همه جهان تسلیم آن شده‌اند، ادامه داد: همان‌گونه که معلوم است، ترامپ به دنبال آن است که وعده‌های انتخاباتی خود را عملی کند و این یک حقیقت است و من به مسئولان عراقی می‌گویم که مراقب باشند؛ چون ترامپ در وعده‌های انتخاباتی خود گفته است که نفت عراق

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله گفت: صادقانه و قاطعانه به شما این وعده را می‌دهم که نیروها و تیپ‌های ارتش رژیم صهیونیستی اگر وارد جنوب لبنان شوند، در مقابل دوربین تلویزیون‌های جهانی نابود خواهند شد.

به گزارش خبرگزاری ابنا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله، ۱۲ اردیبهشت در مراسم بزرگداشت سال‌روز شهادت سیدمصطفی بدرالدین ملقب به «ذوالفقار» از فرماندهان مهم حزب‌الله، در خصوص ویژگی‌های این شهید، گفت: برخی از این‌که مقاومت علاوه برموضوعات و مسائلی ملی به مسایل امت اسلامی هم اهتمام دارد، تعجب می‌کنند؛ در حالی که یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های شهید بدرالدین وهمتایان او این بود که هیچ‌گاه از مسایل و قضایای امت اسلامی دور نشدند.

دبیرکل حزب‌الله لبنان با بیان این‌که از جمله ویژگی‌های بارزی که در شهید بدرالدین وجود داشت، این بود که دارای عزم و اراده راسخ بود، اضافه کرد: افرادی مانند شهید بدرالدین، از کوچک‌ترین امکاناتی که در اختیار داشتند، بزرگ‌ترین فرصت‌ها را ساختند. شهید بدرالدین نیروی انسانی قدرتمندی را با کمترین امکانات، تربیت کرد.

نماینده آیت‌الله‌العظمی سیستانی در دیدار رئیس‌العلمای بوسنی، بیان داشت: ایشان همیشه نگران حال مسلمانان جهان هستند و دعاگویند. هیچ‌گاه در عراق چیزی به‌نام اختلاف شیعه و سنی نداشتیم.

به گزارش خبرگزاری ابنا، حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی، ۱۴ اردیبهشت در دیدار رئیس‌العلمای بوسنی، بیان داشت: اگر جایی بین مسلمانان نزاع در می‌گیرد باید ببذیریم دو اشتباه بزرگ روی داده است؛ یکی برداشت نادرست از اسلام و دوم دست‌کم گرفتن دسیسه‌های دشمنان!

● هیچگاه در عراق چیزی به نام اختلاف شیعه و سنی نداشتیم

نماینده تام‌الاختیار حضرت آیت‌الله سیستانی در ایران گفت: بنده پیام دوستی آیت‌الله‌العظمی سیستانی را برای آقایان آورده‌ام. حضرت آیت‌الله سیستانی همیشه نگران حال مسلمانان جهان هستند و دعاگویند، هیچ‌گاه در عراق چیزی به‌نام اختلاف شیعه و سنی نداشتیم، قبیایلی در عراق نیمی شیعه و نیمی سنی هستند، و چنان زندگی بدون تنشی داشته‌اند که بین آن‌ها ازدواج رواج داشته است. در جشن‌هایی که برای گرامی‌داشت شخصیت امام علی ^{علیه السلام} برگزار شده و می‌شود، علمای اهل سنت نیز شرکت و همراهی داشته‌اند و ارتباطات بسیار خوبی برقرار بوده است.

● اختلافات فکری و کلامی هیچ‌گاه موجب نزاع میان شیعه و سنی نمی‌شد

وی افزود: اختلاف در فروع و به عبارتی اختلافی که بین فرق مختلف اهل سنت شافعی، حنفی، مالکی، هست یا اختلافات فکری و کلامی، هیچ‌گاه موجب کشمکش و نزاع نمی‌شد، این‌که بین گروه‌هایی از سنی و شیعه آتش کینه شعله‌ور شد، کار القاعده، داعش و گروه‌های مشابه بود.

متأسفانه در شهری مانند قم نماهای رومی ساختمان‌ها بر نماهای اسلامی، غلبه پیدا می‌کند و یا دست‌هایی به‌دنبال این است که این شهر مذهبی و پایگاه اصلی انقلاب اسلامی را به شهری تجاری تبدیل کنند و کم‌کم کلمهٔ «زائر» را حذف و به‌جای آن از

حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی به کلام زیبا و مهم حضرت آیت‌الله سیستانی در مورد شیعه و سنی اشاره و تصریح کرد: ایشان خطاب به مقلدان و عامه شیعیان فرمودند: «نسبت به اهل سنت نگویید « اهل السنه اخوانتا، بل قولوا انفسنا» این مرجع عالی‌قدر این سخن را در جمع اهل سنت فرمودند بلکه در جمع شیعیان فرمودند!

حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی با تأکید براین‌که باید مراقب باشیم که اختلافات منجر به نزاع و درگیری نشود، اظهار کرد: اسلام دین «وداد» و محبت است، «اهل الدین إلا الحب؟» لذا چاره‌ای جز این نیست که از کنار اختلاف با درایت عبور کنیم و دست دوستی و «وداد» و صمیمیت به هم دهیم.

● اختلاف‌نظر، کفر نیست، کفر این است که خون یکدیگر را به‌خطا اختلاف بریزیم

نماینده تام‌الاختیار حضرت آیت‌الله سیستانی افزود: ما به‌عنوان علما باید بیرو سخنان و پیام‌های نورانی پیامبر اکرم ^{صلی الله علیه و آله} و اهل بیت ^{علیهم السلام} باشیم. من نیز هم‌چون شما معتقدم که اختلاف‌نظر، کفر نیست، کفر این است که خون یکدیگر را به خاطر اختلاف بریزیم. اگر جایی بین مسلمانان نزاع در می‌گذرد باید ببذیریم دو اشتباه بزرگ روی داده است؛ یکی برداشت نادرست از اسلام و دوم دست‌کم گرفتن دسیسه‌های دشمنان!

«حسین کاوزویچ»، رئیس‌العلمای بوسنی نیز در این دیدار ضمن قدردانی از حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی به خاطر سفر به این کشور، اظهار کرد: بسیار خوشحالم که نماینده آیت‌الله‌العظمی سیستانی را در این کشور می‌بینم.

وی به خودمختاری سازمان جماعت اسلامی بوسنی اشاره و خاطر‌نشان کرد: سازمان جماعت اسلامی بوسنی طبق قواعد و با رعایت شرایطی که در اروپا وجود دارد، در

را باید از آن آمریکا کند؛ همان‌گونه که نفت سعودی را از آن خود کرده و آنان را می‌دوشتد و هرروز این امر ادامه دارد. دبیرکل حزب‌الله لبنان در بخش دیگری از سخنان خود، گفت: امروز ایالات متحده آمریکا، کشورهای غربی و هم‌چنین کشورهای عربی و رسانه‌های وابسته به آن‌ها خط‌خبری مشترکی را در پیش گرفته‌اند و آن، بزرگ‌نمایی جنگ احتمالی رژیم صهیونیستی علیه مقاومت لبنان است و این در واقع یک جنگ روانی علیه دولت و ملت لبنان است تا از این رهگذر، رژیم صهیونیستی به امتیازاتی از سوی لبنانی‌ها دست پیدا کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله اظهار داشت: این جنگ روانی گسترده، تنها یک دلیل اصلی دارد و آن، موشک‌های مقاومت در لبنان است. لبنان

حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی

آیت‌الله‌العظمی سیستانی همیشه نگران حال مسلمانان جهان هستند

اداره امور مذهبی خودمختاری کامل دارند. ما به‌عنوان جامعه اسلامی با نهادهای ایرانی نیز همکاری بسیار خوبی داریم، از شما خواهش می‌کنم سلام گرم ما را به آیت‌الله سیستانی و تمام ایرانی‌های عزیز برسانید.

● برای استقرار صلح جهانی گام‌های مؤثری برداریم
به گزارش خبرگزاری شفقنا، حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی، ۱۴ اردیبهشت در ادامه سفر خود به بوسنی با آقای وینکوویلیچ کاردینال اعظم بوسنی دیدار کرد.

وی ضمن تقدیر از استقبال کاردینال اعظم بوسنی، گفت: امید است که بتوانیم برای استقرار صلح جهانی گام‌های مؤثری برداریم. مسلمانان همواره قربانی تروریسم بوده‌اند و در این حال از آمار قربانیان تروریسم در اروپا نیز باخبریم؛ هرگاه حوادث تروریستی رخ داده است، این‌گونه اقدامات را همواره محکوم کرده‌ایم و با مردم اروپا نیز همدردی عملی کرده‌ایم و می‌دانیم این همدردی‌ها قطعاً موجب همدلی و عمیق‌تر شدن ارتباطمان می‌شود.

● قرن‌هاست که قربانی تروریسم بین‌المللی هستیم

نماینده حضرت آیت‌الله سیستانی اظهار کرد: در حادثه‌ای دلخراش و بسیار هراس‌انگیزهه ۱۷ نفر از بهترین فرزندان، در پایگاه اسپایکر عراق به دست تروریسم بین‌الملل مظلومانه در خون خود غلطیدند. اگراروپا اخیرا زخم تروریسم را حس کرده است، ما از قرن‌ها پیش قربانی تروریسم بین‌المللی هستیم و گوشه گوشه کشورهای اسلامی زخم خورده جنایات تروریسم بین‌المللی است. حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی با بیان این‌که ما از یک سو بسیار از تروریسم زجر کشیده‌ایم و از سوی دیگر شاهد خشونت و اهانت به مقدسات خود بوده‌ایم، اما حساب همه را یکی ندیده‌ایم، خطاب به کاردینال اعظم بوسنی گفت: اتفاقی بسیار تلخ در آمریکا افتاد که یک کشیش آمریکایی، کتاب مقدس مسلمانان را آتش زد؛

یک کشور قوی و مقتدر است و لبنانی‌ها نباید اجازه دهند که جنگ روانی غربی‌ها و دنباله‌روهای‌شان در منطقه بر آن‌ها تأثیر بگذارد.

دبیرکل حزب‌الله لبنان در ادامه سخنرانی خود یادآور شد: هیچ‌کس از حمله نظامی احتمالی رژیم صهیونیستی به لبنان هراس نداشته باشد. اگر اسرائیل جنگ می‌خواهد، حرفی نیست بپاید. ما به تل‌آویو می‌گوییم که زمان پیروزی‌های آن به پایان رسیده است. وی هم‌چنین تأکید کرد: درحال حاضر قصد ندارم که به‌طور کامل از قدرت‌های مقاومت در برابر تجا‌ورگزان اسرائیلی سخن بگویم؛ اما صادقانه و قاطعانه به شما این وعده را می‌دهم که نیروها و تیپ‌های ارتش رژیم صهیونیستی اگر وارد جنوب شوند، در مقابل دوربین تلویزیون‌های جهانی نابود خواهند شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله هم‌چنین با بیان این‌که مزارع شیعا متعلق به لبنان است، تأکید کرد: مقاومت برای انجام عملیات نظامی جهت آزادسازی این مزارع در آمادگی کامل به سر می‌برد. برخی در لبنان هنوز احساس ضعف می‌کنند و حاضرند مقابل اسرائیل کوتاه بیایند؛ اما کسانی که به مردم و مقاومت و ارتش خود اعتماد دارند، نباید مرعوب شوند و جایز نیست که امتیاز بدهند و حتی یک وجب از خاک خود را واگذار نکنند.

وی با اشاره به این‌که مزارع شیعا لبنانی، سوری یا فلسطینی باشد، به هر حال خاک امت ماست.

حجت‌الاسلام والمسلمین نصرالله در خصوص اعدام‌های اخیر در عربستان نیز، گفت: نباید در برابر اعدام‌هایی که در عربستان انجام شد، سکوت کرد. گناه این افراد چه بود؟! حضور در اعتراضات و تحصن‌ها؟! بیان نظرات؟! برخی تنها به محکومیت این اقدام بسنده کردند.

ما در این اتفاق، میان مسیحیان عاقل و صلح‌دوست با مسیحیان تند و خشن که آن حرکت زشت را انجام دادند، تفاوت قائل بودیم. خوشبختانه اکثر کشیشان مسیحی نیز آن عمل بسیار موهن را تقبیح کردند. سخن من این است که شما با اعتبار، جایگاه و مقبولیتی که در جامعه دارید، می‌توانید بر جریان اصلی رسانه‌ای که در دنیا فعال است و اکثرشان هم مسیحی هستند، تأثیر بگذارید، چرا این جریان رسانه‌ای، حساب اکثریت مسلمانان را با اقلیت بسیار معدود دشو‍ن‍ت طلب جدا نمی‌کند و همه را تروریسم می‌خوانند و این‌گونه القا می‌کنند که گویا اسلام دین خشونت است و مسلمانان یکسره تروریست هستند!؟

در ابتدای این دیدار، کاردینال اعظم بوسنی ضمن خیرمقدم و خوش‌آمدگویی به نماینده حضرت آیت‌الله سیستانی اظهار کرد: اعتقاد ما این است که باید بر مشترکاتمان تکیه کنیم؛ مسلمان، یهودی، مسیحی، کاتولیک، ارتدوکس و پروتستان همه باید این‌گونه عمل کنند. در این اندیشه‌ایم که با تفاهم قدمی درراه مشکلات مردم برداریم، مردم هنوز زخم جنگ را بر جسم و جان خود احساس می‌کنند.

رهبر شیعیان بحرین

● امیدواریم روابط انسانی

کریمانه و عدالت و صلح بر بحرین حاکم شود

آیت‌الله عیسی قاسم از علمای بحرین با صدور بیانیه‌ای با اشاره به این‌که ملت بحرین به‌دنبال دموکراسی است و بر آن اصرار دارد، گفت: امیدواریم روابط انسانی کریمانه، عدالت و صلح در بحرین برقرار شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن این بیانیه به شرح زیر است: ملت بحرین یک جنبش مطالب‌گرا در مدتی طولانی آغاز کردند و جان‌فشانی‌های بزرگی در این راه کرده و تلاش‌های فراوانی مبذول داشتند. این جنبش به‌دنبال دموکراسی است و در حکومتی که با دموکراسی مخالفت نمی‌کند و خود را از آن بری می‌داند و گاهی مدعی آن است، بر دموکراسی اصرار می‌ورزد.

اصلاح برای این‌که عملی شود و به اثبات برسد و از دگرگونی‌ها و فاجعه‌های ناگهانی در امان بماند، باید بر بُعد سیاسی و روابط سیاسی میان حکومت و ملت تمرکز داشته باشد و این‌که ملت منبع قدرت و مکتب دموکراسی است. امیدواریم که بحرین به امنیت کامل دست یابد و روابط انسانی کریمانه همراه با ایمان عالی، عدالت و صلح بر آن حاکم شود و انسان‌های آن خوشبخت شوند و با قدرت در راه سازندگی درست جامعه حرکت کنند و به وظیفه‌ای که خداوند متعال به آن‌ها محول کرده است، عمل کند.

آیت‌الله اراکی در دیدار با اردوغان تأکید کرد

● از رئیس کشور اسلامی ترکیه

انتظار می‌رود با طرح معامله قرن

مقابله جدی کند

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در سفری که به دعوت مسئولان عالی ترکیه به این کشور داشت با رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه آیت‌الله اراکی، ۱۴ اردیبهشت در جریان سفر به ترکیه برای شرکت در مراسم افتتاح مسجد بزرگ چاملیجا در استانبول با رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه دیدار و گفت‌وگو کرد.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در این دیدار از اردوغان خواست تا به‌عنوان رئیس یک کشور اسلامی بزرگ گام‌های مؤثرتری در جهت وحدت جهان اسلام و هماهنگی کشورهای اسلامی بردارد. وی در پایان گفت‌وگو با رئیس جمهوری ترکیه خاطر‌نشان کرد: با توجه به شرایط حساس جهان اسلام خصوصاً جدیت آمریکا در پیگیری طرح شوم معامله قرن، از جناب عالی انتظار می‌رود نه‌تنها با جدیت تمام به مقابله با این طرح بپردازید بلکه دیگر رؤسا و حکام کشورهای اسلامی را نیز وادار به اتخاذ مواضع محکم در این رابطه کنید.

یادآوری می‌شود، آیت‌الله اراکی هم‌چنین در دیدار راشد العنوشی رهبر حزب بزرگ النهضة تونس که در حاشیه افتتاح مسجد بزرگ چاملیجا در استانبول صورت گرفت، با تأکید بر این‌که شرایط خطیر کنونی از بزرگان و رهبران تونس‌ی باید با قدرت تمام، آمریکا و طرح شوم معامله قرن را رسوا ساخته و از انجام آن جلوگیری کنند، به العنوشی پیشنهاد کرد تا گروه‌هایی با حضور نجیبگان و صاحب‌نظران جهان اسلام در تونس و با هدف مقابله با طرح معامله قرن صورت بگیرد و سردمداران این طرح را وادار به عقب‌نشینی کند.

رئیس اتحادیه علمای اروپا

● حوزه علمیه شیعه به الگویی رو به رشد

در عرصه گفتمان ادیان تبدیل شده است

حجت‌الاسلام والمسلمین رمضانی گفت: حوزه علمیه شیعه با محوریت قم به رشد در عرصه دیالوگ بین ادیانی مبدل گردیده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه جلسه گفت‌وگوی بین ادیانی میان حجت‌الاسلام والمسلمین رمضانی عضو خیرگان رهبری و هیئت همراه با پروفسور فرولدی مدیر امور ارتباطات فرادینی مسیحیت و اسلام در پاریس برگزار گردید. در این نشست که به همت حجت‌الاسلام والمسلمین جازاری استاد دانشگاه پاریس منعقد گردید، به بررسی موضوعات مهمی از جمله اهمیت دیالوگ میان کلیسای کاتولیک و مکتب تشیع، تنوع‌اندیشه و رویکردهای دیالوگی در دنیای اسلام، پیام‌های متقابل پاپ و رهبران اسلامی و نیز ضعف و محدودیت شناخت اروپائیان از حقیقت تشیع پرداخته شد.

در ابتدای این جلسه، پروفسور فرولدی مسألی را پیرامون تحولات اخیر در اندیشه دیالوگی و نیز مواضع پاپ در خصوص اهمیت دادن به دیالوگ بین مسیحیت و اسلام بیان نمود. اهمیت سفر پاپ به کشورهای اسلامی در سال گذشته و جاری و پیام مشترک و رئیس الأزهر را نشانه‌های این تحولات اخیر در واتیکان و بخشی از دنیای اسلام بر شمرد. در ادامه نیز حجت‌الاسلام والمسلمین رمضانی با تأکید بر اهمیت این نوع تعاملات، به توجه حوزه علمیه شیعه در ایران و خارج از ایران به مسئله دیالوگ اشاره کرد و گفت: مکتب تشیع در عرصه دیالوگ نهفتگی را که قریب پنجاه سال قبل توسط مرجعیت بزرگ شیعه در تعامل با مذاهب و ادیان آغاز گردیده بود را در سال‌های پس از انقلاب با سرعت و گستره خاصی دنبال نمود و امروز حوزه علمیه شیعه با محوریت قم به الگویی رو به رشد در عرصه دیالوگ بین ادیانی مبدل گردیده است. در ادامه دکتر جازاری نیز به تشریح برخی نکات از منهج تعاملی حوزه‌های علمیه عراق و لبنان در مقایسه با وضعیت حوزه‌های ایران در عرصه دیالوگ بین ادیانی اشاره نمود و در خصوص آثار و بازتاب این تعاملات بین ادیانی در جوامع مذهبی نکاتی را ایراد نمود.

در ادامه جلسه طرفین گفت‌وگو بر این تأکید داشتند که این نوع نشست‌ها و تعاملات مانعی در برابر تبلیغات انحرافی رسانه‌ها علیه مذاهب و دوستی میان آنان در ضمن برقراری صلح و آرامش در مسیر همزیستی پیروان مکاتب الهی خواهد بود.

تفسیر جدید با قالب‌ها

و محتوای متفاوت و مفید تدوین شود

حضرت آیت‌الله مظاهری با بیان این‌که قرآن کریم و تعالیم سازنده آن همواره طراوت و تازگی دارد، تأکید کردند: در هر زمانی باید تفسیرهای جدید، با نوآوری‌های مطابق با شرایط و نیازهای همان زمان تدوین گردد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، این مرجع تقلید، ۱۱ اردیبهشت در دیدار اعضای ستاد تفسیر حوزه علمیه اصفهان، با بیان این‌که قرآن کریم، شفای دردهای روحی و جسمی است، تصریح کردند: معضلات فردی و اجتماعی با تمسک به قرآن کریم حل می‌شود.

معظم‌له ادامه دادند: اهمیت انس با قرآن کریم و به‌ویژه اهتمام به تفسیر آن کتاب نورانی، باید محور امور پژوهشی در حوزه‌های علمیه و در رأس همه فعالیت‌های تبلیغی روحانیت باشد. ایشان در این زمینه، بر ضرورت گسترش و تعمیق دروس تفسیر در حوزه‌های علمیه تأکید کردند و افزودند: ستاد تفسیر باید علاوه بر تشویق و ترویج قرأت کریم در بین عموم مردم، برای تشویق پژوهشگران و فضلا در جهت تفسیر قرآن کریم نیز برنامه‌ریزی و اقدام مؤثر داشته باشد.

حضرت آیت‌الله مظاهری با بیان این‌که قرآن کریم و تعالیم سازنده آن همواره طراوت و تازگی دارد، بر ضرورت تدوین تفسیرهای جدید با قالب‌ها و شکل‌های گوناگون و محتوای متفاوت و مفید تأکید کردند.

این مرجع تقلید یادآور شدند: در هر زمانی باید تفسیرهای جدید، با نوآوری‌های مطابق با شرایط و نیازهای همان زمان تدوین گردد و اهتمام به تولید و نگاشتن آثار، تحقیقات، مقالات، رساله‌ها و کتاب‌های تفسیری به‌عنوان یک سیره مستمر در حوزه‌های علمیه و در میان عموم فضایی شایسته تثبیت گردد.

گفتنی است، در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسین بهشتی‌نژاد مسئول ستاد تفسیر حوزه علمیه اصفهان، گزارشی از فعالیت‌ها و اقدامات این ستاد را به‌منظور ترویج فرهنگ تفسیر قرآن کریم بیان کرد.

پیام تسلیت آیت‌الله اعرافی

در پی درگذشت امام جمعه بیله‌سوار

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیرحوزه‌های علمیه در پیامی درگذشت امام جمعه بیله‌سوار را تسلیت گفت. متن پیام به این شرح است:

انا لله والیه راجعون
درگذشت روحانی مجاهد، با اخلاص و مردمی، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای اصغر جدایی رحمه‌الله امام جمعه محترم شهرستان بیله‌سوار که عمر پربرکت خویش را در راه خدمت به انقلاب و ارزش‌های اسلامی صرف نمود و تسلیت گفته، برای آن مرحوم، غفران الهی و برای بازماندگان، صبر توأم با اجر و استقامت می‌نمایم.

علیرضا اعرافی / مدیرحوزه‌های علمیه

گفتنی است، حجت‌الاسلام جدایی در طول مدت اندک امامت جمعه این شهرستان، با به‌راه انداختن کمیته شهرزیبا، کمک به مستمندان، حمایت از جوانان، رسیدگی به وضعیت و مشکلات شهرستان بیله‌سوار و... مورد اقبال مردم قرار گرفت.

مدیرکل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی

اعزام بیش از ۲ هزار ۴۰۰ مبلغ

به مناطق مختلف

مدیرکل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی گفت: در ماه مبارک رمضان ۲ هزار و ۴۰۰ مبلغ به ۲۳ شهرستان خراسان رضوی و ۲۰۰ مبلغ هم به مناطق سیل‌زده کشور اعزام می‌شوند.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد مقدس، حجت‌الاسلام هادی صاحبقرانی، مدیرکل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، ۱۰ اردیبهشت در نشست خبری تشریح برنامه‌های ماه مبارک رمضان این نهاد، به خبرنگاران گفت: در ماه مبارک رمضان ۲ هزار و ۴۰۰ مبلغ به ۲۳ شهرستان استان خراسان رضوی اعزام می‌شوند.

وی با اشاره به مسئله تقویت روحیه امید به آینده که در بیانیه گام دوم به آن تأکید شده است، به برنامه‌های تفسیری این نهاد اشاره کرد و افزود: ۱۴۰۰ حلقه تفسیر با محوریت سوره احزاب در حسینیه‌ها، هیئات مذهبی و مساجد استان برگزار می‌شود که جلسات تفسیر شاخص مانند جلسه تفسیر آیت‌الله علم‌الهدی بعد از نماز ظهر در مهدیه مشهد و سایر برنامه‌ها در سایر شهرستان تعریف شده است تا با استمرار این نشست‌های تفسیری، بتوانیم روحیه انقلابی را در مردم تقویت کنیم.

مدیرکل تبلیغات اسلامی خراسان در ادامه گزارشی از فعالیت‌های این اداره در مناطق سیل‌زده کشور ارائه کرد و افزود: یکی از اقدامات این سازمان در این زمینه، اهدای یک روز حقوق کارکنان به سیل‌زدگان کشور بود؛ هئیت‌های مذهبی نیز با فراخوان مردمی برای کمک به سیل‌زدگان، کمک‌های فراوان مالی و غیرمالی جمع‌آوری کردند. هم‌چنین با توجه به سیلابی شدن مجدد آق‌قلا ۳۰ نفر جهادگر حوزوی مجدداً به این منطقه اعزام شدند؛ تلاش داریم حضور مبلغان حوزوی به‌صورت مستمر باشد.

وی افزود: از آغاز سیلاب در مناطق کشور، از سوی سازمان تبلیغات اسلامی گروه‌های مبلغان جهادی اعزام شدند و در ماه رمضان هم تلاش داریم، بیش از ۲۰۰ مبلغ را به مناطق سیل‌زده کشور اعزام کنیم.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه با اشاره به مفاد بیانیه گام دوم انقلاب، گفت: در این بیانیه مخاطب یک فرد و یا قشر خاصی نیست؛ ولی برخی نکات در بیانیه ذکر شده که روحانیت مستقیم با آن درگیر است و باید به آن‌ها توجه و اهتمام داشته باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه در تهران، آیت‌الله حسینی بوشهری، ۱۱ اردیبهشت در اجلاس هیئت اساتید حوزه علمیه تهران که در تلاز شیخ صدوق حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسینی رحمه‌الله برگزار شد، با اشاره به مفاد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، اظهار کرد: در این رابطه باید چند نکته کلیدی و اساسی را بیان کنم. باید بینیم نقش روحانیت در تحقق گام دوم انقلاب چیست؟ جامعه روحانیت که دارای کارنامه درخشانی است و شهدای روحانی بسیاری تقدیم انقلاب و کشور کرده است، چه نقشی در این عرصه دارد؟ و چرا باید به این بیانیه توجه جدی داشته باشد.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: در این بیانیه مخاطب یک فرد و یا قشر خاصی نیست؛ ولی برخی نکات در بیانیه ذکر شده که روحانیت مستقیماً با آن درگیر است و باید به آن‌ها توجه و اهتمام داشته باشد؛ لذا با توجه به این‌که مخاطب این بیانیه نسل جوان است، ضرورت دارد که نسل جوان حوزه‌های علمیه بیش از سایر اقشار به این موضوع توجه کند.

وی ادامه داد: رهبری در این بیانیه و در قالب تمدن‌سازی، به دنبال تجلی اسلام

است. زیرا بعد از خودسازی و جامعه‌سازی نوبت به تمدن‌سازی می‌رسد. آیا روحانیت نمی‌تواند در این بیانیه یک طرف قضیه باشد.

امام جمعه موقت قم تصریح کرد: این بیانیه یک منشور تمدنی است و سخنانی که رهبر انقلاب در طول دوران رهبری و یا قبل و بعد از پیروزی انقلاب داشتند، با نگاه تمدنی بوده است؛ در حالی که علما و فقها بعضاً نگاه اجتماعی و حکومتی داشته؛ ولی نگاه تمدنی نداشته‌اند.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: نگاه اجتماعی به فقه شاید برای طرح مسایل و پاسخ به شبهات و سؤالات جدید کاربردی داشته باشد؛ ولی نگاه تمدنی یعنی نگاه بین‌المللی در این بیانیه مشاهده می‌شود.

آیت‌الله حسینی بوشهری در پایان با بیان این‌که پیشنهاد این است که اگر از این منظر تمدن‌سازی به فقه نگاه کنیم، حوزه‌های ما باید از لحاظ درس و بحث، اخلاق و تفسیر نگاه تمدنی داشته باشند، افزود: دو کار باید در مورد این بیانیه انجام شود؛ اول یک تحلیل محتوایی بشود و دوم اساتید حوزه قبل از شروع درس، بخش‌هایی از این بیانیه را در مدت کوتاهی به بحث بگذارند.

دشمن از روحانیت مردمی و انقلابی عصبانی است
حجت‌الاسلام والمسلمین رحیمی‌صادق مدیرحوزه علمیه تهران هم در این اجلاس به تقدیر از اساتید محترم حوزه علمیه استان

تهران، تصریح کرد: اگر امروز حوزه‌های علمیه خوب درخشیده‌اند از زحمات اساتید و طلاب حوزه‌های علمیه است و اگر دشمن از روحانیت عصبانی است، به‌خاطر حضور

با حضور رئیس دفتر مقام معظم رهبری انجام شد

تکریم و معارفه امام جمعه و نماینده ولی فقیه در اهواز

مراسم تکریم و معارفه نماینده ولی فقیه و امام جمعه اهواز، با سخنرانی حجت‌الاسلام محمدی گلپایگانی رئیس دفتر مقام معظم رهبری و حاج علی‌اکبری رئیس شورای سیاست‌گذاری انمه جمعه کشور و با حضور مسئولان استان، ۱۲ اردیبهشت در اهواز برگزار شد.

انقلاب اسلامی را به دنیا بنشانانید
به گزارش خبرگزاری حوزه در اهواز، حجت‌الاسلام

حجت‌الاسلام و المسلمین محمدی گلپایگانی، گفت: کار اساسی آیت‌الله موسوی جزایری، ایجاد نشاط و رونق‌بخشی به حوزه‌های علمیه استان است که با حکم مقام معظم رهبری، ادامه خواهد یافت.

وی تصریح کرد: آیت‌الله موسوی جزایری انسان ولایت‌مداری است که در سال‌های اخیر چند بار استعفا دادند و امروز با پیشنهاد خودشان و تأیید مقام معظم رهبری، در ریاست حوزه‌های علمیه باقی خواهند ماند. رئیس دفتر مقام معظم رهبری، در پایان با اشاره به حکم رهبر معظم انقلاب، تصریح کرد: حجت‌الاسلام موسوی فرد، چهره‌ای عالم، خدوم، زحمت‌کشیده، پا به رکاب و شناخته شده هستند.

خوزستان نماد هویت ملی و انقلابی ایران است
حجت‌الاسلام والمسلمین حاج علی‌اکبری نیز در این مراسم در توصیف ابعاد شخصیتی آیت‌الله موسوی جزایری، توجه به جوانان و جوان‌گرایی را یکی از ملاک‌های اصلی ایشان اعلام کرد و اظهار داشت: نمایندگی ولی فقیه و امامت جمعه در اهواز محوری بوده و در اصل آیت‌الله جزایری با این سه محور یعنی حوزه، مساجد و جوانان، به هدایت و درایت اداره کردند و ایشان را می‌توان به‌عنوان یک نماینده ولی فقیه نمونه مثال زد.

رئیس شورای سیاست‌گذاری انمه جمعه کشور، با اشاره به جایگاه خطیر نماینده ولی فقیه گفت: کار آیت‌الله جزایری در هدایت و نظارت شایسته و برجسته بود و شاکریم که حضور ایشان در سنگر حوزه علمیه و به‌عنوان پشتیبان معنوی در استان استمرار خواهد یافت.

در اجلاس هیئت اساتید حوزه علمیه تهران تأکید شد

برجسته‌سازی رویکرد تمدن‌سازی فقه

برای تحقق گام دوم انقلاب

مخلصانه روحانیت در کنار مردم است و همگان نمونه‌هایی از حضور مجاهدانه روحانیت را در حوادث اخیر مناطق سیل‌زده مشاهده کردند.

وی در ادامه با اشاره به شخصیت حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی فرد، تصریح کرد: شخصیت ویژه‌ای از متن استان، از نظر فضل و دانش، حضور در میدان، خطبه‌های غرا، برای اقامه این منصب در استان انتخاب شده‌اند و مورد پسند و انتخاب مقام معظم رهبری قرار گرفته‌اند. امیدوارم که مسئولان محترم استان، در انجام این مسئولیت بسیار سنگین، با همدلی و اتحاد یاری‌گر ایشان باشند.

مسئولان غیرتمندانه محافظ حقوق مردم باشند

نماینده جدید ولی فقیه در خوزستان نیز در این مراسم گفت: بنا بر تعبیر مقام معظم رهبری، مردم عاقله مدیران و مسئولان جامعه اسلامی هستند؛ و مسئولان باید غیرتمندانه از معیشت، جان، مال، ناموس و اعتقادات مردم صیانت کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی فرد، خطاب به مسئولان خوزستان، تأکید کرد: نظم و اهمیت دادن به وقت برای این حقیر بسیار مهم است و گرچه بنده خادم، نوکر، مدیر و معین مسئولان استانی خواهم بود، لکن وقتی مسئولی وعده حل مشکل و انجام کاری را به مردم می‌دهد، باید بداند بنده مطالبه‌گر انجام آن وعده در موعد مقرر خواهم بود.

وی افزود: هرمدیری در سطح استان، باید به‌قدر توان، نسبت به انجام تکالیف خود اقدام کند؛ لکن تا وقتی که مسئولی با مردم برای حل مشکلی وعده نکرده است، نماینده ولی فقیه خودش را در معرض مطالبه نمی‌داند، اما اگر وعده کرد، نقش بنده به‌عنوان مطالبه‌گر جدی خواهد بود.

و گام چهارم جامعه‌سازی و پنجمین گام که برآیند و خروجی آن‌هاست، تمدن‌سازی است.

حجت‌الاسلام قطبی خاطرنشان کرد: ما در حال حاضر در میانه راه یعنی دولت‌سازی هستیم، یعنی نظام حاکم برای تأمین نیازهای مختلف مردم در عرصه‌های مختلف چون امنیت، سیاست، فرهنگ، آموزش و رفاهیات چه الگو و برنامه‌ای دارد که منجر به استقرار دین در جامعه شود و همه الگوهای آن چون نظام سلامت و اقتصادی اش اسلامی شود.

وی افزود: اعتراف می‌کنیم هنوز در خرده نظام‌هایی چون نظام اجتماعی، سلامت و اقتصاد کار جدی نکرده‌ایم که پس از آن، گام چهارم یعنی جامعه اسلامی محقق شود.

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان خاطرنشان کرد: بیانیه گام دوم انقلاب از سوی رهبر معظم انقلاب برای چهل سال دوم انقلاب اسلامی تعریف و تبیین شد که در نوع خود بی‌نظیر و قابل توجه است و تا به امروز هیچ بیانیه‌ای به مردم مستقیم ابلاغ نشده بود و این حرکت رهبری نشان از پختگی مردم است.

حجت‌الاسلام والمسلمین قطبی تصریح کرد: در گام دوم باید جرم‌انگاری نسبت به تضییع حقوق عامه مردم صورت گیرد؛ سلامت فکری دینی جامعه باید برای جامعه دینی با اهمیت تلقی شود و نسبت به تضییع این حق عامه توسط هر فیلم، کارتن، برنامه، اقدام، رفتار و نوشتار از سوی هر کسی اعتراض حقوقی صورت گیرد.

طرح «تکریم مبلغ در محیط تبلیغ» در ماه رمضان امسال اجرا می‌شود

سرپرست اداره کل فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان هم در این گردهمایی، از اجرای طرح تکریم مبلغ در محیط تبلیغ خبر داد و بیان کرد: این طرح بدین معناست که در طول ماه مبارک رمضان امسال مبلغانی که توانمندی‌هایی دارند، به اطلاع ما می‌رسانند و در ادامه ما با ارزیابی‌ها، از آن افرادی که خلافت و نوآوری در امر تبلیغ داشته باشند، تجلیل می‌کنیم. حجت‌الاسلام حامد اهتمام تصریح کرد: همان طوری که طلاب و روحانیان در سیل اخیر با پیوست رسانه‌ای، خدمات خود را به خوبی به اطلاع کشور و جهانیان رساندند و نقش‌های شوم دشمنان را نقش بر آب کردند، در دوران تبلیغ ماه رمضان هم این چنین عمل کنند.

در گردهمایی مبلغان اصفهان بررسی شد

نقش روحانیت در صیانت از حقوق عامه

دیگر اقداماتی است که باید رقم بخورد.

در برابر تضییع سلامت فکر دینی جامعه به‌عنوان حقوق عامه حساس باشیم

حجت‌الاسلام والمسلمین قطبی نیز در این گردهمایی اظهار کرد: بحثی را رهبر معظم انقلاب در سال‌های اخیر آغاز کردند که مسئله جدی، حیاتی و مهم است که ما غفلت کردیم. نخستین مسئله، موضوع زنجیره تمدن‌سازی است که مطالب زیبایی در سایت رهبری در این زمینه وجود دارد و بحث بعدی در دل این تمدن‌سازی با عنوان بیانیه گام دوم انقلاب است.

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان تصریح کرد: هدف اصلی ما این است که به تمدن ایرانی اسلامی برسیم که برای آن پنج گام وجود دارد. گام اول انقلاب اسلامی بود، این گام اول ۴۰ سال پیش با آن هیبت و عظمت آفریده شد.

وی ابراز کرد: گام دوم در اصطلاح نظام‌سازی است، گام سوم دولت‌سازی

گردهمایی علمی و فرهنگی مبلغان ماه مبارک رمضان با موضوع «نقش روحانیت در صیانت از حقوق عامه» با حضور حجت‌الاسلام صادقی معاون فرهنگی قوه قضائیه و قطبی رئیس دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان، ۱۱ اردیبهشت به همت دفتر تبلیغات اسلامی واحد اصفهان برگزار شد.

حقوق بدون اخلاق فاجعه به بار می‌آورد

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، حجت‌الاسلام هادی صادقی در گردهمایی علمی و فرهنگی مبلغان ماه مبارک رمضان، ضمن اشاره به هفته معلم و گرمی داشت مقام شامخ شهید مطهری رحمه‌الله، اظهار کرد: مهم این است که در عین استفاده از مطالب نگاشته شده شهید مطهری، در این مطالب توقف نکنیم.

معاون فرهنگی قوه قضائیه با بیان این‌که عظمت شهید مطهری رحمه‌الله بدین معنا نیست که ما متوقف شویم، بلکه باید براندیشه ایشان بیاستیم و جلو برویم، گفت: توقف انگاری در مواجه با بزرگان یک خطا است؛ در برابر اساتید علم حرمت بنهیم و گوش بسپاریم و خوب فرا بگیریم، ولی نقد هم بکنیم و گام رو به جلو برداریم، این درسی است که از شهید مطهری می‌آموزیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین صادقی یادآور شد: حقوق بدون اخلاق فاجعه به بار می‌آورد، حتماً باید بیش از حقوق به اخلاق پرداخت و گزینه فاجعه‌ای عمیق رخ می‌دهد. هم‌چون اتفاقی که امروزه در اروپا ایجاد شده است. معاون فرهنگی قوه قضائیه اذعان کرد: امروز نباید از ظرفیت حقوقی تشکل‌های مردم‌نهاد برای دستیابی به مطالبات غافل شد، متأسفانه در سال‌های اخیر تشکیلی سمن‌ها و تم‌ها با اغراض سکولار کردن و اهداف دیگر توسط جریان روشنفکرآبانه بیشتر از جریان انقلابی پیکری شد.

وی افزود: روحانیت باید در امر ایجاد تم‌های انقلابی و نهادهای مختلف پیش‌تاز باشد، چراکه تم‌ها و سمن‌ها در قالب انواع موضوعات اصلاح اجتماعی قابل بحث است. حجت‌الاسلام صادقی ابراز کرد: احیا و صیانت از حقوق عامه و امر به معروف و نهی از منکر از جمله موضوعاتی است که می‌توان تحت آن‌ها سمن‌ها و تم‌ها را ایجاد کرد. معاون فرهنگی قوه قضائیه در پایان با تأکید بر این‌که قانون‌مدن‌سازی مردم از دیگر وظایف مهم روحانیت است، گفت: جوسازی مثبت در جهت حرمت دادن به قانون و ترویج فرهنگ صلح و سازش و جوانمردی از جمله

لَا صِيَامَ لِمَنْ عَصَى الْإِمَامَ وَ لَا صِيَامَ لِعَبْدٍ آتَى حَتَّى يَرْجِعَ وَ لَا صِيَامَ لِامْرَأَةٍ نَاشِئَةً حَتَّى تَتَوَّبَ وَ لَا صِيَامَ لَوْلَدٍ عَاقٍ حَتَّى يَتَوَّرَ

کسی که امام (رهبر) را نافرمانی کند و بنده فراری تا زمانی که برگردد و زنی که اطاعت شوهر نکرده تا این‌که توبه کند و فرزندی که نافرمان شده تا این‌که فرمانبردار شود، روزه‌داری نکرده است.

بحارالانوار،ج۳/ص۲۹۵

با حضور آیت‌الله‌العظمی سبحانی برگزار شد

همایش شهید مطهری و تمدن نوین اسلامی

همایش چهلمین سالگرد شهادت استاد مرتضی مطهری با موضوع «شهید مطهری و تمدن نوین اسلامی» با سخنرانی حضرت آیت‌الله سبحانی و آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، ۱۱ اردیبهشت در مدرسه عالی دارالشفای قم برگزار شد.

منظومه فکری شهید مطهری علیه السلام از امام خمینی علیه السلام و علامه طباطبایی علیه السلام شکل گرفت

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی در این همایش گفتند: شهید مطهری شاگردی فعال، قوی و با استعداد بودند و در ادامه از امام راحل و علامه طباطبایی علیه السلام بهره بردند. در حقیقت منظومه فکری شهید به وسیله این دو استاد شکل گرفت.

این مرجع تقلید بیان داشتند: ایشان در ادامه به‌دنبال این بود به تهران برود؛ اگر چه امام راحل از این مسئله ناراحت بود، ولی ایشان با حضورش در تهران توانست با افکار مختلف غربی آشنا شود. ضلع شخصیت ایشان در جامعه علمی غربی تهران آن روز، شکل گرفت و توانست اثرگذار باشد.

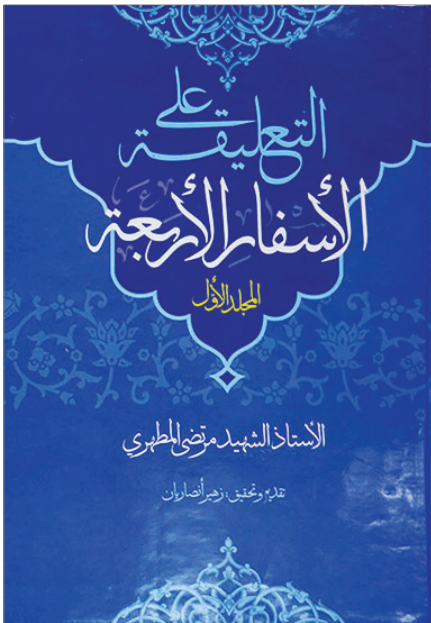
حضرت آیت‌الله سبحانی گفتند: ایشان انسانی آرمان‌گرا بودند. وقتی وارد تهران شد تنها به فکر گرفتن مسجد نبود، همه تلاشش این بود هجمه‌هایی که علیه اسلام است را دفع کند و به تفکرات غربی‌ها حمله کند.

راه خلاص از گرفتاری‌ها منحصر است به دعا کردن در خلوت برای فرج ولی‌عصر علیه السلام. نه دعای همیشگی و لقلقه زبان و صرف گفتن «عَجَلْ فَرَجَهُ»، بلکه دعای با خلوص و صدق نیت و همراه با توبه. ما خود را از اطرافیان و دوستان آن حضرت می‌دانیم؛ ولی در این امر، یعنی دعا برای تعجیل ظهور او، مسامحه می‌کنیم!

شهید مطهری نرسید و مسئله خرافه را از دین بیرون کشید

که از جمله آن انحرافات بود که به نهضت و قیام عاشورا و حقوق زن و شمهاتی که در این رابطه بود، وارد می‌کردند.

بشناسیم باید به بعضی شاخسه‌ها اشاره کرد.

شاخسه‌های زیادی در این شخصیت بزرگ نمایان است. شهید مطهری در علوم پایه حوزوی صاحب‌نظر، مجتهد و از جامعیت علمی حوزی برخوردار بود. این هم کاری دشوار است که نصیب بعضی افراد می‌شود و شهید به خوبی به این جامعیت علمی در قلمروهای متعدد حوزوی مانند علوم پایه حوزوی رسید.

مدیر حوزه‌های علمیه اظهار داشت: شاخسه دوم این است ایشان قبل‌از انقلاب که حوزه در محدودیت بود، در امتداد علامه طباطبایی علیه السلام و امام راحل با مکاتب غرب و فلسفه معاصر به خوبی آشنا بود. ایشان به‌خوبی فلسفه «هگل و کانت» را می‌فهمید و درک می‌کرد. ایشان ضمن دارا بودن شاخسه اول، با آن مایه قوی از مکاتب غرب مطلع و صاحب‌نظر بود.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: ایشان آشنا به زمان و جریان فکری و معرفتی و معاصر بود. ایشان با داشتن همه آن سرمایه، متکلم بسیار قدری بود که در مقابل هجمه‌های غرب به خوبی ایستاد. شهید مطهری علیه السلام در آن روزگار سخت، متکلم مدافع از اسلام و نظریه‌ساز و مولد اندیشه‌ساز فعال و مهاجم تمدن نوین اسلام بود. به شبهات پاسخ می‌داد؛ ایشان فراتر از پاسخ‌گو بود، بلکه گفتنمان ساز و فعال در همه قلمروها بود و گرفتار انفعال نشد.

مدیر حوزه‌های علمیه با بیان این‌که شهید مطهری، تمدن اسلام را تفسیر می‌کرد و کار ایشان هم تمدنی است، گفت: ممکن است کسی نگاه اقلی به اسلام و

نگاه حاشیه و تعلیق‌ه‌ای به فقه و اصول بر حیات بشر در اسلام داشته باشد. افرادی بودند که مروج این اندیشه بودند. معتقدیم نگاه حداقلی و حاشیه‌ای به اسلام، در نقطه نگاه تمدنی به اسلام است.

امام جمعه قم ادامه داد: از دیگر ویژگی شهید مطهری این است ایشان تنها نظریه نداد، بلکه پای انقلاب و این نظریه تمدن نوین اسلام هم ایستاد تا این‌که شهید شد.

۱۷ برنامه و نشست برای شهید مطهری از سوی مجمع عالی حکمت اسلامی

حجت‌الاسلام والمسلمین فیاضی رئیس هیئت مدیره مجمع عالی حکمت اسلامی هم در این همایش گفت: براساس روایات، خدای متعال به انسان عقل و فطرت قرار داده است و همین ارزش انسان را چند برابر

سخن بزرگان

آیت‌الله‌العظمی بهجت علیه السلام

افروزگاه

- سال هفدهم
- شماره ۵۸۹
- دوشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۸
- ۱۶ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

- صاحب امتیاز:مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- مدیر مسئول: سیدمفید حسینی‌کوهساری
- مدیر رسانه و اطلاع‌رسانی حوزه‌های علمیه:محمدرضابرته
- سردبیر:رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیئت تحریریه
- تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • شماره: ۳۲۹۰۱۵۲۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
- نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
- پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
- پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
- امور هنری: سید امیر سجادی
- کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: گلریز ۶۶۷۹۵۴۴۲

عطر یار

جان به لب رسید

آیت‌الله فقیه احمدآبادی

ز دوری رخت ای پادشاه حسن و جمال
رسیده جان به لب عاشقان، تعال تعال
به ذکر حسن تو، کرویبان عالم قدس
بیسجون له بالغدو و الاصال
امام مهدی هادی، شهنشه دو جهان
سمی ختم رسل، ماحی رسوم ضلال
اگر زبان همه ممکنات بود مرا
نمی‌شدی که تو را گفت وصف شأن و جلال
به پیش نور تو، خورشید ذره‌ای موهوم
به وصف ذات تو گویندگان تمامی لال
اگر نبود ز یمن وجود اقدس تو
به پا نبود، نه أرض و سما، نه ماه و نه سال
چنان‌چه نعمت حق هست از حساب برون
تو را برون ز حساب است، علم و قدر و کمال
بیا بیا که همه عاشقان، سر از سر شوق
به کف گرفته، مهیا برای استقبال
گذشت عمر من و وصل تو نصیب نشد
مگر به خواب ببینم شبی، زمان وصال
به عجز و لایه، توان دید روی یار، «تقی»
به عجز کوش و به زاری، مکن تو استعجال

حوزه‌های علمیه پایدها و بنیادها

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی

به فکر این نباشم که از غربی‌ها تقلید کنم و مدیریتی که در جامعه اعمال می‌کنم غربی نباشد. ما هیچ کمبودی نداریم که به سراغ غربی‌ها برویم. آن‌ها از نظر تمدن اخلاقی، مسایل معنوی و صفات انسانی خیلی از ما عقب هستند.

اگر پیشرفتی هست در مسایل علمی و صنعتی است که آن هم از مسلمین استفاده کرده‌اند.

راه اصلی مبارزه با تهاجم فرهنگی این است که ما مواضع واقعی اسلام خود را حفظ کنیم و به‌دنبال کسب رضایت باری تعالی باشیم، نه به‌دنبال به‌دست آوردن رضایت غربی‌ها و اروپایی‌ها.

اگر ما خودمان ارزش‌های اسلامی را حفظ کردیم و به‌صورت بنیادی و ریشه‌ای مردم را با ارزش‌های اسلامی آشنا ساختیم و فرهنگ عمومی را از نظر معرفتی و اعتقادی بالا بردیم، دیگر خوفی از تهاجم فرهنگی و فرهنگ بیگانه نخواهیم داشت.

فرهنگ غرب به انسانیت انسان توجه ندارد و کاری به کمال نهایی انسان ندارد، بلکه انسان را از انسانیتش خارج می‌کند و از معنویت تهی می‌کند. اگر ما معنویت را در جامعه خود آن‌چنان‌که اسلام ارائه داده، ارائه دهیم و لذت معنویت را در کام مردم ایجاد کنیم، دیگر تهاجم فرهنگی، اثری نخواهد داشت و وظایف مبلغان اسلامی و مسئولین حکومت اسلامی همین است.

حقایق اسلام، فطری است و اگر فطرت مردم شکوفا شد و استعدادهای بالقوه انسان به قطعیت رسید، دیگر هیچ جاذبه مادی و حیوانی، انسان را به سوی خود نخواهد کشانید، اما اگر از این نکته مهم غفلت کردیم، بدون شک، فرهنگ بیگانه با تهاجم وسیعش، جوانان و دختران و پسران ما را از بین خواهد برد.

به نظر من بهترین و جذاب‌ترین و مؤثرترین شیوه تبلیغ در عصر حاضر نسبت به معارف اسلامی، ابلاغ و القای صحیح معارف قرآن و اسلام است.

اگر ما بتوانیم پیام مقدس اسلام را آن‌چنان‌که هست بدون کم‌وکاست و بدون پیرایه‌ها به مردم دنیا برسانیم بدون شک، آثار درخشانی خواهد داشت.

نظر به این‌که مجموعه معارف دینی، فطری است و تمام احکام دین بر اساس مصالح و مفاسد نفس‌الأمری تدوین شده است، در تار و پود مردم ریشه دارد و هر کس با متن اسلام و پیام‌های معصومین علیهم‌السلام - که مفسرین واقعی اسلام هستند- آشنا گردد، متأثر خواهد شد و این توصیه و دستورالعمل در روایات مختلفی از اهل بیت علیهم‌السلام وارد شده است که شما، معارف دین و احادیث و روایات ما را خوب به مردم برسانید و در نتیجه، پیروی و تبعیت مردم را از ما مشاهده کنید.

البته در این زمینه با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی و صنعت، استفاده از امکانات در حد مقذور لازم است.